Edinburgh, anii '30. Familia Lennox are probleme cu fiica mai mică. Esme spune lucrurilor pe nume, e nonconformistă și îi face mereu de râs în societate. Până și Kitty, iubita ei soră, începe să-și piardă răbdarea...

Dispariția lui Esme Lennox

MAGGIE O'FARRELL

Nemira Damen
roman

Nemira Damen

tango

romane cu dragoste

De același autor, la Editura Nemira a apărut

Iubire la distanță

MAGGIE O'FARRELL s-a născut în Irlanda de Nord, în 1972, dar a crescut în Țara Galilor și în Scoția. Înainte de a se dedica scrisului, a încercat diverse profesii, fără a se regăsi în nici una: chelneriță, cameristă, curier, profesor și curator. Apoi a fost jurnalist în Hong Kong și editor literar pentru *The Independent on Sunday*. A debutat în anul 2000 cu *After You'd Gone*, volum ce i-a adus Premiul Betty Trask. După *My Lover's Lover* (2002), și-a câștigat recunoașterea internațională prin romanul *The Distance Between Us* (2004 – *Iubire la distanță*, Editura Nemira, 2008), ce s-a bucurat de o largă popularitate și de o excelentă primire din partea criticii, fiind recompensat cu Premiul Somerset Maugham. Cărțile ei sunt traduse în peste șaisprezece limbi.

Dispariția lui Esme Lennox

MAGGIE O'FARRELL

Traducere din limba engleză
ADRIANA CERKEZ

NEMIRA

Coperta colecției: Dana MOROIU, Corneliu ALEXANDRESCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
O'FARRELL, MAGGIE
Dispariția lui Esme Lennox / Maggie O'Farrell ; trad.:
Adriana Cerkez. - București: Nemira Publishing House, 2009
ISBN 978-606-8134-21-5

I. Cerkez, Adriana (trad.)

821.111(417)-31=135.1

Maggie O'Farrell
THE VANISHING ACT OF ESME LENNOX
© Maggie O'Farrell, 2006

© Nemira, 2009

Lector: Dușa UDREA
Tehnoredactor: Alexandru CSUKOR

Tiparul executat de FED PRINT S.A.

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-8134-21-5

La prețul de vânzare se adaugă 2% reprezentând valoarea
timbrului literar ce se virează Uniunii Scriitorilor din România.

Pentru Saul Seamus

Multă nebunie-i Simțul prea divin –
Pentru ochiul ager –
Mult Simț – cea mai curată Nebunie –
Aici Majoritatea,
La fel ca-n Toate, triumfă –
Acceptă – și ești normal –
Șovăie – și de-ndată devii periculos
Și cu un Lanț mânat –

EMILY DICKINSON

N-aș fi în stare fericirea să mi-o zidesc pe un rău – pe o nedreptate – făcută altcuiva... Ce fel de viață ne-am putea clădi pe-o astfel de temelie?

EDITH WHARTON

Să începem cu două fete la un bal.

Stau pe margine. Una, așezată pe scaun, își tot deschide și închide carnetul de bal, cu degetele înmănușate. Cealaltă stă în picioare lângă ea și privește dansul: cuplurile care se rotesc, mâinile strânse, pantofii care bat ritmul, fustele învolburate, vibrația podelei. Este ultima oră din an, și ferestrele din spatele lor nu arată decât întunericul nopții. Fata de pe scaun este îmbrăcată într-o rochie de culoare pală, Esme nu-și mai amintește exact, iar cealaltă – în una roșie care nu-i vine bine. Și-a pierdut mănușile. De aici începe.

Sau poate că nu. Poate că începe mai devreme, înainte de petrecere, înainte de a-și fi pus hainele elegante, înainte de aprinderea lumânărilor, înainte de împrăștierea nisipului pe scânduri, înainte de sfârșitul anului pe care-l sărbătoresc acum. Cine știe? Oricum, totul se sfârșește cu grilajul ce acoperă o fereastră ale cărei ochiuri nu depășesc lățimea a două unghii de la degetul cel mare.

Dacă Esme vrea să se uite în depărtare – adică la ceea ce se află dincolo de zăbrelele din metal – descoperă că, după o vreme, se întâmplă ceva cu mecanismul de focalizare a privirii ei. Ochiurile ferestrei se înceţoşează şi, dacă se concentrează mai mult timp, dispar. Există întotdeauna un moment – înainte ca trupul ei să-şi reafirme prezenţa, readaptându-i privirea spre realitatea propriu-zisă a lumii – când nu sunt decât ea şi copacii, drumul, lumea de dincolo. Şi între acestea, nimic.

Vopseaua de pe ochiurile din partea de jos a ferestrei s-a şters şi se văd diferitele straturi de culoare, unele în altele, precum inelele din trunchiurile copacilor. Esme este mai înaltă decât celelalte, aşa că reuşeşte să ajungă la partea în care vopseaua e nouă şi groasă ca smoala.

În spatele ei, o femeie face ceai pentru iubitul său soţ. Care a murit? Sau a fugit? Esme nu-şi mai aminteşte. Altă femeie caută apă să ude florile ce au pierit cu multă vreme în urmă într-un oraş de pe malul mării, nu departe de aici. Întotdeauna, cele care dăinuie sunt îndatoririle lipsite de importanţă: spălatul, gătitul, dereticatul, curăţenia. Niciodată ceva măreţ sau important, ci doar măruntele ritualuri ce alcătuiesc viaţa omenească. Fata obsedată de ţigări a primit deja două avertismente şi toată lumea crede că va veni şi al treilea. Şi Esme se întreabă unde începe – acolo, aici, la dans, în India, mai înainte?

Nu mai vorbește cu nimeni în ultima vreme. Vrea să se concentreze, nu-i place ca vorbăria să-i abată atenția și să zăpăcească lucrurile. Are în cap un zoetrop[1] și nu vrea să fie prinsă pe picior greșit atunci când mașinăria se oprește.

Zvârrr, zvârrr. Stop.

Înseamnă că în India. Avea cam patru ani și ședea pe scara din spate.

Arbuștii de mimoza își scuturã capetele deasupra ei, pudrând pajiștea cu o pulbere galbenă. Dacă ar păși peste ea, ar lăsa în urmă o dâră. Vrea ceva. Vrea ceva, dar nu știe ce. E ca și cum ar mânca-o pe undeva, dar nu ajunge să se scarpine. Ceva de băut? Pe doică, pe *ayah*? O bucățică de mango? Se scarpină pe mână, acolo unde a înțepat-o o insectă, și scormonește praful galben cu degetul mare de la picior. De undeva, mai de departe, aude coarda de sărit a surorii ei lovind pământul și târșâitul scurt al picioarelor dintre lovituri. Pac fâșșș, pac fâșșș, pac fâșșș.

Întoarce capul, ascultând și alte zgomote. Brrr-clup-brrr – o pasăre în ramurile mimozei, o sapă în grădină – scârș, scârș – și vocea mamei, pe undeva. Nu distinge cuvintele, dar știe că mama ei e cea care vorbește.

---

[1] Zoetrop (roata vieții, roata diavolului) – jucărie mecanică din secolul XIX care, învârtită, creează iluzia unei mișcări continue (n. tr.).

Esme sare de pe treaptă în așa fel încât să aterizeze pe ambele picioare și o ia la fugă pe lângă bungalou. Lângă bazinul cu crini o vede pe mama sa aplecată peste masa de grădină, turnând ceai într-o ceașcă, și pe tata lângă ea, în hamac. Marginile hainelor lor albe pâlpâie în căldură. Esme își strânge ochii până când părinții ei devin forme nedeslușite, mama – un triunghi, tata – o linie.

În timp ce traversează pajiștea, numără, făcând un mic salt la fiecare zece pași.

– Oh! exclamă mama ridicând ochii. Nu trebuie să dormi de după-amiază?

– M-am trezit. Esme se leagănă pe un picior, ca păsările care vin noaptea la bazin.

– Unde-i *ayah*? Unde-i Jamila?

– Nu știu. Îmi dai și mie puțin ceai?

Mama ezită, desfăcându-și șervetul pe genunchi.

– Scumpo, aș prefera...

– Dă-i un pic, dacă vrea, spune tata fără să deschidă ochii.

Mama toarnă ceai într-o farfurioară și i-o întinde. Esme se strecoară pe sub mâna ei întinsă și i se cațără în poală. Simte cum o zgârie dantela, căldura corpului de sub bumbacul alb.

– Tu erai un triunghi, și tata o linie.

– Poftim? întreabă mama foindu-se pe scaun.

– Am spus că tu erai un triunghi...

– Hmm. Mama o apucă pe Esme de brațe. Azi e prea cald pentru alintături.

Și o pune din nou pe iarbă.

– De ce nu te duci s-o cauți pe Kitty? Vezi dacă nu s-a trezit și ea.

– Sare coarda.

– Sari și tu.

– Nu. Esme se întinde și atinge glazura tare a unui chec. E prea...

– Esme, îi spune mama luându-i mâna de pe masă, o doamnă așteaptă să fie servită.

– Am vrut numai să văd cum e.

– Ei, te rog să nu mai faci asta.

Iar mama se lasă pe spate și închide ochii.

Esme o privește o clipă. Doarme? O venă albastră îi pulsează la gât, iar ochii i se mișcă sub pleoape. Mărgeluțe minuscule de apă, cam cât gămăliile de ace, i-au ieșit prin piele deasupra buzei. Pe picioare, acolo unde se termină bareta pantofilor și începe pielea, i-au înflorit semne roșii. Burta îi e umflată, împinsă în afară de un alt bebeluș. Esme l-a simțit, răsucindu-se ca un pește prins. Jamila crede că ăsta va fi norocos, că va trăi.

Esme se uită la cer, la muștele care se rotesc deasupra florilor de crin din bazin, la felul în care hainele tatălui ei ies prin partea de jos a hamacului ca niște romburi din pânză moale. Aude de mai departe coarda de sărit a lui Kitty, lopata care face scârș, scârș; sau poate că e altceva? Apoi aude bâzâitul unei insecte. Întoarce capul s-o vadă, dar a zburat undeva în spate, în stânga ei. Se întoarce din nou, se aude

mai de aproape, bâzâitul e mai puternic și simte cum i s-au prins în păr picioarele gânganiei.

Esme sare în picioare, își scutură întruna capul, dar bâzâitul e tot mai tare și simte deodată mersul și fluturarea aripilor pe ureche. Țipă, își lovește capul cu mâinile, dar bâzâitul e acum asurzitor, acoperă toate celelalte sunete și simte cum insecta intră în canalul îngust al urechii – și ce se va întâmpla acum, îi va mânca timpanul ca să ajungă în creier sau va surzi ca și fetița din cartea lui Kitty? Sau va muri? Ori va trăi în capul ei, și atunci va auzi mereu acest zgomot în ea.

Mai scoate un țipăt ascuțit, își scutură în continuare capul, se clatină, apoi țipetele se transformă în suspine și, exact când bâzâitul începe să scadă, și insecta iese din urechea ei, își aude tatăl:

– Ce-ai pățit, copilă? Iar mama o strigă pe Jamila.

Oare asta să fie amintirea cea mai veche? S-ar putea. Începutul necazurilor – singura pe care și-o aduce aminte.

Sau ar putea fi atunci când Jamila i-a pictat un model cu hena în palmă. Și-a văzut linia vieții, linia inimii întreruptă de un model nou. Sau când a căzut Kitty în bazin și a fost scoasă și cărată în casă într-un prosop. Când juca mingea cu copiii bucătăresei în afara perimetrului grădinii. Ori când se uita la pământul din jurul trunchiului gros al banyanului colcăind de furnici. Putea fi oricare dintre acestea.

Poate că a fost alta. O masă de prânz la care a fost legată de scaun, cu mijlocul strâns tare. Pentru că –

i-a anunțat mama pe cei din cameră – Esme trebuie să învețe cum să se poarte. Ceea ce, Esme știa asta, însemna să nu se ridice de pe scaun până când nu se termină masa. Îi plăcea locul de sub masă, și uite că, vezi Doamne, ei n-o puteau ține să nu se bage acolo, în intimitatea interzisă de sub fața de masă. Picioarele oamenilor au ceva foarte înduioșător. Pantofii, tociți în anumite locuri, fixurile fiecăruia când vine vorba despre legarea șireturilor, bășicile, bătăturile, cine își încrucișează gleznele, cine stă picior peste picior, cine are găuri în ciorapi, cine și-a împerecheat greșit șosetele, cine își ține mâna în poală – pe toate le știa. Aluneca de pe scaun, sprintenă ca o pisică, și nu reușeau s-o oprească.

Au legat-o cu o eșarfă de-a mamei, ce are un model care lui Esme îi place: vârtejuri purpurii, roșii și albastre care se repetă. Mama ei spune că modelul e Paisley, iar Esme știe că ăsta e un loc în Scoția.

Încăperea e plină. Acolo e Kitty, mama, tata și niște musafiri – câteva cupluri, o fată cu părul scandalos de scurt, pe care mama a așezat-o vizavi de un inginer tânăr, o doamnă mai în vârstă și fiul ei, un domn singur care stă lângă tatăl lui Esme. Și Esme crede, dar nu e complet sigură, că sunt la supă. Pare să-și amintească ridicarea și coborârea lingurilor, atingerea metalului pe porțelan, sorbitul discret și înghițitul.

Vorbesc, vorbesc... Ce au de spus? Se pare că multe. Esme nu se poate gândi niciodată la nimic, nici măcar la un lucru pe care să dorească să-l împărtășească

acestor oameni. Își plimbă lingura prin farfurie, se uită cum se rotește supa și cum se învârtește în jurul lingurii. Nu ascultă sau cel puțin nu ascultă cuvintele, însă își acordează auzul la zgomotul colectiv. Seamănă cu cel al papagalilor din copacii înalți sau cu adunarea broaștelor în amurg. Același sunet de grrp-grrp-grrp.

Brusc și fără nicio avertizare se ridică toți în picioare. Își pun lingurile pe masă, sar de pe scaune și ies grăbiți din cameră. Lui Esme, care visează cu ochii deschiși și e cu gândul la vârtejurile din supă, la broaște, i-a scăpat ceva. Toți discută precipitat în timp ce ies, iar Kitty își îmbrâncește tatăl să iasă prima. Mama lor, în atâta zor, uită de Esme, priponită în scaunul ei.

Se uită cu gura căscată, cu lingura în mână. Dispar dincolo de ușă, musafirul inginer ultimul, și le aude pașii stingându-se pe coridor. Se întoarce uluită și se uită prin camera goală. Crinii stau, mândrii și impasibili, într-o vază de sticlă, ceasul ticăie secundele, un șervet cade pe scaun. Se gândește să strige, să-și dea drumul la plămâni și să urle. N-o face. Se uită la perdelele care tremură la fereastra deschisă, o muscă se așază pe o farfurie. Întinde mâna în fața ochilor și desface degetele, așteptând să vadă ce se întâmplă. Lingura cade în linie dreaptă, se izbește de partea concavă, se rotește în aer, apoi alunecă pe covor și se oprește sub bufet.

Iris merge pe stradă, cu cheile într-o mână și cafeaua în cealaltă. Câinele e chiar în spatele ei, iar labele îi țăcăne pe pavaj. Printre clădirile înalte cad fâșii de lumină, iar petele de apă de la ploaia de peste noapte se evaporă de pe trotuar.

Traversează, cu câinele care o urmează îndeaproape. Dă cu piciorul într-o doză de bere lăsată pe prag, care, în loc să se rostogolească pe trotuar, cum sperase să se întâmple, sare într-o parte și stropește cu bere ușa magazinului.

– Fir-ai să fii, exclamă Iris, fir-ai tu să fii!

Furioasă, îi mai dă un picior, și cutia, goală acum, se duce zdrăngănind în șanț. Aruncă apoi o privire peste umăr. În spate se înalță blocurile impasibile, cu șiruri de ferestre strălucitoare. Se uită la câinele care dă din coadă și scheaună încetișor.

– N-am nimic cu tine, îi spune.

Trage de oblonul de la ușă, care se ridică și se rulează cu un zdrăngănit indignat, și pășește peste băltoaca de bere, scoțând un teanc de scrisori din cutia poștală. Le frunzărește în timp ce intră în magazin. Facturi, facturi, extrase de cont și un plic maroniu cu o ștampilă în formă de V.

Caracterele tipărite pe fața plicului o fac să se oprească la jumătate de drum spre tejghea. Sunt mici, înghesuite, fiecare literă e încărcată de cerneală, partea de sus a *e*-ului e înecată complet. Iris ține plicul în fața ochilor și vede că literele s-au imprimat în textura hârtiei de manila, își plimbă vârful degetelor

deasupra lor, simte adânciturile și își dă seama că au fost dactilografiate.

Un curent de aer rece îi cuprinde gleznele. Își înalță capul și se uită prin magazin. Capetele goale și inexpresive pentru pălării se holbează la ea, o haină din mătase agățată de tavan se leagănă ușor. Desface clapeta plicului, și sigiliul cedează ușor. Deschide unica foaie de hârtie albă și se uită la ea. Gândul i-a rămas încă la bere, la cum o s-o curețe, că trebuie să învețe cum să șuteze cutiile în stradă, însă îi sar în ochi cuvintele *caz, întrunire* și numele *Euphemia Lennox*. La sfârșit, o semnătură indescifrabilă.

Vrea s-o ia de la capăt, dar își aduce aminte că are niște detergent în chicineta din spatele magazinului. Înghesuie scrisoarea și restul corespondenței într-un sertar și dispare după o draperie grea din catifea.

Iese pe trotuar cu un mop și o găleată și începe cu pragul, dând apa spre stradă. Își ridică fața spre cer. Pe stradă trece o camionetă, destul de aproape, iar curentul îi ridică părul. Undeva, dincolo de limita vederii, plânge un copil. Câinele stă în prag și se uită la siluetele mititele ale oamenilor care traversează podul sus, deasupra lor. Uneori, strada aceasta pare atât de profund înfiptă în oraș încât lui Iris îi dă impresia că duce o existență subterană. Se sprijină pe coada mopului și inspectează pragul. În minte îi răsare numele *Euphemia Lennox*. Probabil că e vreo comandă, își zice. Ce bine că am păstrat găleata. Se poate să plouă, își spune.

Iris stă în fața lui Alex într-un bar din Orașul Nou. Își leagănă pantoful argintiu pe degetul mare de la picior și mușcă dintr-o măslină. Alex se joacă ușor cu brățara de pe mâna ei, trecând-o printre degete.

– Nu întârzie niciodată atâta, murmură el uitându-se la ceas. Ochii îi sunt ascunși de ochelarii întunecați în care Iris își vede propria reflexie și pe cea a sălii din spatele ei.

După ce suge sâmburele măslinei, îl pune pe o farfurie. A uitat că trebuie să vină și Fran, soția lui Alex.

– Nu? întrebă ea și mai ia o măslină pe care o strânge între dinți.

Alex nu zice nimic, își scoate o țigară din pachet și o duce la gură. Ea își linge degetele și rotește paharul de cocteil.

– Știi ceva? îl întreabă în timp ce el caută un chibrit. Azi am primit o factură și lângă numele meu era scris „vrăjitoarea". Cu creionul.

– Da?

– Îhî. „Vrăjitoarea". Îți vine să crezi? Nu-mi aduc aminte cine a fost de data asta.

El tace, freacă încet chibritul de cutie, își aprinde țigara. Inhalează lung.

– Evident, cineva care te cunoaște, spune el apoi.

Iris își privește o clipă fratele care stă în fața ei, învăluit în fum, apoi întinde mâna și dă drumul măslinei pe cămașa lui.

Fran intră grăbită în bar. A întârziat. A fost la coafor. O dată la șase săptămâni își face șuvițe blonde în părul șaten. O doare. Îi trag șuvițele de păr printr-o cască strâmtă și le vopsesc cu chimicale cu miros înțepător. O doare atât de tare capul că i se pare că nu i-au scos casca.

Își plimbă privirea prin bar. Și-a pus bluza de mătase, cea care-i place lui Alex. I-a spus odată că-i face sânii ca niște piersici. Și fusta strâmtă din in. Hainele îi foșnesc, iar părul îi cade de jur împrejurul feței ca o cortină curată.

Îi vede, ascunși pe jumătate de un stâlp. Sunt aplecați unul spre celălalt, apropiați, beau același lucru – ceva roșu și limpede, cu cuburi de gheață –, capetele aproape că li se ating. Iris e îmbrăcată cu niște pantaloni cu talia joasă, pe șolduri. E încă slabă, deasupra beteliei îi ies în afară oasele șoldurilor. Are un top care arată ca și cum i-ar fi tăiat gulerul și manșetele cu o foarfecă.

– Bună! le face Fran cu mâna, dar n-o văd.

Se țin de mână. Sau poate că nu. Mâna lui Alex se odihnește pe încheietura mâinii lui Iris. Fran se strecoară printre mese, ținându-și strâns geanta. Când ajunge la ei, izbucnesc în hohote de râs, iar Alex își scutură cămașa de parcă i-ar fi intrat ceva pe sub ea.

– De ce râdeți așa? întreabă Fran zâmbind, stând în picioare între ei. Vreo glumă?

– De nimic, răspunde Alex râzând.

– Hai, îl roagă ea.

– Nu-i nimic. Îți spun mai târziu. Vrei să bei ceva?

În cealaltă parte a orașului, Esme stă la fereastră. În stânga ei, sunt niște trepte care urcă; în dreapta, scara coboară. Respirația i se adună pe sticla rece. Ace de ploaie lovesc cealaltă parte a geamului, iar amurgul începe să umple golurile dintre copaci. Privește strada, cele două linii ale traficului ce se derulează într-o mișcare în sens contrar, lacul din spate, rațele care desenează linii pe suprafața de ardezie.

Jos pe pământ, mașinile pleacă și vin cât e ziua de lungă. Oamenii se urcă în ele, pe o ușă din spate, motorul pornește, și mașinile pleacă, bolborosind pietrișul când se lasă într-o parte și iau curba. Pa, strigă oamenii de la ușă, fluturând brațele în aer, papapa.

– Hei! Strigătul vine de deasupra ei.

Esme se întoarce. La capătul scării stă un bărbat. Îl cunoaște? I se pare că da, dar nu e sigură.

– Ce faci? țipă bărbatul, exasperat, în mod surprinzător, din cauza unei persoane pe care Esme crede că n-a cunoscut-o. Nu știe ce să răspundă, așa că nu zice nimic.

– Nu-ți mai pierde vremea pe la fereastră. Hai.

Esme se mai uită o dată la autostradă și vede o femeie, care fusese în patul de lângă ea, stând lângă o mașină maro. Un bătrân pune un geamantan în portbagaj. Femeia plânge și își scoate mănușile. Bărbatul nu se uită la ea. Esme se întoarce și începe să urce scara.

Iris se urcă în vitrina magazinului. Scoate costumul din catifea de pe manechin, îl scutură, așază

pantalonii la dungă și îi pune pe un umeraș. Se duce apoi la tejghea și dezvelește, din foițe de muselină protectoare, o rochie plisată, stacojie. O ia cu atenție de umeri și când o scutură se desface dinaintea ei ca o floare.

Cu ea pe braț, se îndreaptă spre lumina din fereastră. Foarte rar găsește așa ceva. Aproape că o dată în viață. *Haute couture*, mătase pură, o casă de modă celebră. Când a sunat-o o doamnă și i-a spus că lichidează dulapurile mamei ei și că a găsit într-un cufăr niște „rochii drăguțe", Iris nu s-a așteptat la mare lucru. S-a dus totuși. Femeia a deschis cufărul și, printre obișnuitele pălării boțite și fuste decolorate, a văzut o fulgerare de roșu, cu partea de jos croită în bie, cu manșete.

O pune pe umerii manechinului, apoi o aranjează, îi așază tivul, îi îndreaptă mâneca, îi adaugă unu-două ace de gămălie la spate.

După ce termină, iese pe trotuar și studiază efortul. Câinele se ia după ea și stă și el acolo, gâfâind ușurel, întrebându-se dacă nu se întrevede vreo plimbare. Rochia e fără cusur, croiala perfectă. E de o jumătate de secol și nu are o pată – poate că n-a fost purtată niciodată. Când Iris a întrebat-o pe femeie de unde o fi avut-o mama ei, ea a ridicat din umeri și i-a spus că a fost în foarte multe croaziere.

– Ce zici? îl întreabă Iris pe câine, dându-se un pas înapoi, iar el cască, arătându-și cerul roz al gurii.

După ce intră, întoarce manechinul cu patruzeci și cinci de grade pentru a da impresia că silueta în rochie roșie e gata să pășească afară, în stradă. Caută prin odaia din spatele magazinului o geantă pătrată, cu colțurile ascuțite, pe care i-o pune la picioare. Se duce afară să se mai uite o dată. Ceva nu e tocmai în regulă. Unghiul manechinului? Pantofii din piele de șarpe?

Suspină și se întoarce cu spatele la fereastră. E agitată din cauza rochiei și nu e sigură de ce. E prea perfectă, prea bună. Nu e obișnuită să aibă de-a face cu lucruri atât de... neatinse. Știe bine că i-ar plăcea s-o păstreze.

Alungă însă imediat acest gând. Nu poate s-o țină. Nici măcar nu și-a îngăduit s-o încerce pentru că, dacă ar fi făcut-o, ar fi vrut să n-o mai scoată niciodată de pe ea. Nu-ți poți permite s-o încerci, își spune cu severitate. Cine o cumpără se va îndrăgosti de ea. Indiferent de preț. Se va duce într-un cămin bun.

Și, pentru că nu are ce să facă, scoate mobilul și formează numărul lui Alex. Mai aruncă o privire încruntată spre vitrină în timp ce se aude clicul care întrerupe sunetul și inspiră, pregătită să vorbească. Aude însă vocea lui Fran; „Bună, e telefonul lui Alex". Iris își îndepărtează aparatul de la ureche și îl închide repede.

Pe la jumătatea după-amiezii, intră un bărbat. Își șterge îndelung picioarele pe covoraș, aruncând priviri în încăpere. Iris îi zâmbește, apoi își apleacă din

nou capul peste carte. Nu-i place să fie prea insistentă. Se uită însă pe sub breton. Bărbatul pornește spre mijlocul magazinului și, ajungând la un raft cu neglijeuri și cămășuțe, se dă înapoi ca un cal înspăimântat. Iris lasă cartea.

– Pot să vă ajut? îl întreabă.

Omul se apropie de tejghea și pare să se prindă de ea.

– Caut ceva pentru soția mea, spune el. Figura arată îngrijorare, și Iris își dă seama că-și iubește soția, că vrea să-i facă o plăcere. Prietena ei mi-a spus că-i place acest magazin.

Iris îi arată o vestă tricotată din cașmir, verde-închis, o pereche de papuci chinezești brodați cu pești portocalii, o geantă din piele întoarsă cu închizătoare de aur, o curea din piele de aligator, o eșarfă abisiniană țesută cu fir de argint, un buchețel din flori de ceară pentru prins la corsaj, o jachetă cu guler din pene de struț, un inel cu o insectă prinsă în rășină.

– Vreți să-mi dați asta? întreabă bărbatul ridicând capul.

– Ce? întreabă la rândul ei Iris, auzind în același timp telefonul sunând de sub tejghea. Se apleacă și-l ia. Alo?

Tăcere.

– Alo? repetă, mai tare, acoperindu-și cu mâna cealaltă ureche.

– Bună ziua, se aude o voce masculină, educată. Puteți să vorbiți?

Iris devine brusc suspicioasă.

– Poate.

– Vă sun în legătură... vocea se întrerupe din cauza unei interferențe pe linie, dar revine după câteva secunde... și să vă întâlniți cu noi.

– Scuzați-mă, nu v-am auzit.

– Vă sun în legătură cu Euphemia Lennox. Vocea sună ușor ofensată.

Iris se încruntă. Numele îi spune parcă ceva.

– Îmi pare rău, dar nu știu cine e.

– Euphemia Lennox, repetă el.

– Mă tem că nu... Iris clatină nedumerită din cap.

– Lennox, repetă el. Euphemia Lennox. Nu o cunoașteți?

– Nu.

– Atunci înseamnă că am greșit numărul. Mă scuzați.

– Stați o secundă, spune Iris, dar convorbirea se întrerupe.

Se uită o clipă la telefon, apoi închide.

– A format greșit numărul, îi spune ea domnului din magazin.

Observă că mâna lui ezită între papucii chinezești și o geantă-plic cu mărgele și închizătoare din baga. O pune pe geantă.

– Asta.

Iris i-o împachetează în foiță aurie.

– Credeți c-o să-i placă? o întreabă când ea îi dă pachetul.

Se întreabă cum e soția lui, ce fel de persoană ar putea fi, cât de ciudat e să fii căsătorit, să fii strâns legat, prins atât de tare unul de celălalt.

– Cred că da, îi răspunde, dar dacă nu, o poate aduce înapoi și să-și aleagă altceva.

Seara, după ce încuie magazinul, Iris se îndreaptă cu mașina spre nord, lăsând în urmă Orașul Vechi, trecând prin valea în care se afla pe vremuri un lac, traversând străzile Orașului Nou, spre docuri. Parchează mașina la întâmplare, într-o zonă rezervată exclusiv rezidenților, și apasă pe soneria de la ușa unei mari firme de avocați. N-a mai fost niciodată aici. Clădirea pare pustie, deasupra ușii pâlpâie un bec de alarmă, toate ferestrele sunt întunecate. Știe însă că Luke e acolo. Își sprijină capul de interfon, așteptând să-i audă vocea. Nimic. Apasă din nou și așteaptă. Apoi aude descuindu-se ușa din partea cealaltă și deschizându-se spre ea.

– Domnișoara Lockhart. Să înțeleg că aveți programare?

Iris îl privește din cap până în picioare. E în cămașă, cravata îi este desfăcută la gât, mânecile suflecate.

– E nevoie?

– Nu.

Întinde mâna și îi apucă mijlocul, apoi încheietura, brațul, umărul și o trage spre el. O sărută pe gât, împinge ușa cu o mână, iar cu cealaltă își face loc pe sub haina ei, urcă și se strecoară pe sub bluză, în jurul taliei, peste sâni, pe șira spinării. Pe jumătate o duce,

pe jumătate o trage în sus pe scară, iar ea se clatină pe tocuri. Luke o prinde de cot și dau buzna pe o ușă din sticlă.

– Așa, exclamă Iris în timp ce-i desface cravata și i-o aruncă într-o parte, aici există camere de luat vederi?

El clatină din cap și o sărută. Se chinuie cu fermoarul fustei ei, înjurând. Iris îi acoperă mâna cu a ei, și fermoarul cedează, fusta îi alunecă în jos, și ea îi dă un picior, aruncând-o sus, în aer, ceea ce stârnește râsul lui Luke.

Iris și Luke s-au întâlnit acum două luni, la o nuntă. Iris detestă nunțile. Le urăște cu pasiune. Toată rutina cu haine ridicole, publicitatea ritualizată a unei relații intime, discursurile nesfârșite ținute de bărbați în numele femeilor. Însă la aceasta chiar s-a simțit bine. Una dintre cele mai bune prietene ale ei s-a măritat cu un bărbat care, pentru o dată, lui Iris îi plăcea; pentru o dată, mireasa avea o rochie foarte frumoasă; pentru o dată, locurile nu erau stabilite dinainte, nu au fost discursuri și nici n-au fost puși să pozeze pentru fotografiile alea oribile.

Totul a început de la rochia lui Iris – o rochie elegantă din crêpe-de-Chine, verde, fără spate, pe care a modificat-o în mod special. Vorbea de mai mult timp cu o prietenă, conștientă fiind însă de bărbatul care se apropiase de ele. Se uita la cort cu un aer de siguranță calmă, sorbind din șampanie, făcând apoi semn cu mâna cuiva, trecându-și degetele prin păr. Când prietena ei a zis, „Ai o rochiță super, Iris“,

bărbatul a spus, fără să se uite la ele, fără măcar să se aplece spre ele, „Dar nu-i o rochiță. E mai degrabă o rochie de seară." Și abia atunci l-a privit Iris mai bine.

S-a dovedit a fi un bun amant, ceea ce Iris a știut de la început. Atent, fără a fi prea stăruitor, pasional, dar nu genul crampon. Astă-seară însă, Iris începe să se întrebe dacă nu simte o ușoară grabă în mișcările sale. Deschide ochii și îl privește printre genele strânse. Are ochii închiși, figura pierdută, e concentrat. O ridică, punând-o de pe birou pe podea și, da, Iris îl vede – îl vede clar – aruncând o privire spre ceasul de deasupra computerului.

– Oh, Doamne, exclamă el după, prea curând după, i se pare lui Iris, înainte ca respirația lor să fi revenit la normal, înainte ca inimile să se fi potolit în piepturi, nu poți să treci pe aici în fiecare seară?

Iris se întoarce pe burtă, simte înțepătura covorului pe piele. Luke o sărută pe spate, își plimbă o clipă mâna peste coloana ei. Apoi se ridică în picioare, se duce la birou, și Iris se uită la el cum se îmbracă. O face în grabă, își smucește în sus pantalonii, își pune cămașa cu o mișcare bruscă.

– Ești așteptat acasă? Iris e încă întinsă pe podea și are grijă să pronunțe clar fiecare cuvânt.

Se uită la ceas în timp ce și-l pune la mână și se strâmbă.

– I-am spus că lucrez până târziu.

Iris întinde mâna după o agrafă de birou care a căzut și, în timp ce o desface, își amintește, fără nicio noimă, că în franțuzește li se spune *trombones*.

– De fapt, ar trebui s-o sun. Se așază pe birou și întinde mâna spre telefon. În timp ce așteaptă, bate darabana cu degetele, apoi îi zâmbește lui Iris – un zâmbet larg, rapid, care dispare când începe să vorbească. Gina? Eu sunt. Nu. Încă nu.

Iris aruncă agrafa, acum cu formă prelungă, și își ia chiloții. Nu are nicio treabă cu soția lui Luke, dar nici nu ține să asculte această conversație cu ea. Își adună hainele de pe podea, una câte una, și se îmbracă. Când se așază să-și tragă fermoarul de la cizme, Luke închide. Se îndreaptă spre ea, și podeaua vibrează tare.

– Doar nu pleci?

– Ba da.

– Nu. Îngenunchează, cuprinzându-i genunchii cu brațele. Nu încă. I-am spus Ginei că nu vin încă acasă. Am putea comanda ceva de mâncare. Ți-e foame?

– Trebuie să plec, spune ea îndreptându-și gulerul.

– Iris, vreau s-o părăsesc.

Iris îngheață. Vrea să se așeze pe scaun, însă el o ține strâns.

– Luke...

Timp de o clipă, rămâne fără grai. Apoi încearcă să-i desprindă mâinile de pe talie.

– Pentru Dumnezeu, Luke! Hai să nu vorbim despre asta. Trebuie să plec.

– Nu trebuie. Mai poți să stai un pic. Trebuie să discutăm. Nu mai pot să fac asta. Mă înnebunește să mă prefac permanent că totul e în regulă cu Gina, când de fapt abia aștept să...

– Luke, îi spune luându-i un fir de păr de-al ei de pe cămașă, am plecat. I-am spus lui Alex că s-ar putea să merg la film cu el și...

Luke se încruntă și-i dă drumul.

– Te vezi cu Alex astă-seară?

Luke și Alex s-au întâlnit o singură dată. Iris și Luke erau împreună de vreo săptămână, și Alex a apărut pe neașteptate în apartamentul ei. Are acest obicei ori de câte ori Iris are un nou iubit. Poate să jure că are un al șaselea simț când e vorba despre asta.

– El e Alex, i-a spus, când a revenit în bucătărie, fratele meu. Alex; el e Luke. Îi tremura maxilarul de enervare.

– Bună. Alex s-a aplecat peste masa din bucătărie și a întins mâna.

Luke s-a ridicat în picioare și a luat mâna fratelui ei. Degetele lui late le-au acoperit cu totul pe ale lui Alex. Iris a fost izbită de contrastul fizic dintre ei: Luke părea o matahală întunecată, plină de mușchi, pe lângă Alex, înalt și subțire, cu pielea albă.

– Alexander, a spus el dând din cap. Îmi pare bine să te cunosc.

– Alex, l-a corectat Alex.

– Alexander.

Iris s-a uitat la Luke. Făcea asta deliberat? S-a simțit dintr-odată foarte mică, apăsată de cei doi, mult mai înalți decât ea.

– Alex, s-a repezit ea. Și acum stați jos să bem ceva.

Luke s-a așezat. Iris a mai scos un pahar pentru Alex și a turnat niște vin. Luke s-a uitat de la ea la Alex și invers. A zâmbit.

– Ce? a întrebat Iris punând sticla jos.

– Nu semănați.

– Păi de ce? a intervenit Alex. Nu suntem rude de sânge.

– Credeam că... Luke părea derutat.

– E sora mea vitregă. Alex s-a uitat la Luke. Tatăl meu s-a însurat cu mama ei.

– Oh, a făcut Luke, plecându-și capul. Înțeleg.

– Nu ți-a spus? l-a întrebat Alex întinzând mâna după sticla de vin.

Când Luke s-a dus la baie, Alex s-a lăsat pe spate în scaun, și-a aprins o țigară, s-a uitat prin bucătărie, a scuturat scrumul de pe masă, și-a aranjat gulerul. Iris era cu ochii pe el. Cum îndrăznește să stea aici și să contemple corpurile de iluminat? Și-a luat șervetul, l-a împăturit până a devenit o fâșie lungă și l-a lovit peste mânecă.

Alex și-a scuturat și mai mult scrum de pe pieptul cămășii.

– M-a durut.

– Foarte bine.

– Așa deci, a mai spus el trăgând din țigară.

– Așa deci ce?

– Fain bust, spuse el uitându-se în continuare în altă parte.

– Al mea sau al lui?

– Al tău, bineînțeles, răspunse întorcând capul spre ea.

– Mulțumesc.

– E prea înalt.

– Prea înalt? repetă ea. Ce vrei să spui?

– Nu știu dacă pot să mă combin cu cineva care e mult mai înalt decât mine, o lămuri el dând din umeri.

– Nu fi ridicol.

Alex și-a strivit țigara în scrumieră.

– Îmi dai voie să te întreb..., începe el și gesticulează cu mâna în aer, ...care e situația?

– Nu, răspunde ea repede, apoi își mușcă buza. Nu e nicio situație.

Alex ridică din sprâncene. Iris răsucește șervetul până devine ca o funie.

– Bun, murmură el. Atunci nu-mi spune. Și arată cu capul înspre ușă, spre sunetul pașilor pe scândurile goale. Vine iubițelul.

Esme stă la masa din sala de clasă, prăbușită într-o parte, cu capul sprijinit de braț. De cealaltă parte a mesei, Kitty scrie într-un caiet exerciții cu verbele franțuzești. Esme nici nu se uită la exercițiile de aritmetică pe care le-a primit. Privește în schimb praful care plutește în fâșiile de lumină, nodurile și liniile

din lemnul mesei, care curg ca apa, ramurile oleandrului din grădină, semilunile palide care-i ies de sub pielițele unghiilor.

Tocul lui Kitty scârțâie pe pagină, iar ea suspină, încruntându-se concentrată. Esme lovește piciorul scaunului cu călcâiul. Kitty nu se uită. Esme lovește mai tare, și Kitty ridică bărbia. Li se întâlnesc privirile. Buzele lui Kitty se deschid într-un zâmbet și scoate limba, atât cât să vadă Esme, dar nu și guvernanta, domnișoara Evans. Esme rânjește. Se uită cruciș și își suge obrajii, iar Kitty trebuie să-și muște buza și să se uite în altă parte.

– Sper că exercițiile de aritmetică sunt aproape gata, intonează domnișoara Evans stând cu spatele la cameră și cu fața spre grădină.

Esme se uită la șirurile de numere, plusuri, minusuri. Dincolo de cele două linii care înseamnă egal, nu e nimic; un gol întunecat. Esme are o scânteie de inspirație. Dă la o parte tăblița și trage scaunul.

– Îmi dați voie? întreabă ea.

– Îmi dați voie...?

– Îmi dați, vă rog, voie, domnișoară Evans?

– Pentru ce?

– Ăăă... Esme se chinuiește să-și aducă aminte ce a vrut să spună. Ăăă... hm...

– Să meargă la toaletă, spune Kitty fără să-și ridice ochii de pe verbele franțuzești.

– Am vorbit cu tine, Kathleen?

– Nu, domnișoară Evans.

– Atunci, te rog frumos să taci din gură.

Esme inspiră pe nas, apoi expiră încet pe gură.

– Să merg la toaletă, domnișoară Evans.

– Da. Să te întorci în cinci minute, spune domnișoara Evans cu o înclinare a capului, fără să se întoarcă spre ele.

Esme sare prin curte, trecându-și mâna peste florile din ghivecele de lângă zid. Petalele cad ca o cascadă în urma ei. Căldura zilei atinge apogeul. Curând vine ora somnului, domnișoara Evans va dispărea până mâine, iar ea și Kitty vor avea voie să stea întinse în aburul plaselor de țânțari, uitându-se la rotirea înceată a ventilatorului din tavan.

Se oprește la ușa sufrageriei. Unde să se ducă acum? Din interiorul umed al bucătăriei vine mirosul de *chai,* fierbinte, cu aromă de unt. De pe verandă aude murmurul vocii mamei sale.

– ...o să insiste s-o ia pe marginea lacului, deși i-am spus clar că ne ducem direct la club, dar după cum știi...

Esme se întoarce și o ia spre cealaltă parte a curții, către camera copiilor. Împinge ușa, pe care o simte, sub palmă, uscată și înfierbântată de soare. Înăuntru, Jamila amestecă în ceva pe o sobă joasă, iar Hugo stă în picioare lângă un scaun, mușcând lemnul. Când o vede pe Esme țipă, se lasă jos și începe să se târască spre ea cu o mișcare convulsivă, mecanică.

– Bună, bebelușule, bună Hugo, murmură Esme. Îl iubește pe Hugo. Îi plac membrele lui groase, sidefii și mirosul de lapte pe care-l degajă. Îngenunchează

lângă el, iar Hugo o apucă de degete, apoi se ridică spre codițele ei.

– Pot să-l iau în brațe, Jamila?

– Mai bine nu. E foarte greu. Cred că e prea greu pentru tine.

Esme își lipește fața de Hugo, nas în nas, iar el râde fericit și o prinde cu degetele de păr. Sariul Jamilei foșnește și parcă șoptește când ea traversează încăperea, iar Esme simte o mână răcoroasă și moale pe umăr.

– Ce faci aici? murmură Jamila, mângâind-o pe frunte. N-ar trebui să-ți faci lecțiile?

– Voiam să văd ce face fratele meu, răspunde Esme ridicând din umeri.

– Fratele tău face foarte bine, spune Jamila și se apleacă, ridicându-l pe Hugo pe șoldul ei. Dar îi e dor de tine. Știi ce-a făcut azi?

– Nu. Ce?

– Eram în cealaltă parte a camerei, și el...

Jamila se întrerupe. Ochii ei mari și negri o privesc țintă pe Esme. În depărtare se aude vocea răspicată a domnișoare Evans și a lui Kitty care-o acoperă, mai tare, îngrijorată și nerăbdătoare. Cuvintele se disting apoi mai clar. Domnișoara Evans îi spune mamei lui Esme că fata a fugit din nou, că e un copil imposibil, neascultător, refractar la studiu, mincinos...

Iar Esme își dă seama că, de fapt, ea stă la o masă lungă, la cantină, cu o furculiță într-o mână și cuțitul în cealaltă. Are în față o farfurie cu tocană. Deasupra, plutesc cercuri de grăsime și, dacă încearcă să le spargă,

se despică și se formează în locul lor clone multiple, mai mici. Din sos se ițesc morcovi și ceva carne.

N-o s-o mănânce. Nu vrea. O să mănânce pâinea, dar nu cu margarină, pe care o va râcâi cu cuțitul. Și o să bea apa care a luat gustul cănii din metal. Nu vrea să mănânce nici pelteaua de portocale. E pe o farfurie din carton și are deasupra un strat de praf.

– Cine vine după tine?

Esme se întoarce. Alături e o femeie care se apleacă spre ea. Eșarfa lată legată în jurul frunții i-a alunecat, dându-i un vag aer de pirat. Are pleoapele căzute și dinții stricați.

– Poftim? întreabă Esme.

– Vine fiica mea, îi spune femeia-pirat și o prinde de braț. Vine cu mașina. Cu mașina ei. După tine cine vine?

Esme se uită în jos, la tava cu mâncare. Tocana. Cercurile de grăsime. Pâinea. Trebuie să se gândească. Repede. Trebuie să spună ceva.

– Părinții mei, răspunde la întâmplare.

Una dintre femeile de la bucătărie, care toarnă ceai din carafă, râde, și Esme se gândește la croncănitul ciorilor din copacii înalți.

– Nu fi tâmpită, spune femeia apropiindu-și fața de Esme. Părinții tăi au murit.

Esme cugetă o clipă.

– Știam, spune ea.

– Mda, sigur că da, mormăie femeia și trântește cana de ceai pe masă.

– Ba știam. Esme este indignată, dar femeia a plecat deja.

Închide ochii. Se concentrează. Încearcă să găsească drumul înapoi. Încearcă să dispară, să facă în așa fel încât cantina să se retragă. Se imaginează întinsă pe patul surorii ei. Îl vede. Tăblia de la picioare, din mahon, cuvertura din dantelă, plasa de țânțari. Ceva însă nu e în ordine.

Era cu capul în jos. Asta e. Rotește imaginea în minte. Stătea întinsă pe spate, nu pe burtă, cu capul în jos, la capătul dinspre picioare, și vedea camera cu susul în jos. Kitty se foia în și în afara câmpului ei vizual, de la dulap la cufăr, luând diverse obiecte de îmbrăcăminte și punându-le jos. Esme își ținea un deget la o nară, inspirând, apoi își punea degetul la cealaltă, expirând. Grădinarul i-a spus că ăsta e drumul spre seninătate.

– Crezi c-o să te distrezi? întreabă Esme.

Kitty a ridicat o cămașă în dreptul ferestrei.

– Nu știu. Probabil. Îmi pare rău că nu vii și tu.

Esme și-a luat degetul de la nas și s-a întors pe burtă.

– Și mie. Lovește în căpătâiul patului cu degetul de la picior. Nu înțeleg de ce trebuie să stau aici.

Părinții și sora ei mergeau „la țară", la o petrecere. Hugo rămânea acasă pentru că era prea mic, iar Esme era pedepsită pentru că se plimbase pe alee în picioarele goale. Asta fusese cu două zile în urmă, într-o după-amiază atât de fierbinte încât nici nu-i încăpeau picioarele în pantofi. Nici măcar nu-i trecuse prin cap

că n-are voie până când mama n-a bătut la geamul ferestrei din salon și i-a făcut semn să se întoarcă. Pietricelele de pe drum erau ascuțite, dându-i o senzație de disconfort plăcut.

– Poate că mama mai cedează, spune Kitty întorcându-se, o clipă, spre ea.

Esme mai lovește o dată, cu putere, în căpătâiul patului.

– Nu prea cred. Apoi îi vine ceva în minte. Poți să rămâi și tu acasă. Să zici că nu te simți bine, că...

– Trebuie să mă duc, îi răspunde Kitty scoțând panglica cămășii.

Tonul ei – ferm, de resemnare afectată – îi stârnește lui Esme curiozitatea.

– De ce? De ce trebuie să te duci?

– Trebuie să cunosc lume, ridică Kitty din umeri.

– Ce lume?

– Băieți.

– Băieți? Esme se ridică în capul oaselor.

Kitty își răsucește panglica pe degete.

– Așa am spus, nu?

– Și de ce vrei să cunoști băieți?

Kitty zâmbește, cu ochii la panglică.

– Pentru că noi, tu și cu mine, trebuie să ne găsim pe cineva cu care să ne măritățm.

– Da? Esme era uluită.

– Bineînțeles. Doar nu ne putem petrece aici toată viața.

Esme a rămas cu ochii țintă la sora ei. Uneori, i se părea că sunt la fel, că au aceeași vârstă, dar alteori cei șase ani dintre ele se dilatau, deveneau o prăpastie imposibilă.

– Eu n-am de gând să mă mărit, o anunță ea aruncându-se înapoi pe pat.

– Chiar așa? râse Kitty din cealaltă parte a camerei.

Iris întârzie. A dormit prea mult, a pierdut prea multă vreme la micul dejun și până când s-a hotărât cu ce să se îmbrace, iar acum a întârziat. Trebuie să discute cu o femeie care s-o ajute la magazin sâmbetele și trebuie să ia câinele cu ea. Speră ca pe doamna respectivă să n-o deranjeze.

Are haina pe braț, geanta pe umăr, câinele are lesa pusă și e pe punctul de a pleca, dar sună telefonul. Ezită o clipă, apoi trântește ușa și fuge înapoi în bucătărie, ceea ce-l agită pe câine, care crede că se joacă, și sare la ea, blocându-i drumul. Iris se împiedică și cade peste ușa de la bucătărie.

Înjură, își freacă umărul și se întinde spre telefon.

– Da, alo, spune ea ținând într-o mână telefonul și lesa câinelui, iar în cealaltă haina și geanta.

– Domnișoara Lockhart?

– Da.

– Mă numesc Peter Lasdun. Vă sun în legătură cu...

Iris nu reține numele, dar aude cuvântul „spital". Strânge receptorul, iar în minte i se învălmășesc gândurile: fratele meu, mama, Luke.

– E cineva... Ce s-a întâmplat?

– Nu, nu, chicotește enervant bărbatul, nu trebuie să vă îngrijorați, domnișoară Lockhart. A durat destul de mult până v-am găsit. Vă sun în legătură cu Euphemia Lennox.

E copleșită de un amestec de ușurare și furie.

– Uitați, îl repede ea, habar nu am cine sunteți sau ce vreți, dar eu n-am auzit niciodată de Euphemia Lennox. Sunt foarte ocupată și...

– Sunteți persoana de contact din familie. Vocea bărbatului este foarte calmă.

– Ce? Iris e atât de uluită încât scapă geanta, haina și lesa câinelui. Ce spuneți?

– Sunteți rudă cu doamna Kathleen Elizabeth Lockhart, născută Lennox, care a stat pe Lauder Road, în Edinburgh?

– Da. Iris se uită la câine. E bunica mea.

– Și aveți procură permanentă de... urmează un foșnet de hârtii... de când e la cămin. Alte foșnete. Am aici copia unui act pe care l-a depus la noi avocatul ei, semnat de doamna Lockhart, prin care vă numește pe dumneavoastră persoana din familie care urmează a fi contactată în legătură cu orice problemă legată de Euphemia Esme Lennox. Sora ei.

Acum Iris e de-a dreptul enervată.

– N-are soră.

Urmează o pauză în care îl aude pe celălalt mișcând din buze.

– Trebuie să vă contrazic, spune el în cele din urmă.

– Nu are. Știu că nu are. A fost singură la părinți, ca și mine. Vreți să spuneți că nu cunosc arborele genealogic al familiei mele?

– Membrii consiliului de administrație de la Cauldstone au încercat să vă găsească...

– Cauldstone? Ăsta nu-i... Iris încearcă să găsească un alt cuvânt decât *balamuc*... azilul?

Bărbatul tușește.

– E o unitate specializată în psihiatrie. Sau era, mai degrabă.

– Era?

– Se închide. De aceea v-am contactat.

Când e în mașină, pe Cowgate, îi sună mobilul. Îl scoate din buzunarul hainei.

– Alo?

– Iris? aude în ureche vocea lui Alex. Știi că în fiecare an mor cinci sute de stângaci pentru că folosesc lucruri făcute pentru dreptaci?

– Nu cred că știam.

– E adevărat. Așa scrie aici, chiar în fața mea. Astăzi lucrez pe un website de siguranță domestică și m-am gândit să te sun să te avertizez. Nu știam că ești în asemenea pericol.

Iris își privește mâna stângă, strânsă pe volan.

– Nici eu.

– Și se pare că principalul vinovat e deschizătorul de conserve. Deși nu spune exact cum poți muri dacă-l folosești. Unde ai fost toată dimineața? Te caut

de ore întregi ca să-ți dau vestea asta. Credeam c-ai emigrat fără să-mi spui.

– Din nefericire, tot aici sunt. Vede că semaforul din față s-a făcut galben, apasă pe accelerație, și mașina țâșnește. Deocamdată, e o zi ca toate celelalte. Am luat micul dejun, am discutat cu cineva pentru magazin și am descoperit că am în grijă o bătrână nebună despre care nici nu știam că există.

Aude, chiar în spatele lui, în birou, fâșâitul tipic unui copiator.

– Ce? întreabă el.

– Sora bunicii. E la Cauldstone.

– La Cauldstone? La balamuc?

– M-au sunat azi-dimineață de la... Fără nicio avertizare, un camion îi taie fața, iar ea dă cu pumnul în claxon și strigă: Imbecilule!

– Ești la volan? întreabă Alex.

– Nu.

– Atunci ai luat-o razna. Ești la volan. Aud bine.

– Oh, nu mă mai pisa, râde ea. Nu-i nimic.

– Știi că nu-mi place deloc. Că sunt convins că o să aud cum mori într-un accident de mașină. Închid. Pa.

– Stai, Alex...

– Închid. Nu mai răspunde când conduci. Vorbim mai târziu. Unde te găsesc?

– La Cauldstone.

– Te duci azi acolo? o întreabă el, devenind brusc serios.

– Acum mă duc.

Îl aude pe Alex bătând cu pixul în birou, foindu-se pe scaun.

– Să nu semnezi nimic, îi spune în cele din urmă.

– Dar nu înțeleg, îl întrerupe Iris. Dacă e sora bunicii de ce n-am auzit niciodată de ea?

Peter Lasdun oftează. Asistenta socială oftează. Cei doi schimbă priviri între ei. Li se pare că stau în încăperea asta, în jurul mesei, de ore întregi. Peter Lasdun i-a explicat cu multă răbdare lui Iris ceea ce înțelege el prin Politici de Rutină. Acestea includ: Planuri de Asistență, Evaluarea Asistenței Comunitare, Programe de Recuperare, Programe de Petrecere a Timpului Liber. Parcă vorbește numai cu majuscule. Iris a reușit s-o enerveze pe asistenta socială – sau Asistenta Principală, cum îi spune Lasdun – confundând-o cu o soră medicală, ceea ce-a făcut-o să-i înșire rapid abilitățile ei de muncă socială, precum și gradele universitare. Iris ar vrea un pahar cu apă, ar vrea să se deschidă o fereastră, ar vrea să fie oriunde altundeva. Indiferent unde.

Peter Lasdun se apucă să alinieze un dosar cu marginea biroului și asta-i ia destul timp.

– De la discuția noastră, n-ați vorbit despre Euphemia cu niciun alt membru al familiei dumneavoastră? întreabă el cu nesfârșită răbdare.

– N-am cu cine. Bunica e în lumea ei; are Alzheimer. Mama e în Australia și n-a auzit niciodată de ea.

Poate s-o fi cunoscut-o tata, dar a murit. Iris își face de lucru cu ceașca de cafea, goală. Totul pare atât de improbabil. De ce v-aș crede?

– Nu e ceva neobișnuit ca pacienții noștri să... cum să spun, să fie trecuți cu vederea. Euphemia e aici de multă vreme.

– De când, mai exact?

Lasdun consultă dosarul, trecându-și degetul pe pagini.

Asistenta socială tușește și se apleacă mai în față.

– Cred că de șaizeci de ani. Peter, poate un pic mai mult sau mai...

– De șaizeci de ani? strigă aproape Iris. Aici? Da' ce are?

De această dată, își caută amândoi refugiu în acte. Iris se apleacă mai în față. Vrea să citească și ea scrisul răsturnat. *Tulburări de personalitate*, reușește să descifreze, *bipolară, electro-convulsivă* – Lasdun o vede și închide repede dosarul.

– Euphemiei i s-au pus mai multe diagnostice de către diverși.... ăă, profesioniști, în timpul ședерii ei la Cauldstone. E suficient însă să vă spun, domnișoară Lockhart, că în cadrul recentelor Programe de Recuperare eu și colega mea am lucrat îndeaproape cu Euphemia. Suntem pe deplin convinși de docilitatea ei și de reintegrarea ei cu succes în societate.

Și o tratează pe Iris cu ceea ce se vrea un zâmbet amabil.

– Și presupun, spune Iris, că părerea dumneavoastră n-are nicio legătură cu faptul că acest loc se închide și se vinde pentru dezvoltare imobiliară?

El își face de lucru cu un pahar cu creioane, scoate două, le așază pe birou, apoi le pune din nou la loc.

– Aceasta e, bineînțeles, o altă problemă. Întrebarea pe care v-o punem este, spune el mai departe, rânjindu-i din nou, dacă vreți s-o luați.

– Unde s-o iau? se încruntă Iris.

– S-o luați, repetă el. S-o găzduiți.

– Adică..., îngaimă ea îngrozită... la mine?

Lasdun gesticulează vag.

– Oriunde considerați...

– Nu pot. Nu pot. N-o cunosc. Nu știu cine e. Nu pot.

El dă din nou din cap, obosit.

– Înțeleg.

De cealaltă parte a mesei, asistenta socială își adună hârtiile teanc. Peter Lasdun șterge cu mâna ceva de pe coperta dosarului.

– Bun. Vă mulțumim pentru timpul acordat, domnișoară Lockhart.

Se lasă pe spate, în scaun, și se apleacă să ia ceva de jos. Iris vede, când se ridică din nou, că e un alt dosar, cu alt nume.

– Dacă mai aveți nevoie de informații, pe viitor, în orice problemă, vă stăm la dispoziție. Vă va conduce cineva la ieșire, încheie el arătând cu mâna spre recepție.

Iris se apleacă în scaun.

– Asta-i tot? Am pus punct?

Lasdun desface mâinile.

– Nu mai avem ce discuta. E treaba mea, ca reprezentant al spitalului, să vă pun această întrebare, la care mi-ați răspuns după cum mă așteptam.

Iris se ridică în picioare, jucându-se cu fermoarul genții. Apoi se întoarce și face doi pași spre ușă. Se oprește.

– Pot s-o văd?

Asistenta socială se încruntă. Lasdun o privește, neînțelegând imediat.

– Pe cine?

Mintea lui e deja la următorul dosar, Iris își dă seama de asta, la următoarele rude care se vor opune.

– Pe Euphemia.

El își ciupește pielea dintre sprâncene, se uită la ceas. Schimbă priviri cu asistenta socială, apoi aceasta ridică din umeri.

– Cred că da, suspină Lasdun. O să vă conducă cineva jos.

Esme se gândește la lucrul acela greu. La cel dificil. Foarte rar face acest lucru. Uneori însă simte nevoia, iar azi e una dintre zilele în care își dorește să-l vadă pe Hugo. Zărește cu coada ochiului o formă mică târându-se în umbra unei uși, în spațiul de sub pat. Sau aude tonul înalt al vocii lui în scaunul tras pe podea. Nu știe nimeni de ce vrea el să stea cu ea.

La masa din cealaltă parte a camerei câteva femei jucau cărți, iar peste fâșâitul cărților se auzea zgomotul ventilatorului de tavan din camera copiilor. Era din lemn uns și pătat. Total ineficient, bineînțeles. Nu făcea decât să miște aerul greu, ca o linguriță în ceaiul fierbinte. Era deasupra ei, bătând căldura din încăpere. Iar ea rotea o pasăre din hârtie deasupra pătuțului lui.

– Uite, Hugo. A făcut-o să zboare în jos spre el, apoi în sus și s-a oprit în zăbrele. El însă n-a întins mâna s-o apuce. Esme a agitat-o din nou, lângă fața lui.

– Hugo. Vezi pasărea?

Hugo a urmărit-o cu ochii, dar a scos un suspin și s-a întors, băgându-și în gură degetul mare.

– Îi e somn, i-a spus Jamila care întindea niște scutece la uscat. Și are și un pic de febră. Poate că din cauza dinților. De ce nu te duci în grădină?

Esme a trecut în fugă de bazin, lângă care se legăna gol hamacul, pe lângă florile moi de portocal, în jurul banyanului. A alergat peste terenul de crochet, ocolind porțile, pe cărare, prin tufișuri. A sărit gardul și s-a oprit. A închis ochii, și-a ținut respirația și a ascultat.

Acolo era. Plânsetul, plânsetul încet al arborilor de cauciuc din care se scurgea fluidul. Suna ca foșnetul frunzelor la mare distanță, ca târâitul unor ființe minuscule. Îi jurase lui Kitty că-l aude, iar Kitty ridicase din sprâncene. Esme își clătina capul într-o

parte și în cealaltă, cu ochii strâns închiși și asculta plânsetul copacilor.

A deschis ochii. Se uita cum se sparge și se recompune lumina soarelui. Privea rănile adânci, spiralate, ale trunchiurilor din jurul ei. S-a întors, a sărit din nou peste gard, peste terenul de crochet, în jurul bazinului, încântată de absența părinților, de faptul că era singură acasă.

În salon, a deschis gramofonul, a mângâiat draperiile din catifea, a rearanjat șirul de elefanți de pe pervazul ferestrei. A deschis cutia de lucru a mamei ei și a cercetat firele de mătase colorată. A rulat covorul și și-a petrecut destul de mult timp patinând pe parchet, numai în ciorapi. A descoperit că poate să alunece de la scrinul cu picioare terminate în gheare până la dulapul cu băuturi. A descuiat ușa din sticlă a bibliotecii, a scos volumele legate în piele și le-a mirosit, le-a pipăit paginile cu margini aurite. A deschis pianul și a executat câteva glissando-uri glorioase peste clape. În camera părinților, a scotocit printre bijuteriile mamei, a scos capacul unei cutii cu pudră și și-a pus un pic pe obraji. Când s-a uitat în oglinda ovală, a văzut că fața îi este tot pistruiată, iar părul zburlit. S-a întors.

S-a cățărat la picioarele patului părinților, și-a desfăcut brațele și s-a lăsat să cadă. S-a lovit de saltea – buf –, hainele i s-au umflat în jur, părul îi flutura. Când patul nu s-a mai legănat, a stat o vreme așa, întinsă, un talmeș-balmeș de fuste, șorțuleț, păr. Și-a mușcat un deget, încruntându-se. Simțise ceva.

S-a ridicat în picioare, s-a dus din nou la picioarele patului, și-a ridicat brațele, a închis ochii, a căzut pe saltea și – buf. Din nou. O durere, o moliciune în două locuri de pe piept, o durere ciudată, violentă. S-a rostogolit pe spate și s-a uitat în jos. Sub șorțulețul alb, totul era ca de obicei. A ridicat o mână și și-a apăsat-o pe piept. Durerea s-a împrăștiat în afară, ca vălurelele dintr-o baltă. A făcut-o să se ridice în capul oaselor și să-și vadă din nou imaginea în oglindă, îmbujorată și uluită.

S-a plimbat pe verandă, lovind cu piciorul praful care se strângea acolo în fiecare zi. O s-o întrebe pe Kitty. Camera copiilor, în care a intrat apoi, era întunecată și răcoroasă. De ce nu erau aprinse lămpile? A observat o mișcare în semiîntuneric, un foșnet sau un suspin. Distingea pătuțul alb, spătarul încovoiat al canapelei. A înaintat în întuneric și a ajuns la pat mai repede decât s-ar fi așteptat.

– Jamila, a spus ea și a atins brațul femeii. Pielea dădacei era lipicioasă de transpirație. Jamila! a strigat din nou Esme.

Jamila a tresărit ușor, a suspinat și a mormăit ceva din care a înțeles „Esme" sau mai degrabă „Izme", așa cum îi spunea întotdeauna Jamila.

– Ce s-a întâmplat? a întrebat Esme aplecându-se și mai mult spre ea.

Jamila a mormăit din nou, un șir de sunete în limba ei, iar silabele nefamiliare aveau în ele ceva care au speriat-o pe Esme.

– Îl chem pe Pran. Vin într-o clipă.

Esme a fugit pe ușă, a traversat veranda.

– Pran! a strigat ea. Pran! Jamila e bolnavă și... S-a oprit în pragul bucătăriei. În soba joasă ceva fierbea mocnit și pârâia; prin ușa din spate se filtra un dreptunghi de lumină. Hei, a strigat ea, cu o mână pe perete.

A intrat în încăpere. Pe podea erau oale, într-un lighean – o grămăjoară de făină, un cuțit înfipt într-un mănunchi de coriandru. Un pește dezosat și pregătit aștepta pe-o parte. Se prepara cina, dar parcă ieșiseră cu toți un minut sau dispăruseră în podeaua murdară, ca niște picături de *ghee*[1].

S-a întors, a traversat curtea, dar nu se auzea nicio voce. Nici servitorii care se strigau unul pe altul, nici pași, nici uși care se închid sau se deschid. Nimic. Doar pocnetul crengilor și un oblon care se lovea pe undeva. Și-a dat seama că toată casa era goală. Plecaseră.

Esme a ieșit în grabă pe aleea de acces; simțea că-i ard plămânii. Întunericul se lăsase repede, iar crengile de deasupra ei erau negre și agitate pe fundalul cerului. Porțile erau încuiate, și dincolo de ele se vedeau tufișurile și iarba, punctate de luminițe ce se mișcau în întuneric.

– Scuzați-mă, a strigat ea. Scuzați-mă, vă rog.

---

[1] Ghee – unt limpede, folosit în bucătăria țărilor din Asia de Sud (n. tr.).

La distanță, lângă șosea, era un grup de oameni cu fețele luminate de o lampă.

– Mă auziți? a strigat ea din nou, zăngănind porțile. *Ayah* a mea e bolnavă și...

Se îndepărtau, vorbind încet între ei, întorceau capetele spre ea, și Esme era sigură, absolut sigură, că unul era băiatul grădinarului, cel care-o ridica pe umeri să călărească.

S-a întors în camera copiilor și a dibuit în întuneric după lampă și chibrituri. Lumina s-a împrăștiat de unde stătea ea, a cuprins podeaua, tavanul, pereții, scaunul de alăptat, patul pe care era întinsă Jamila, masa unde mâncau, raftul cu cărți.

Când s-a văzut destul de bine, s-a dus la pătuț și i s-a părut c-o dor foarte tare picioarele, ca și cum ar fi șezut prea mult. Ajunsă lângă pătuț, a văzut că avea încă în mână chibriturile. Trebuia să le pună undeva înainte de a-l ridica pe Hugo și nu avea unde, așa că a trebuit să se aplece să le lase pe jos. Iar când a încercat să-l ridice i-a fost greu. S-a aplecat mai tare, dar erau atâtea învelitori și pături, iar trupul lui părea mult mai greu și era atât de rece și de țeapăn, încât i-a fost greu să-l apuce. Încremenise în poziția în care dormea el întotdeauna: pe spate, cu brațele întinse, ca și cum ar fi așteptat să fie îmbrățișat, ca și cum ar fi căzut în gol.

Mai târziu, Esme le-a spus că a stat cu el în camera copiilor toată noaptea. N-au crezut-o însă. „E imposibil" i s-a răspuns. „Probabil că ai adormit. Nu-ți mai aduci aminte." Își amintea însă foarte bine.

Dimineața, când lumina a început să se strecoare printre storuri, chibriturile erau încă pe podea, lângă pantof, iar scutecele se uscau lângă foc. N-a știut exact când a murit Jamila.

Au găsit-o în bibliotecă. Acolo se încuiase.

Își amintește lungile ore de liniște. O liniște mai absolută și mai puternică decât orice și-ar fi putut ea imagina. Lumina care pălea și se înviora. Păsările care treceau printre copaci ca niște ace prin pânză. Pielea lui Hugo care căpăta o nuanță delicată, cenușie. Se gândește c-a oprit, c-a încetinit, un ceas neîntors. Și, brusc, era și mama acolo, urlând și țipând de durere, iar tata și-a apropiat și el fața, strigând și întrebând unde sunt toți, unde s-au dus? Era acolo de câteva zile, așa i-a spus, dar ei i s-a părut mai mult, decenii, mai mult chiar, infinit mai mult, câteva ere glaciare.

N-a vrut să-i lase să i-l ia pe Hugo și au fost nevoiți să i-l smulgă, tatăl ei și încă un bărbat pe care l-au adus de pe undeva. Mama a stat lângă fereastră până când s-a terminat totul.

Iris, o soră medicală și asistenta socială coboară cu liftul. I se pare că durează foarte mult și își imaginează că se scufundă în rocile care susțin orașul. Se uită pe furiș la asistenta socială, dar aceasta are privirea ațintită pe cifrele luminoase care indică etajele. Sora are în buzunar un mic aparat electronic, într-o cutie. Se întreabă la ce folosește, când simte liftul zguduindu-se ușor și

oprindu-se. Se deschid ușile. În fața lor e un grilaj. Sora întinde mâna să tasteze codul, dar se întoarce spre Iris.

– Nu vă îndepărtați, îi spune. Nu vă uitați fix.

Au trecut de grilaj, sunt de cealaltă parte, într-un coridor luminat de un șir de becuri, cu linoleum maro-roșcat. Se simte un miros înțepător de înălbitor.

Sora pornește, iar tălpile de crep ale pantofilor ei scârțâie. Trec de o ușă batantă, pe lângă nenumărate uși încuiate, un birou al asistentelor cu lumină galbenă, niște scaune fixate în podea. Pe tavan, camerele de luat vederi clipesc și se rotesc, urmărindu-le înaintarea.

Durează destul de mult până ca Iris să-și dea seama ce e ciudat în acest loc – nu știe la ce se aștepta, la nebuni bolborosind? urlând? –, însă nu e vorba despre această liniște meditativă. Toate spitalele în care a mai fost erau aglomerate, mișunau, coridoarele erau pline de oameni care mergeau, stăteau la coadă, așteptau. Cauldstone e însă pustiu, e un spital-fantomă. Vopseaua verde de pe pereți lucește ca radiul, podeaua e lustruită ca oglinda. Vrea să întrebe unde sunt oamenii, dar sora tastează codul altei uși și dintr-odată o izbește un nou miros.

E fetid, apăsător. Trupuri lăsate prea mult timp în aceleași haine. Mâncare reîncălzită de prea multe ori. Încăperi ale căror ferestre nu sunt niciodată deschise larg. Trec de prima ușă, și Iris vede o saltea rezemată, un pat pentru consultații acoperit cu hârtie. Se uită mai departe și vede, dincolo de geamul armat al coridorului, o grădină îngrădită. Hârtie, cești din plastic

și alte gunoaie se învârtejesc pe lângă zidul din beton. Când se întoarce, întâlnește privirea asistentei sociale. Iris e prima care-și mută privirea în altă parte. Trec de altă ușă, și sora se oprește.

Intră într-o cameră cu scaune de-a lungul pereților. La o masă stau trei femei care joacă în liniște cărți. Lumina slabă a zilei se strecoară prin ferestrele înguste și înalte, un televizor se aude nedeslușit din tavan. O femeie îmbrăcată într-o jachetă tricotată din lână se apropie și se oprește în fața ei, aproape, prea aproape, mutându-se de pe un picior pe celălalt.

– Ai o țigară? o întreabă.

Iris îi aruncă pe furiș o privire. E tânără, probabil că mai tânără decât ea, cu părul negru la rădăcină, dar galben-pai la vârfuri.

– Nu, îi răspunde Iris. Îmi pare rău.

– O țigară, repetă cu insistență femeia, te rog.

– N-am niciuna. Îmi pare rău.

Femeia nu-i răspunde și nu pleacă. Iris îi simte pe gât respirația acră. În cealaltă parte a camerei, o femeie mai în vârstă, îmbrăcată într-o rochie șifonată, se mută de pe un scaun pe altul și spune, cu o voce înaltă, limpede:

– Întotdeauna e obosit când vine, întotdeauna e obosit, foarte obosit, și trebuie să pun ceainicul la fiert.

Alta stă ghemuită, cu pumnii strâns încleștați deasupra capului.

Apoi Iris aude strigând:

– Euphemia!

O soră așteaptă în pragul ușii, cu mâinile în șolduri. Iris îi urmărește privirea spre cealaltă parte a încăperii. O femeie înaltă stă pe vârfuri în fața ferestrei înalte, cu spatele la ele.

– Euphemia! strigă din nou sora și se uită la Iris, dându-și ochii peste cap. Știu că mă aude. Euphemia, ai musafiri!

Vede că femeia se întoarce, mai întâi capul, apoi gâtul, în cele din urmă corpul. I se pare că durează extrem de mult, și lui Iris îi sugerează un animal care se descolăcește din somn. Euphemia ridică ochii spre Iris și se uită la ea, din celălalt capăt al camerei, de unde se află. Își îndreaptă privirea spre soră, apoi din nou spre Iris. Cu o mână se ține încă de grilajul ferestrei. Buzele i se despart, dar nu iese niciun sunet și, preț de o clipă, pare că nici nu va vorbi. Apoi își drege vocea.

– Cine ești? o întreabă Euphemia.

– Minunat! o întrerupe tare sora, atât de tare încât Iris se întreabă dacă Euphemia nu e puțin surdă. Nu prea are musafiri, nu-i așa, Euphemia?

Iris pornește spre ea.

– Sunt Iris, îi spune. În spatele ei o aude pe fata care i-a cerut țigări sâsâind ca pentru sine „Iris, Iris". Nu mă cunoașteți. Sunt... sunt nepoata surorii dumneavoastră.

Euphemia se încruntă. Se cercetează una pe cealaltă. Iris își dă seama că se așteptase la o bătrânică măruntă, firavă sau infirmă, la o vrăjitoare din povești.

Femeia aceasta e însă înaltă, cu faţa ascuţită şi ochi cercetători. Are un aer uşor semeţ, expresie arogantă, sprâncene ridicate. Deşi trebuie să aibă peste şaptezeci de ani, are ceva absurd de copilăresc. Părul îi este prins într-o parte cu o agrafă, iar rochia pe care o poartă e înflorată, nu e rochie de bătrână.

– Kathleen Lockhart este bunica mea, îi spune Iris când se apropie. Adică sora dumneavoastră. Kathleen Lennox?

Mâna de pe fereastră tresare uşor.

– A lui Kitty?

– Mda. Cred...

– Eşti nepoata lui Kitty?

– Da.

Fără niciun avertisment, Euphemia întinde brusc mâna şi o apucă de încheietură. Iris nu se poate controla: sare în spate şi se uită după soră şi după asistenta socială. Euphemia îi dă imediat drumul mâinii.

– Nu-ţi fie frică, îi spune cu un zâmbet ciudat. Nu muşc. Stai jos, nepoată a lui Kitty.

Se lasă într-un scaun şi arată înspre cel de alături.

– N-am vrut să te sperii.

– Nu m-am speriat.

– Ba da, zâmbeşte ea din nou.

– Euphemia, eu...

– Esme, o corectează.

– Poftim?

– Mă numesc Esme, spune ea, închizând ochii.

Iris se uită la surorile medicale. S-a făcut o greşeală?

– Dacă te mai uiți o dată la ele, îi spune Euphemia calmă, o singură dată, or să vină și-or să mă ia. Voi fi închisă la izolare o zi sau chiar mai mult. Vreau să evit acest lucru din motive care știu că-ți sunt evidente și îți repet că nu-ți voi face niciun rău, vorbesc foarte serios, așa că te rog să nu te mai uiți la ele.

Iris își întoarce privirea spre podea, spre mâinile femeii care-și netezesc rochia pe genunchi, spre propriile-i picioare încălțate în pantofi cu șireturi.

– Bine. Îmi pare rău.

– Întotdeauna mi s-a spus Esme, continuă ea pe același ton. Din păcate, aici nu au decât numele meu oficial, numele din acte, care este Euphemia. Euphemia Esme. Dar întotdeauna mi s-a spus Esme. Sora mea, și acum se uită cu coada ochiului la Iris, spunea că „Euphemia" sună ca un strănut.

– Și nu le-ai spus? întreabă Iris. Că ești Esme?

Esme zâmbește și nu-și ia ochii de la Iris.

– Crezi că mă ascultă?

Iris încearcă să-i întâlnească privirea, dar se trezește uitându-se mai degrabă la decolteul uzat al rochiei, la ochii adânciți în orbite, la degetele încleștate pe brațele scaunului.

Esme se apleacă spre ea.

– Trebuie să mă scuzi, murmură ea. Nu sunt obișnuită să vorbesc atât de mult. În ultimul timp, aproape că m-am dezobișnuit de tot, iar acum îmi dau seama că nu mă pot opri. Ia spune-mi, Kitty a avut copii?

– Da, răspunde mirată Iris. Unul. Pe tata. Nu... nu știai?

– Eu? Nu.

Se uită prin încăperea întunecată, și ochii îi lucesc.

– După cum vezi, am plecat de foarte mult timp.

– A murit, îi scapă lui Iris.

– Cine?

– Tata. A murit când eu eram foarte mică.

– Și Kitty?

Fumătoarea îngaimă încă monoton numele lui Iris și, pe undeva, cealaltă femeie vorbește în continuare despre bărbatul cel obosit și despre ceainic.

– Kitty? repetă Iris, neatentă.

– E... Esme se apleacă mai mult și își umezește buzele cu limba... trăiește?

Iris se întreabă cum să-i spună.

– Oarecum, spune ea prudentă.

– Oarecum?

– Are Alzheimer.

– Alzheimer?

– E o formă de pierdere a me...

– Știu ce e Alzheimerul.

– Scuză-mă.

Esme așteaptă un moment, uitându-se pe fereastră.

– Închid spitalul, nu? întreabă ea brusc.

Iris ezită, e gata să se întoarcă spre surori, dar își aduce aminte că nu trebuie.

– Nu recunosc, continuă Esme, dar e adevărat, nu?

Iris dă din cap.

Esme se apleacă și ia mâna lui Iris într-ale sale.

– Ai venit să mă iei, spune ea nerăbdătoare. De asta ești aici.

Iris îi studiază fața. Esme nu seamănă deloc cu bunica ei. E oare posibil să fie rude?

– Esme, până ieri nici măcar nu știam că exiști. N-am auzit niciodată numele tău. Aș vrea să te ajut, chiar aș vrea...

– De-asta ești aici? Spune-mi da sau nu.

– O să te ajut cât pot...

– Da sau nu, repetă Esme.

– Nu, răspunde ea, înghițind cu dificultate. Nu pot... n-am avut posibilitatea să...

Esme își retrage însă mâinile și întoarce capul în altă parte. Și ceva în ea se schimbă, iar Iris își ține respirația pentru că a văzut ceva trecând peste fața femeii, ca o umbră deasupra apei. Iris se uită țintă, mult timp încă după ce impresia a dispărut, mult timp după ce Esme s-a ridicat, a traversat încăperea și a dispărut după o ușă. Lui Iris nu-i vine să creadă. Pe fața lui Esme a văzut, o clipă, fața tatălui ei.

– Nu pricep, spune Alex aflat de cealaltă parte a tejghelei.

E sâmbătă la prânz și a venit cu Fran la magazin pentru a-i aduce lui Iris un sandviș imposibil de mâncat dintr-un local cu prețuri piperate.

– Nu înțeleg.

– Alex, ți-am explicat de patru ori, îi răspunde Iris, sprijinită de tejghea, jucându-se cu niște mănuși subțiri din antilopă. Au o moliciune dezagreabilă, și Iris ridică din umeri. De câte ori trebuie să-ți mai spun ca să-ți intre în dovleac că...

– Cred că Alex vrea să spună că e ceva greu de înțeles, intervine blând Fran. Sunt o grămadă de aspecte aici.

Iris se uită o clipă mai bine la cumnata ei. Pare să fie toată o singură culoare, un soi de gălbui-pal. Părul, pielea, hainele. Stă pe unul dintre scaunele pe care Iris le-a pus lângă cabina de probă, picior peste picior și – i se pare doar? – își ține haina de ploaie în mână. Nu-i plac hainele la mâna a doua, așa i-a spus odată lui Iris. Și dacă a murit cineva în ele, a zis ea. Și ce dacă, i-a răspuns Iris.

Alex vorbește tot despre Euphemia Lennox.

– Vrei să zici că n-a auzit nimeni, niciodată de ea? Nici tu, nici mama ta, nimeni altcineva?

Iris suspină.

– Da, exact asta-ți spun. Mama zice că tata știa că bunica a fost singură la părinți, că bunica spunea des acest lucru. Că n-a avut nici frați, nici surori, adică.

Alex mușcă zdravăn din sandvișul lui și continuă cu gura plină.

– Atunci de unde știm că nu s-a făcut o greșeală?

Iris răsucește mănușa în mână. Pe încheietura îngustă sunt trei nasturi din sidef.

– Nu s-a făcut nicio greșeală. Am văzut-o, Alex, e... Se oprește și se uită la Fran. Apoi se apleacă repede până când fruntea îi atinge sticla rece a tejghelei. Există acte, spune ea, ridicându-se. Acte juridice. Dovezi incontestabile. E cine spun cei de acolo că e. Bunica are o soră, care trăiește bine mersi într-o casă de nebuni.

– E atât de... Lui Fran îi ia destul de mult pentru a găsi cuvântul; trebuie chiar să închidă ochii de atâta efort. ...bizar, exclamă ea în cele din urmă, accentuând fiecare silabă. Să se întâmple așa ceva într-o familie. E foarte... foarte... Închide din nou ochii, încruntându-se, căutând.

– Bizar? sugerează Iris.

E un cuvânt față de care simte o repulsie specială.

– Da. Fran și Iris se privesc o clipă, iar Fran clipește. Nu vreau să spun că familia ta e bizară, Iris, ci doar...

– Nici nu-mi cunoști familia.

– Îl cunosc pe Alex, râde Fran și se întinde să-i atingă mâneca, dar el e un pic mai departe, așa că mâna îi cade în spațiul dintre ei.

Iris nu spune nimic.

Ar vrea s-o întrebe: Ce știi? Sau: Am bătut atâta drum până în Connecticut ca să vin la nunta voastră și nimeni din familia ta nu mi-a adresat un singur cuvânt, asta nu-i bizar? Sau să-i spună: Ți-am făcut cadou de nuntă cea mai frumoasă rochie scandinavă din anii '60 și nu te-am văzut purtând-o o singură dată măcar.

Alex tușește, iar Iris se întoarce spre el. Vede o tresărire ușoară, imperceptibilă a mușchilor faciali,

o vagă ridicare a sprâncenei, colţurile gurii se lasă puţin în jos.

– Problema e, continuă Iris, îndepărtându-şi privirea de la el, ce să fac. Dacă...

– Stai puţin, intervine Alex punând sticla de apă pe tejghea; Iris se zburleşte la tonul lui imperativ. Nu e în niciun fel treaba ta.

– Ba da, Alex, e...

– Ba nu. Îţi e rudă îndepărtată şi...

– E sora bunicii. Nu-i prea îndepărtată.

– Mă rog. E o încurcătură făcută de altcineva, de bunica ta, să zicem. N-are nicio legătură cu tine. Nu trebuie să ai de-a face cu asta. Mă auzi? Iris? Promite-mi că nu te amesteci.

Bunica lui Iris stă într-un scaun din piele, cu picioarele pe un taburet, cu o jachetă pe umeri. Pe terasă, afară, în faţa ferestrei, un bărbat se plimbă, cu paşi greoi, ţinând mâinile la spate.

Iris stă în cadrul uşii. Nu vine aici prea des. Copil fiind, era adusă să-şi viziteze bunica o dată pe săptămână. Atunci îi plăcea clădirea veche şi mohorâtă, grădina neîngrijită. Alerga în sus şi în jos pe cărările încurcate, pline de muşchi, în pavilion şi afară. Iar bunicii îi plăcea s-o vadă acolo, îmbrăcată într-o rochiţă drăguţă, pentru a le-o arăta prietenelor ei. „Iris a mea", spunea ea, „floricica mea". Când Iris a ajuns însă la adolescenţă, bunica şi-a pierdut entuziasmul. „Eşti dezgustătoare", i-a spus odată, când Iris a apărut

într-o fustă pe care și-o făcuse singură, „niciun bărbat decent n-o să te vrea dacă te expui așa".

– Tocmai a luat cina, îi spune prompt asistenta. Nu-i așa, Kathleen.

Bunica se uită în sus când își aude numele, dar, nevăzând pe nimeni care s-o intereseze, își apleacă din nou privirea în poală.

– Bună seara! Sunt eu, Iris.

– Iris, repetă bunica.

– Da.

– Băiatul meu are o fetiță pe care o cheamă Iris.

– Așa e, răspunde Iris. E...

– Bineînțeles că-i așa, i-o retează bunica. Crezi că sunt nebună?

Iris trage un taburet și se așază, cu geanta în poală.

– Nu, nu cred, dar am vrut să spun că eu sunt. Sunt fata băiatului tău.

Bunica o privește, lung și urât, nesigură, părând aproape înspăimântată.

– Nu fi ridicolă, îi spune și închide ochii.

Iris se uită în jur. Camera bunicii are pe jos covoare groase, mobilă veche și vedere spre grădină. În depărtare se răsucește o fântână arteziană și zărește și acoperișurile din Orașul Vechi, o macara care se rotește sus pe cer, deasupra orașului. Lângă pat sunt două cărți, și Iris tocmai își înclină capul să vadă titlurile, când bunica deschide ochii.

– Aștept să-mi pună cineva jacheta.

– Ți-o pun eu, spune Iris.

– Mi-e frig.

Iris se ridică, se apleacă și întinde mâna spre nasturi.

– Ce faci? Bunica țipă, se chircește în scaun, o lovește peste mâini. Ce faci?

– Te ajut să-ți pui jacheta.

– De ce?

– Ți-era frig.

– Da?

– Da.

– Pentru că jacheta nu e încheiată. Trebuie să mi-o încheie cineva.

Iris se așază din nou și inspiră adânc.

– Bunico, am venit astăzi pentru că vreau să te întreb despre Esme.

Bunica se întoarce spre ea însă pare distrasă de batista care-i iese de sub manșetă.

– Îți aduci aminte de Esme? insistă Iris. Sora ta.

Bunica trage batista care-i cade în poală, și Iris se așteaptă parcă să iasă de acolo și o sfoară, legată de batistă.

– Am mâncat de prânz?

– Da. Și de cină.

– Ce am mâncat?

– Carne de vită, inventează Iris.

Asta o înfurie pe bunică.

– Carne de vită? De ce vorbești despre carne de vită? întreabă ea și se răsucește nervoasă spre ușă. Cine ești? Nu te cunosc.

Iris își reține un oftat și se uită la fântâna arteziană.

– Sunt nepoata ta. Tata a fost...

– N-a vrut să dea drumul copilului, spune brusc.

– Cine? întreabă imediat Iris. Esme?

Bunica se uită undeva, dincolo de fereastră.

– Au trebuit s-o sedeze, pentru că altfel n-a vrut.

Iris încearcă să rămână calmă.

– Ce copil? Copilul tău?

– *Copilul*, spune supărată bunica, gesticulând agitată. Copilul. Știi tu.

– Când s-a întâmplat asta?

Bunica se încruntă, și Iris nu vrea să intre în panică. Știe că nu are mult timp.

– Erai acolo? încearcă ea o nouă abordare. Când s-a întâmplat cu copilul?

– Așteptam într-o cameră. N-a fost vina mea. Mi-au spus după aia.

– Cine? întreabă Iris. Cine ți-a spus?

– Oamenii.

– Care oameni?

– Femeia. Bunica face un gest de neînțeles deasupra capului. Două.

– Două ce?

Bunica privește pierdută, și Iris își dă seama că se află din nou pe nisipuri mișcătoare.

– Cine ți-a spus despre Esme și despre copil? Vorbește repede, sperând să pună totul cap la cap înainte ca bunica să-și piardă din nou șirul. Al cui copil era? Al ei? De asta spune că...

– Am cinat? întreabă bunica.

Cineva de la recepție îi spune unde să meargă și Iris intră pe un culoar prost luminat de un șir de becuri. Deasupra ușii e o plăcuță pe care scrie „Arhivă" și prin sticla groasă, ca de acvariu, vede o cameră mare, cu rafturi.

Înăuntru e un bărbat care stă pe un scaun înalt și are în față un dosar. Iris pune mâna pe tăblia ghișeului; simte un spasm de îndoială în legătură cu această acțiune. Poate că Alex are dreptate. Poate c-ar trebui să lase lucrurile așa cum sunt. Bărbatul de la ghișeu o privește însă întrebător.

– Aș vrea... începe ea. Caut un dosar de internare. Mi-a spus Peter Lasdun să vin la dumneavoastră.

Bărbatul își așază mai bine ochelarii și se strâmbă, de parcă ar fi lovit de o durere bruscă.

– Dosarul e confidențial, îi spune.

Iris caută în poșetă.

– Am primit o scrisoare de la el, o am pe aici, pe undeva, prin care se arată că sunt rudă. Scotocește mai adânc, dând la o parte portmoneul, rujul, cheile, rețete. Unde-i scrisoarea pe care i-a trimis-o prin fax în cursul dimineții? Dă cu mâna de o foaie de hârtie împăturită și o scoate triumfătoare. Aici e, spune ea împingând-o spre omul de la ghișeu. Asta e.

Bărbatului îi ia destul timp să studieze scrisoarea și pe Iris.

– Ce perioadă vă interesează? întreabă el în cele din urmă. Ce dată?

– Problema e, îi răspunde Iris, că nu e sigur. Treizeci și nouă sau patruzeci.

Omul coboară de pe scaun cu un suspin lung.

Volumele sunt uriașe și grele. Iris trebuie să le citească în picioare. Pe cotoare și pe partea superioară a paginilor s-a adunat un strat gros de praf. Deschide unul la întâmplare, și paginile, îngălbenite și fragile, se desfac la mai 1941. O femeie pe care o cheamă Amy este internată de un doctor Wallis. Amy e văduvă de război și suspectată de febră puerperală. E adusă de fratele ei care spune că face întruna curățenie, că nu se poate opri. Nu se spune nimic despre copil, și Iris se întreabă ce s-a întâmplat cu el. A trăit? A avut fratele grijă de el? Soția fratelui? Fratele avea soție? Amy a ieșit vreodată de acolo?

Mai dă câteva pagini. O femeie care era convinsă că îi omoară aparatele de radio. O fată care pleca noaptea de-acasă. O lady care lovea mereu un servitor anume. Soția unui pescar din Cockenzie cu comportament libidinos și necontrolat. O fată care a fugit în Irlanda cu un funcționar public. Iris tocmai citește despre o oarecare Jane, care a avut curajul să plece în plimbări lungi, solitare și să refuze ofertele de căsătorie, când o apucă un strănut violent o dată, de două ori, de trei ori, de patru ori.

Își trage nasul și se caută prin buzunare după o batistuță. Arhiva pare ciudat de tăcută după strănuturile ei. Privește de jur împrejur. Nu e nimeni în afară de bărbatul de la birou și de încă unul care se

uită cu atenție la ceva de pe un ecran luminat în albastru. E ciudat că toate aceste femei au fost odată aici, în această clădire, că au stat zile, săptămâni și luni sub acest acoperiș vast. În timp ce își scotocește buzunarele, Iris se gândește că poate unele mai sunt încă aici, precum Esme. Oare Jane, cea care făcea plimbări lungi, este încă între aceste ziduri? Sau fata care a fugit cu iubitul?

Nu găsește nicio batistuță, bineînțeles. Se uită din nou la vraful de documente. Chiar ar trebui să se întoarcă la magazin. Poate să dureze ore întregi până s-o găsească pe Esme aici. Sau săptămâni. Peter Lasdun i-a spus la telefon că sunt „în imposibilitate de a identifica data exactă a internării ei". Poate c-ar trebui să-l sune din nou. Nu se poate să nu afle ei cumva. Cel mai înțelept lucru ar fi să afle data și apoi să se întoarcă.

Iris revine însă la Jane și la plimbările ei. Parcurge timpul în ordine inversă. 1941, 1940, 1939, 1938. Începe al Doilea Război Mondial și e luat ca atare, devenind o simplă idee, o amenințare în mințile oamenilor. Oamenii sunt din nou la casele lor, Hitler e un nume din ziare, nu s-a auzit încă de bombe, de atacuri aeriene și de lagăre de concentrare, iarna trece în toamnă, apoi în vară, în primăvară. Lunii aprilie îi urmează martie, apoi februarie și în tot acest timp Iris citește despre refuzuri de a vorbi, despre haine necălcate, despre certuri cu vecinii, despre isterie, vase nespălate și podele nemăturate, despre relații maritale nedorite sau dorite prea mult, insuficiente sau

nu așa cum trebuie, ori căutarea acestor relații în altă parte. Despre soți la capătul răbdării, despre părinți incapabili să o înțeleagă pe femeia în care s-a transformat fiica lor, despre tați care repetă la nesfârșit că a fost o fetiță încântătoare. Fiice care refuză să asculte. Soții care-și fac într-o zi bagajele și pleacă de-acasă trântind ușa în urmă, care trebuie găsite și aduse înapoi.

Iar când întoarce o pagină și dă peste numele Euphemia Lennox mai că-i vine să întoarcă și această filă pentru că au trecut probabil câteva ore de când a început și e atât de mută de uimire încât trebuie să se controleze, să-și aducă aminte că de-asta se află aici. Netezește cu vârful degetelor foaia veche de internare a lui Esme.

Vârsta șaisprezece ani, vede mai întâi. Apoi: *Insistă să poarte părul lung.* Iris citește întregul document – de la început –, apoi îl recitește. Se încheie cu: *Părinții spun că au găsit-o dansând în fața oglinzii, îmbrăcată în hainele mamei.*

Se întoarce la magazin. Câinele este nebun de bucurie când o vede, de parc-ar fi fost plecată o săptămână, nu doar câteva ore. Deschide calculatorul. Își verifică e-mailurile, îl deschide pe cel de la mama ei. *Iris, m-am gândit foarte mult la bunica ta și nu-mi aduc aminte să fi pomenit vreodată de vreo soră*, scrie Sadie, *Ești sigură că așa e?* La care îi răspunde: *Da, ți-am spus, ea e* și o întreabă cum e vremea la Brisbane. Răspunde și la celelalte e-mailuri, șterge câteva, ignoră

altele, își notează datele unor reduceri și licitații. Deschide apoi fișierul de contabilitate.

În timp ce introduce însă cuvintele *factură*, *avans* și *rest de plată*, gândurile îi zboară, pentru că undeva, în minte, are imaginea unei camere. Este după-amiaza târziu, și în încăpere e o fată care-și desface părul. Poartă o rochie prea mare pentru ea, frumoasă însă, o rochie din mătase pe care a văzut-o și pe care și-a dorit-o foarte tare, care e în cele din urmă pe ea, o învăluie. Îi cade până la călcâie, ca apa. Fredonează ceva, o melodie despre tine, despre noapte și muzică, iar în timp ce cântă se plimbă prin cameră. Trupul i se unduiește ca o ramură în vânt, iar picioarele încălțate doar în ciorapi trec foarte ușor peste covor. Capul îi e atât de plin de această melodie încât nu aude când urcă cineva pe scară; de fapt, nu aude nimic. Habar nu are că într-un minut sau două ușa se va da la perete și vor sta acolo, în prag, privind-o. Aude muzica și simte atingerea rochiei. Asta-i tot. Mâinile i se mișcă precum niște păsărele.

Peter Lasdun traversează parcarea de la Cauldstone, încercând să-și pună impermeabilul. Bate un vânt tăios, în rafale. L-a îmbrăcat pe o mânecă, dar cealaltă flutură, întorcând haina pe dos, iar căptușeala stacojie se zbate ca un steag în aerul sărat.

Aproape c-a reușit, când se aude strigat. Se întoarce și vede o femeie care se grăbește spre el. O privește cu atenție o clipă, înainte de a-și da seama cine e.

E domnișoara Lennox sau Lockhart, sau cum o fi chemând-o, însoțită de un câine mare cât un monstru. Peter se dă un pas înapoi. Nu-i plac câinii.

– Îmi puteți spune, începe când ajunge lângă el, ce se întâmplă acum cu ea? Cu oamenii ca ea?

Peter oftează. Programul s-a terminat de zece minute. Soția lui deschide ușa cuptorului să vadă dacă s-a făcut mâncarea. Aroma de carne și de legume coapte umple bucătăria. Speră că micuții își fac lecțiile în camerele lor. Ar trebui să fie în mașină, pe șosea, și nu reținut de această femeie într-o parcare în care bate vântul.

– V-aș sugera să vă faceți altă programare...

– Nu vreau decât să vă pun o întrebare scurtă, zâmbește ea dezvelindu-și dinții bine întreținuți. Nu vă rețin. Vă însoțesc la mașină.

– Bine. Peter renunță să-și mai pună haina, care-i flutură pe lângă glezne.

– Deci, ce se întâmplă acum cu Esme?

– Esme?

– Euphemia? De fapt... Ezită și îi zâmbește din nou. Nu-i nimic. Cu Euphemia, vreau să spun.

Peter deschide portbagajul și își pune acolo servieta.

– Pacienții care nu pot fi plasați de familie – vede documentul în fața ochilor și citește cu voce tare – devin responsabilitatea statului și li se va găsi un plasament adecvat.

Iris se încruntă și i se lasă puțin buza de jos.

– Ce înseamnă asta?

– O să fie plasată în altă parte. Trânteşte uşa portbagajului şi se îndreaptă spre portiera maşinii. Fata însă e în spatele lui.

– Unde?

– Într-o instituţie de stat.

– Un alt spital?

– Nu. Peter oftează din nou. Ştia că va dura. Euphemia e considerată aptă de externare. A urmat cu succes un Program de Adaptare şi de Repunere în Drepturi. Este pe o listă de aşteptare într-un cămin de bătrâni. Aşa că va fi transferată acolo, aşa cred, de îndată ce va fi un loc liber, spune el aşezându-se pe scaun şi introducând cheia în contact. Cu asta o să scape precis de ea.

Dar nu. Se apleacă peste uşa deschisă a maşinii, iar dulăul amuşină în direcţia lui Peter.

– Şi când va fi asta? îl întreabă.

O priveşte şi vede la ea ceva – o insistenţă, o încăpăţânare – care-l oboseşte foarte tare.

– Chiar vreţi să ştiţi? Poate dura câteva săptămâni. Sau luni. Nici nu vă imaginaţi la ce sunt supuse aceste instituţii. Fonduri insuficiente, personal insuficient, locuri insuficiente în raport cu cererea. Cauldstone se va închide peste cinci săptămâni, domnişoară Lockhart, şi ceea ce vreau să vă spun...

– Şi între timp nu poate merge în altă parte? Nu poate să stea aici. Trebuie să mai fie o soluţie. Aş... vreau s-o iau de aici.

El își face de lucru cu oglinda retrovizoare, dând-o mai în față, apoi în spate, fără a găsi unghiul dorit.

– Au fost cazuri de pacienți ca Euphemia cărora li s-a găsit o cazare temporară înainte de un plasament permanent. Însă nu vă recomand acest lucru.

– Ce înțelegeți prin cazare temporară?

– Ceva pe termen scurt, un hotel mic, o pensiune ceva.

– Și cât de curând se poate întâmpla așa ceva?

Închide portiera mașinii. A fost destul. N-are de gând să-l lase în pace?

– De îndată ce aranjăm cu transportul, i-o retează el.

– O duc eu, spune ea fără nicio ezitare. O transport eu.

Iris stă culcată pe o parte, cu o carte în mână. Luke are brațul în jurul taliei ei și îi simte respirația pe ceafă. Soția lui își vizitează sora și e prima dată când Luke rămâne să doarmă la ea peste noapte. De obicei Iris nu le permite bărbaților să doarmă în patul ei peste noapte, dar când i-a telefonat Luke, avea o mulțime de clienți și n-a avut nici timpul și nici intimitatea să își susțină punctul de vedere.

Dă o pagină. Luke o mângâie pe mână, apoi îi plasează un sărut experimentat pe umăr. Iris nu reacționează. El oftează și se apropie.

– Luke, spune ea dând din umeri să se elibereze.

El începe să-și frece nasul de gâtul ei.

– Luke, citesc.

Mai întoarce o pagină, iar el o strânge și mai tare.

– Știi ce scrie aici? îl întreabă. Că un bărbat își putea interna fiica sau soția la azil cu o simplă semnătură de la medicul de familie.

– Iris...

– Închipuie-ți. Dacă te săturai de nevastă, puteai să scapi de ea. Puteai să te debarasezi de fată dacă nu făcea ce-i spuneai.

Luke se întinde să-i ia cartea.

– Nu vrei să închizi cartea aia nesuferită și să vorbești cu mine?

– Să vorbesc cu tine?

– Să vorbești, zâmbește el. Sau orice altceva ai chef.

Închide cartea, se întoarce pe spate și se uită la tavan. Luke o mângâie pe păr, își lipește fața de umărul ei, mâinile îi alunecă pe corp în jos.

– Când a fost prima dată la tine? îl întreabă brusc. Câți ani aveai?

– Prima ce?

– Știi tu. Prima dată.

O sărută pe obraz, pe tâmplă, pe frunte.

– Trebuie să vorbim acum despre asta?

– Da.

Luke oftează.

– O chema Jenny. Aveam șaptesprezece ani. Era la un revelion, acasă la ea. Acolo s-a întâmplat. Mulțumită?

– Unde anume în casă?

– În patul părinților, zâmbește Luke.

– În patul lor? a strâmbat ea din nas. Sper că ați avut destul bun-simț să schimbați cearșafurile. Se ridică în capul oaselor și își pune mâinile la piept. Nu-mi iese din cap locul ăla.

– Ce loc?

– Cauldstone. Îți imaginezi cum e să stai într-un astfel de loc aproape toată viața? Eu nu. Nici nu pot să-mi fac o idee ce ți se întâmplă, să fii dus acolo cât ești încă...

Pe neașteptate, Luke o prinde și o trântește pe o parte, țintuind-o pe saltea.

– Nu există decât un singur lucru care să te facă să taci, îi spune el dispărând sub plapumă. La tine cine a fost primul? se aude de acolo.

Își scoate o șuviță de păr prinsă sub cap, aranjează perna.

– Îmi pare rău, e secret.

Își ițește capul de sub plapumă.

– Hai, îi spune el ofensat. Așa-i corect. Eu ți-am spus.

Iris dă din umeri, impasibilă. O prinde în brațe.

– Trebuie să-mi spui. Îl cunosc?

– Nu.

– Erai obscen de tânără?

Ea clatină din cap.

– Ridicol de bătrână?

– Nu. Iris se întinde, atinge abajurul veiozei, apoi își retrage mâna pe care o pune pe bicepșii umflați ai lui Luke. Se uită cu atenție la pielea lui, la linia de

întâlnire între pielea albă a umerilor și cea mai întunecată a brațului. Fratele meu, își zice. Alex, își zice. Îi încolțește în minte ideea de a-i spune, apoi aceasta dispare. Nu-și poate imagina ce-ar zice Luke, cum ar reacționa.

O strânge tare de umeri și tot insistă.

– Spune-mi, trebuie să-mi spui.

Iris îl împinge și se lasă să cadă pe spate.

– Nu-ți spun.

Plecau de la Bombay. Vaporul vibra și gemea sub ei, iar de-a lungul cheiului erau înșirați oameni care fluturau în aer steaguri și steguleț. Esme își ținea batista cu două degete și se uita cum se zbate și flutură în bătaia vântului.

– De la cine-ți iei rămas-bun? a întrebat-o Kitty.

– De la nimeni.

Esme s-a întors spre mama ei, care stătea alături, lângă balustradă. Își ținea pălăria strâns, cu o mână. Pielea sa căpătase un aspect încordat, întins, ochii păreau să-i apese orbitele. Încheietura, care-i ieșea de sub manșeta din dantelă, era subțire, iar brățara ceasului din aur, largă. Esme a simțit nevoia să-și pună mâna pe încheietura mamei, să atingă osul, să lase degetul să-i alunece între piele și catarama brățării de ceas.

Mama s-a mutat de pe un picior pe celălalt, s-a uitat să vadă cine se află lângă ea, apoi a întors din nou capul. A întins mâna cu o mișcare bruscă de

parcă ar fi fost trasă de o sfoară, a mângâiat repede degetele lui Esme, apoi i le-a îndepărtat.

Kitty a urmărit-o plecând, Esme nu. Și-a ațintit în schimb ochii pe chei, pe steaguri, pe baloturile mari de țesături care erau încărcate pe vas. Kitty și-a strecurat brațul pe sub al lui Esme, și Esme s-a bucurat de gest, de căldura lui și și-a lăsat capul pe umărul surorii sale.

După două zile, vaporul a început să se încline, foarte ușor la început, apoi tot mai tare. Paharele alunecau pe mese, supa sărea din castroane. Prin hublouri se vedea cum se leagănă linia orizontului, iar stropii săreau pe sticlă. Oamenii s-au grăbit să se retragă în cabinele lor, se clătinau și cădeau, vaporul tresălta sub ei.

Esme s-a uitat la harta prinsă în peretele din camera de jocuri și la traseul schițat cu o linie roșie. A văzut că erau în mijlocul Mării Arabiei. Își spunea aceste cuvinte când se întorcea pe coridor, ținându-se cu mâna de balustradă ca să nu cadă. „Arabiei", „mare" și „vuiet". „Vuiet" era un cuvânt potrivit. Ceva între „șuier" și „huiet". Sau între „vulcan" și „vomat".

Membrii echipajului se agitau pe punțile ude, strigând unii la alții. Toți ceilalți dispăruseră. Esme stătea pe marginea sălii de dans pustii, când a trecut pe lângă ea un steward.

– Nu simți nimic? a întrebat-o.

– Ce să simt?

– Rău de mare. Nu ți-e rău?

S-a gândit la asta; și-a făcut un inventar al întregului corp, căutând semne de disconfort. N-a găsit însă nimic. Se simțea rușinos, exuberant de sănătoasă.

– Nu, i-a răspuns.

– Ai noroc, i-a spus el grăbindu-se mai departe. Ăsta-i un dar.

Ușa cabinei părinților era încuiată și lipindu-și urechea de ea a auzit zgomote, ca o tuse, cineva plângea. Kitty era în cabina ei, ghemuită pe pat, cu fața albă ca o moartă.

– Kit, a strigat-o Esme aplecându-se peste ea, cuprinsă brusc de spaima că sora ei e bolnavă, că s-ar putea să moară. I-a prins brațul. Kit, eu sunt. Mă auzi?

Kitty a deschis ochii, a privit-o o clipă, apoi s-a întors cu fața la perete.

– Nu suport să văd marea, a mormăit ea.

Esme i-a adus apă, i-a citit, a clătit ligheanul de lângă pat. A atârnat o cămășuță peste hublou ca să nu mai vadă Kitty marea sălbatică, zbuciumată. Iar când Kitty a adormit, s-a aventurat afară. Punțile erau pustii, holurile și sufrageriile, goale. A învățat să se aplece odată cu vasul care se înclina sub ea, la fel ca pe cal când sare peste un gard. S-a jucat, aruncând pe rând rotocoalele de frânghie pe un stâlp. A stat cu cotul peste balustradă uitându-se încântată la dâra de spumă lăsată de vapor, la valurile cenușii, cu coame înspumate pe lângă care treceau. Poate că vine un steward să-i pună o pătură pe umeri.

În cea de-a doua săptămână a apărut mai multă lume. Esme a cunoscut o familie de misionari care se întorceau într-un loc numit Wells-next-the-Sea[1].

– E chiar lângă mare, i-a spus doamna, iar Esme a zâmbit și și-a propus să țină minte acest lucru ca să-i spună și lui Kitty mai târziu.

A văzut să se uită amândoi la panglica neagră prinsă în jurul brațului ei, apoi și-au întors privirile în altă parte. I-au povestit despre plaja uriașă care se întindea dincolo de oraș și că Norfolk e plin de case făcute din pietre rotunjite. I-au spus că ei n-au fost niciodată în Scoția, dar că au auzit că e foarte frumos. I-au oferit limonadă și au stat cu ea pe scaunele de pe punte, până a băut-o.

– Fratele meu mai mic, s-a trezit Esme vorbind în timp ce rotea cuburile de gheață pe fundul paharului, a murit de febră tifoidă.

Doamna și-a dus mâna la gât, apoi a pus-o pe brațul lui Esme. I-a spus că-i pare foarte rău. Esme n-a pomenit că i-a murit și *ayah* și nici că l-au îngropat pe Hugo în cimitirul satului, iar acest lucru a necăjit-o pentru că el a rămas în India, iar ei au plecat în Scoția; și nici că mama ei n-a mai vorbit de atunci cu ea.

– Eu n-am murit, le-a spus Esme, pentru că acest lucru o nedumerea încă, o ținea trează în pătuțul îngust. Și am fost și eu acolo.

---

[1] Wells-next-the-Sea (Fântânile de lângă mare), stațiune de pe litoralul englez, în districtul North Norfolk (n. tr.).

Bărbatul și-a dres glasul și s-a uitat spre linia verzuie, consistentă a ceea ce-i spusese lui Esme că e coasta Africii.

– Ai fost cruțată cu un scop, cu un anume scop.

Esme a ridicat ochii din paharul gol și i-a cercetat uimită fața. Un scop. O aștepta un anumit scop. Gulerul de cleric era surprinzător de alb pe gâtul bronzat și avea gura strânsă, serioasă. I-a spus că se va ruga pentru ea.

Primele pe care le-a văzut Esme în locul pe care părinții săi îl numeau Acasă au fost câmpiile din Tilbury, care se iteau în zorile întunecate și umede ale unei zile de octombrie. Aștepta cu Kitty pe punte, mijindu-și amândouă ochi să vadă mai bine prin pâclă. Se aștepta să munții, la lacurile și la văile pe care le văzuseră în enciclopedie când căutaseră Scoția și le dezamăgea această câmpie mlăștinoasă și cețoasă.

Frigul era cumplit. Li se părea că le biciuiește pielea feței, că le pătrunde până la os. Când tatăl lor le-a spus că se va face și mai frig, pur și simplu nu l-au crezut. În trenul spre Scoția – pentru că a reieșit totuși că aceea nu era Scoția, ci coasta Angliei – s-a înghesuit cu Kitty la toaletă și și-au pus toate hainele pe care le aveau, una peste alta. Mama lor și-a ținut tot drumul o batistă pe față. Când au ajuns la Edinburgh, Esme avea pe ea cinci rochii și două jachete.

Crede că trebuie să fi luat vreo mașină sau vreun tramvai din Waverley, dar asta nu-și mai amintește. Îi trec prin minte imagini fugare de clădiri înalte și

întunecate, perdele de ploaie, lămpile stradale reflectate de pavajul ud, dar asta trebuie să fi fost mai târziu. La ușa unei case mari din piatră i-a întâmpinat o femeie cu șorț.

– Olio, olio, spunea ea și apoi a zis ceva despre venirea de departe. Le-a atins fețele – ei și lui Kitty –, apoi părul și tot vorbea de prunci și de arătoși și de fătuci.

Esme a crezut la început că e bunica, dar a văzut că mama îi întinde doar vârful degetelor.

Bunica aștepta în hol. Avea o fustă neagră și lungă până în pământ și se mișca de parcă ar fi fost pe roți. Esme nu crede să-i fi văzut vreodată picioarele. Și-a întins spre fiul ei un obraz pentru a-i fi sărutat, apoi s-a uitat la Esme și la Kitty prin pince-nez.

– Ishbel, i-a spus ea mamei, care s-a îndreptat brusc, devenind foarte atentă, trebuie făcut ceva cu hainele.

În seara aceea, Esme și Kitty s-au ținut strâns în brațe într-un pat mare și au clănțănit din dinți. Esme ar fi jurat că-i este frig și la păr. Au stat așa o vreme, așteptând să le pătrundă prin șosete căldura de la sticla cu apă fierbinte, ascultând sunetele casei, propriile respirații, clip-clopul copitelor unui cal, afară, pe stradă.

Esme a mai așteptat o clipă, apoi a rostit pe întuneric un singur cuvânt: „Olio".

Kitty a izbucnit în chicoteli, iar Esme i-a simțit capul frecându-se de umărul ei și cum i-a apucat brațul.

– Olio, a repetat de mai multe ori, printre spasme de râs. Olio, olio, olio.

S-a deschis ușa și a apărut tatăl lor.

– Liniște, amândouă. Mama vrea să se odihnească.

...în după-amiaza aia a tăiat ilicele de la Mănăstire, cu un cuțit de bucătărie. Eu n-am vrut, mi-era teamă să nu mă zgârie spinii (câteva săptămâni mi-am înmuiat mâinile în apă caldă și lămâie, bineînțeles, toată lumea făcea așa). Dar ea mi le-a smuls din mână și mi-a spus, nu fii gâscă, o să le iau eu. Îți rupi rochia, i-am zis, și se supără mama, dar nu i-a păsat. Lui Esme nu-i păsa niciodată. Și și-a rupt rochia, serios, și când ne-am întors mama s-a supărat pe amândouă. Tu ești responsabilă chiar dacă Esme nu e, așa mi-a spus, tu ești responsabilă pentru că Esme nu e; și a trebuit s-o ducem la doamna MacPherson. Doamna Mac, așa-i place să-i spunem, mi-a făcut rochia pe care am purtat-o în seara aceea. Era cea mai frumoasă rochie pe care și-o poate imagina cineva. Și am făcut trei probe pentru că trebuia să fie perfectă, a zis mama. Din organdi alb și cu garnituri în culoarea florii de portocal și mi-era groază c-o să mi-o rupă ilicele și atunci le-a dus Esme și am avut grijă să nu alunecăm pe gheață pentru că aveam pantofi subțiri. Rochia ei era ciudată; n-a vrut din organdi, a vrut să fie roșie, așa a zis, roșu-aprins, chiar așa a spus. Catifea. Vreau catifea roșu-aprins, i-a spus doamnei Mac, de lângă sobă, de unde stătea. Nu se poate, i-a răspuns mama

de pe canapea, ești nepoată de avocat, nu animatoare și doar ea plătea, așa că Esme a trebuit să accepte tafta roșu-închis. Vin-roșu, așa i-a spus doamna Mac și asta cred c-a făcut-o să simtă....

...vinul e ținut în carafe din sticlă șlefuită pe măsuța din spatele canapelei. Un cadou de nuntă de la un unchi. La început mi-au plăcut, dar sunt ale naibii, scuză-mă, când trebuie să le ștergi de praf. Trebuie să ai o perie mică, o periuță veche de dinți, mai moale, sau așa ceva, ca să ajungi la toate crăpăturile. Idealul ar fi să scap de ele, să le dau cuiva mai tânăr din familie, dar de nuntă, să zicem, ar fi un cadou frumos, dar lui îi place să le vadă acolo. Bea un pahar la cină, unul singur, iar sâmbătă seara – două, și eu trebuie s-o umplu până la jumătate pentru că vinul trebuie să respire, așa zicea, și eu îi spuneam că n-am auzit niciodată în viața mea o asemenea prostie, că doar vinul nu respiră, nerodule, asta o ziceam cam în surdină, bineînțeles, pentru că nu se face să...

...și mama a spus că trebuie să se tundă, scurt de tot, până în dreptul bărbiei. Dar Esme n-a vrut deloc. Mama a scos castronul de budincă din bufetul din bucătărie, și Esme i l-a luat din mână și l-a aruncat și s-a spart de podea. E părul meu, așa striga, și îl port cum îmi place. Bun. Mama nici nu putea vorbi de supărare. Așteaptă numa' să vină tata acasă, i-a spus ea, și avea vocea rece ca gheața, să nu te mai văd, du-te la școală. Castronul era țăndări prin toată bucătăria. Mama a încercat să...

...eu nu trebuia să merg la şcoală. Nu se mai făcea pentru o fată de vârsta mea. Trebuia să stau acasă şi s-o ajut pe mama, să merg cu ea în vizite. Mama spunea că peste puţin timp o să mă mărit şi eu. Şi atunci o să am casa mea. Pentru că arăţi foarte bine, mai zicea ea. Aşa că mergeam la cunoştinţele lor, la ceai, la partide de golf, la acţiuni organizate de biserică, lucruri de genul ăsta, şi mama invita acasă tineri. A fost o perioadă în care aş fi vrut să fac un curs de secretariat. Credeam că aş fi bună să scriu la maşină, să răspund la telefon, aveam voce frumoasă, aşa mă gândeam, dar tata susţinea că ceea ce trebuie...

...când am plecat mă gândeam la pat, la patul nostru, gol în fiecare noapte. Să nu mă înţelegeţi greşit, eram fericită că m-am căsătorit. Mai mult decât fericită. Şi aveam o casă foarte frumoasă. Dar voiam parcă să mă şi întorc, să stau întinsă în patul în care am dormit amândouă, voiam să fiu acolo lângă ea, unde stătea şi ea întinsă, să mă uit la tavan, dar bineînţeles...

...de ce i se părea atât de caraghioasă doamna Mac? Am uitat. Era ceva, şi Esme tot încerca s-o facă să vorbească despre lucru acela când eram acolo. Ştiu că încercam să nu râd şi aveam o senzaţie de durere din cauza asta! Mama se supăra. Poartă-te cuviincios, Esme, mă auzi, îi atrăgea ea atenţia, când ajungeam la poarta doamnei Mac. Gura doamnei Mac era tot timpul plină de ace cu gămălie, şi la probă trebuia să stăm în picioare pe un scăunel. Mie-mi plăcea foarte mult. Bineînţeles că Esme nu putea să sufere

așa ceva. Pentru ea era foarte greu să stea liniștită. Nu e așa frumoasă cum mi-am imaginat, a spus ea când a văzut rochia roșie. Îmi aduc aminte. Stătea pe pat, cu cutia în fața ei și ținea rochia de talie. Tighelurile nu sunt drepte, a zis și m-am uitat și eu și nu erau, dar am zis că sunt, că sunt frumoase, și ar fi trebuit să vedeți ce privire mi-a aruncat...

...mi-e foarte frig. Foarte tare. Trebuie să spun că nu sunt foarte sigură unde mă aflu. Dar nu vreau să știe nimeni asta, așa c-o să stau nemișcată și poate că cineva o să...

...ceea ce numesc eu un nasture. Asta era. Îi plăcea asta mai mult decât orice altceva și își schimba vocea și lua ceva, întotdeauna un lucru foarte banal, și spunea, asta e ceea ce numesc eu lingură, asta e ceea ce numesc eu draperie, pentru că doamna Mac se uita la tine, când stăteai pe scăunelul de probă și spunea, uite acum îți pun ceea ce numesc eu un nasture. Mama se supăra întotdeauna foarte tare pentru că noi râdeam de nu mai puteam. Nu vă bateți joc de cei mai puțin norocoși decât voi, ne spunea ea, cu gura strânsă. Pe Esme însă o încânta foarte tare cum spunea doamna Mac și știam că întotdeauna așteaptă s-o audă, de câte ori mergeam acolo, și pe mine mă făcea foarte...

...cineva în cameră. E cineva în cameră. O femeie cu bluză albă. Trage draperia peste geam. Cine ești, întreb eu, și se întoarce. Sunt bona voastră, îmi răspunde, și acum dormi. Mă uit la fereastră. Asta e ceea ce numesc eu o fereastră, zic, și râd și...

Când Iris ajunge la Cauldstone, asistenta socială sau Asistenta Principală sau ce-o fi ea, o așteaptă în hol. O îngrijitoare le conduce pe un coridor. Intră într-o încăpere, și Esme stă în picioare lângă un ghișeu, de care se sprijină cu mâna strânsă pumn. Se întoarce brusc și o privește pe Iris din cap până în picioare.

– Îmi aduc cutia, îi spune.

Niciun bună ziua, își zice Iris, niciun mulțumesc că ai venit după mine. Nimic. Vreun semn de recunoaștere. Oare Esme știe cine e ea? Habar nu are.

– Ce cutie? o întreabă.

– Cutia de la internare, intervine îngrijitoarea. Toate lucrurile pe care le avea când s-a internat. Când o fi fost asta. Când a fost asta, Euphemia?

– Acum șaizeci și unu de ani, cinci luni și patru zile, răspunde Esme cu voce limpede, sacadată.

Îngrijitoarea chicotește ca o persoană al cărei animal de companie a făcut ceva drăguț.

– Ține socoteala fiecărei zile, nu-i așa, Euphemia? întreabă ea și clatină din cap. Asta între noi două, îi șoptește ea apoi lui Iris, mare noroc s-o găsească. Dumnezeu știe ce-i acolo. Nu i-a tăcut gura toată dimineața. Chiar mă mir că-și aduce aminte ceva, toate...

Se întrerupe. A intrat un bărbat în salopetă, cu o cutie lovită, din tablă.

– Asta-i chiar o minune, râde îngrijitoarea și o înghiontește ușor pe Iris.

Iris se duce lângă Esme care încearcă să desfacă închizătoarea. Iris împinge cârligul, iar Esme saltă

capacul. Iese un miros de stătut, ca din cărțile vechi, și Esme bagă mâna în cutie. Iris se uită cum scoate un pantof maro cu șiret, cu pielea crăpată și scorojită, un articol nedeterminat de îmbrăcăminte, cu carouri albastre, îngălbenite, o batistă cu inițiala E cusută în punct de „lănțișor", neregulat, un pieptene din baga, un ceas.

Esme ia fiecare obiect, îl ține câteva secunde în mână, apoi îl aruncă. Lucrează repede, atentă, ignorându-le pe Iris și pe îngrijitoare. Iris trebuie să se aplece să prindă ceasul ca să nu cadă pe podea și vede că acele au înțepenit la douăsprezece și zece. Se întreabă dacă era miezul zilei sau al nopții, când o vede pe Esme privind îndeaproape fundul cutiei și uitându-se din nou la lucrurile aruncate.

– Ce e? o întreabă.

Esme se lasă deasupra grămezii și începe să caute, dând furioasă lucrurile la o parte.

– Ce cauți? o întreabă Iris și îi dă ceasul. Asta?

Iris se uită, vede ceasul în mâna întinsă a lui Iris și clatină din cap. Ține în mână materialul cu carouri albastre, și Iris vede că e o rochie din stofă, șifonată, cu doi nasturi lipsă, smulși. Esme o scutură, poate-poate e ceva prins între pliuri, apoi o aruncă.

– Nu-i aici, spune ea. Se uită mai întâi la Iris, apoi la îngrijitoare, la asistenta socială, și după aia la bărbatul care a adus cutia. Nu-i aici, repetă ea.

– Ce? o întreabă Iris. Ce nu-i acolo?

– Trebuie să mai fie o cutie, i se adresează Esme rugătoare bărbatului. Vreți, vă rog, s-o căutați?

– Nu e decât asta, răspunde el. Alta nu-i.

– Trebuie să fie. Sunteți sigur? Vreți să verificați?

– Nu-i decât asta, repetă el clătinând din cap.

Iris vede că Esme aproape plânge; întinde mâna și o mângâie pe braț.

– Ce lipsește?

Esme respiră profund.

– O bucată de... material, spune ea cu mâinile îndepărtate, ca și cum ar ține-o între ele. E verde... cred că din stofă.

O clipă, rămân toți patru încremeniți. Îngrijitoarea scoate o exclamație scurtă, de nerăbdare, bărbatul se întoarce să plece.

– Ești sigură că nu-i acolo? o întreabă Iris și se apleacă peste cutie să se uite. Ia apoi unul câte unul lucrurile de pe jos. Esme se uită la ea atât de plină de speranță și de disperare, încât Iris simte că nu mai poate îndura când își dă seama că într-adevăr nu e nicio bucată de material acolo.

Esme se așază pe un scaun, cu umerii căzuți, uitându-se în gol. Iris semnează un formular, îngrijitoarea îi dă adresa hotelului la care a fost de acord s-o ducă pe Esme, iar asistenta socială îi spune lui Esme că peste vreo două zile va veni s-o viziteze, să vadă cum se descurcă. Apoi Iris ia rochia cu carouri și învelește pantoful, batista și ceasul în ea.

Când ies la lumină se întoarce spre Esme, care își trece dosul mâinii peste obraz. E o mișcare obosită, de resemnare. Nu se uită la soare, nici la copaci, nici la aleea din fața lor. Ține strâns în mână pieptenele din baga. După ce coboară scara, se întoarce spre Iris, cu o expresie nedumerită.

– Mi-au spus c-o să fie acolo. Mi-au promis c-or s-o pună acolo.

– Îmi pare rău, spune Iris pentru că nu știe ce altceva să zică.

– Am vrut s-o am. Am vrut s-o am. Așa mi-au promis ei.

Esme se apleacă să atingă bordul mașinii. E fierbinte de la soare și vibrează ușor. Mașina trece peste denivelările din aleea de acces și ea e smucită înainte și înapoi, în scaun.

Se întoarce brusc. Cauldstone rămâne în urma ei, de parcă ar fi tras înapoi de o sfoară. De la această distanță, zidurile gălbui par murdare și mânjite, iar ferestrele nu reflectă decât cerul. În umbra clădirii robotesc siluete mărunte.

Întoarce capul. Se uită la fata de la volan. Are părul scurt, un inel de argint pe degetul mare, fustă scurtă și pantofi roșii care se închid în jurul gleznelor. Se încruntă și își mușcă obrazul.

– Ești Iris, spune Esme. Știe, dar trebuie să fie sigură. În fond, persoana asta seamănă într-un mod foarte ciudat cu mama lui Esme.

Fata se uită la ea cu o expresie de... ce? Supărare? Nu. Îngrijorare, poate. Esme se întreabă de ce o fi îngrijorată. Se gândește s-o întrebe, dar n-o face.

– Da, răspunde fata. Așa e.

Iris, Iris. Esme repetă numele în gând, articulându-l în gură. E un cuvânt blând, aproape secret, aproape că nici nu e nevoie să miște limba. Se gândește la petalele albastre-purpurii, la inelul muscular al ochiului.

Fata vorbește din nou.

– Sunt nepoata lui Kitty. Am venit să te conduc la celălalt...

– Da, da, știu.

Esme închide ochii, se bate ușurel cu vârful degetelor pe mâna stângă, încearcă să se gândească la ceva care s-o salveze, dar nu găsește nimic. Deschide din nou ochii și vede un lac, rațe care înoată, aproape, atât de aproape că i se pare că dacă s-ar apleca în afară din mașină le-ar putea mângâia cu mâna penele moi și lucioase, ar putea atinge apa răcoroasă a lacului.

– Ai ieși vreodată? o întreabă fata. Adică, de când ai intrat în...

– Nu, răspunde Esme și își întoarce privirea spre pieptănul din mână. Pe spatele lui se poate vedea cum s-au lipit pietricele în găurelele din carapacea de broască-țestoasă. A și uitat asta.

– Niciodată? În tot acest timp?

– Cele din salonul în care eram și eu nu aveau voie să iasă, îi răspunde. Unde mergem?

Fata se foiește pe scaun. Iris. Își face de lucru cu o oglindă atârnată de tavanul mașinii. Are unghiile vopsite în verde-smarald, ca o elitră de gândac.

– Te duc la un hotel rezidențial. N-o să rămâi acolo mult timp, doar până ți se găsește un loc într-un cămin.

– Plec de la Cauldstone.

– Da.

Esme știe. Știe de mai multă vreme. Dar nu credea că se va întâmpla.

– Ce-i aia hotel rezidențial?

– E ca... E un loc în care să dormi. Să... trăiești. O să fie foarte multe femei acolo.

– E ca la Cauldstone?

– Nu, nu. Deloc.

Esme se lasă pe spate în scaun, își așază mai bine geanta în poală, se uită pe fereastră la un copac cu frunze atât de roșii încât ai zice c-au luat foc. Își face repede ordine în gânduri. Grădina, Kitty, vaporul, preotul, bunica lor, batista. Bunica și magazinul universal, decide ea.

Bunica le-a spus că le duce în oraș. Pregătirea pentru această expediție le ia toată dimineața. Esme e gata după micul dejun, dar se pare că bunica are de scris scrisori, apoi trebuie să discute cu servitoarea despre ceai, apoi amenințarea migrenei aruncă o umbră asupra întregii ieșiri, trebuie preparată o tinctură și după aia e nevoie de timp ca să se depună, se bea tinctura, se așteaptă efectul. Bunica le-a spus că Ishbel se „odihnește", iar ele trebuie să fie „cuminți ca niște

şoricei". Esme şi Kitty s-au plimbat pe aleile grădinii până li s-a făcut atât de frig că nu-şi mai simţeau picioarele, şi-au făcut ordine în cameră, şi-au periat una alteia părul, de câte o sută de ori fiecare, după cum le-a spus bunica, au făcut toate lucrurile la care s-au putut gândi. Esme a sugerat o vizită clandestină la etajele superioare – descoperise o scară care ducea sus şi o auzise pe servitoare vorbind despre un pod –, însă Kitty, după ce s-a gândit mai bine, a zis că nu. Aşa că acum Esme e prăbuşită la pian şi cântă cu o mână ceva într-o gamă minoră. Kitty, într-un fotoliu, lângă ea, o roagă să înceteze.

– Cântă ceva mai frumos, Es. Cântă ceva aşa daa-dum.

Esme zâmbeşte, se îndreaptă de spate, îşi ridică mâinile şi le lasă în jos atacând cu putere primele acorduri din *Sonata pentru pian în re minor* a lui Chopin.

– Nu cred că mai mergem, spune ea când face o pauză, dând din cap.

– Nu spune aşa ceva, geme Kitty. Mergem. Am auzit-o pe bunica spunând că nu suportă ruşinea de a ne vedea lumea îmbrăcate ca nişte cerşetoare.

Esme pufneşte.

– Ce mai ruşine, bombăne ea apăsând din nou cu putere claviatura pianului. Nu cred c-o să-mi placă la Edinburgh dacă aici e o ruşine să n-ai palton. Poate c-ar trebui să fugim pe Continent. La Paris, să zicem...

– N-o să putem pleca niciodată din casa asta, îi răspunde Kitty, şi cu atât mai puţin la...

Ușa se deschide brusc. Bunica stă în prag, strălucitoare în paltonul cu garnitură din blană, cu o geantă încăpătoare în mână.

– Ce e gălăgia asta îngrozitoare? întreabă ea.

– E Chopin, bunico, îi răspunde Esme.

– Par-ar fi coborât diavolul pe horn. Să nu mai aud asemenea zgomote în casa mea, m-auziți? Și biata maică-ta încearcă să se odihnească. Și acum pregătiți-vă, fetelor. Plecăm în cinci minute.

Bunica merge foarte repede. Kitty și Esme trebuie chiar să fugă un pic ca să țină pasul cu ea. Bombăne tot drumul, despre diverși vecini pe lângă care trec, că se pare c-o să plouă, ce păcat că Ishbel n-a putut să vină cu ele, nenorocirea de a pierde un fiu, ce puține haine le-a cumpărat Ishbel.

La stația de tramvai se oprește și le privește din cap până în picioare. Icnește și își duce o mână la gât, de parcă Esme ar fi fost în pielea goală.

– Unde ți-e pălăria, copilă?

Esme își duce mâna la cap, simte tresăltarea părului.

– Ăăă... n-am...

Se uită la Kitty după ajutor și observă uluită că sora ei are o beretă verde. De unde-o are și de unde a știut că trebuie s-o poarte?

Buna scoate un oftat din rărunchi, ridică ochii spre cer și mormăie spre cineva sau spre ceva despre încercări și cruci de purtat.

Ajung la Jenners de pe Princes Street, unde un bărbat cu joben le deschide ușa.

– La ce raion, doamnă? le întreabă.

Manechinele se rotesc și valsează pe intervale, iar ele trec însoțite de o vânzătoare. Esme își dă capul pe spate și vede balcon după balcon, așezate unul peste altul ca la jocul cu inele de pe vapor. În lift, Kitty îi caută mâna și i-o strânge când se deschide ușa. Bogăția mărfurilor e uluitoare. Fetele nu au avut niciodată mai mult de câte o rochie de bumbac, iar aici erau în voie corsaje, veste, ciorapi, șosete, fuste, jupoane, kilturi, pulovere, bluze, pălării, eșarfe, paltoane, pardesie, și toate astea aparent făcute să fie purtate o singură dată. Esme ridică diverse articole din lână și întreabă la ce sunt bune. Vânzătoarea se uită la bunica lor, care clatină din cap.

– Sunt din colonii, spune ea.

– Semnați aici.

Bărbatul de la ghișeul protejat cu un ecran de sticlă al hotelului împinge un registru spre Iris și îi arată cu un gest pixul.

Iris îl ia, dar ezită, legănându-l deasupra registrului.

– N-ar trebui să fie a ei? întreabă ea prin ecran.

– Poftim?

– Am întrebat dacă n-ar trebui să fie a ei? arată Iris spre Esme, care șade lângă ușă, pe un scaun din plastic cu mâinile încleștate pe genunchi. Ea stă aici, n-ar trebui să fie semnătura ei?

Omul cască și-și agită ziarul.

– N-are nicio importanță.

Iris examinează mâzgălelile din registru și pixul prins în perete cu un lanț. Cu coada ochiului, vede o adolescentă prăbușită pe celălalt scaun. E aplecată și concentrată pe ceva, iar părul îi ascunde fața. Iris se uită mai atentă. Fata are într-o mână un pix cu mină albastră, cu care își încercuiește, pe celălalt braț, toate alunițele, semnele, zgârieturile. Iris își întoarce privirea și își drege glasul. Îi este greu să se concentreze. Știe că trebuie să întrebe ceva, să se lămurească într-un fel, dar habar nu are de unde să înceapă. Simte o nevoie imperioasă să-l sune pe Alex. Nu vrea decât să-l audă vorbind, să-i spună, uite, sunt aici, la hotel și ce să fac?

– Ăă... e..., începe ea, apoi lasă jos pixul. Putem să vedem camera? Altceva nu e în stare să zică.

– Ce cameră?

– Camera, repetă ea, mai convingătoare acum. Unde o să doarmă.

Omul lasă ziarul să-i cadă în poală.

– Camera? spune el tare. Vreți să vedeți camera? Hei! Bărbatul se lasă pe spate în scaun și strigă pe cineva. Hei! E o fată aici care vrea să vadă camera înainte de a semna.

Se aude un hohot de râs și de după ușă se itește capul unei femei.

– Da' ce credeți voi că-i aici? întreabă bărbatul. Hotelul Ritz?

Hohotele se întețesc, apoi, brusc, el se oprește din râs și se apleacă peste ghișeu.

– Hei, tu!

Iris tresare.

– Tu! Se ridică și bate în geam. N-ai voie aici. Ieși imediat!

Iris se întoarce și vede o femeie cu o claie de păr oxigenat, cu mâinile băgate adânc în buzunarele gecii, strecurându-se pe lângă ghișeu.

– Știi regulile, țipă bărbatul. Fără ace. Scrie cât se poate de clar pe ușă. Așa că, afară!

Femeia îl privește lung, apoi erupe ca o torță, gesticulând și urlând un nesfârșit și pitoresc șir de înjurături. Bărbatul e de neclintit. Se așază și își ia ziarul. Femeia, care nu are spre cine să-și îndrepte furia, se întoarce spre adolescenta cu pix.

– Și tu de ce mă-ta râzi? urlă ea.

Fata își scutură părul de pe ochi și o privește din cap până în picioare.

– De nimic, răspunde ea cu voce monotonă.

Femeia pășește spre ea.

– Te-am întrebat, i se adresează ea amenințătoare, de ce mă-ta râzi?

Fata își ridică bărbia.

– Ți-am spus că de nimic. Sau nu ești numai dusă, ești și surdă?

Iris se uită la Esme. Și-a întors fața spre perete, are mâinile peste urechi. Ca să ajungă la ea, Iris trebuie să treacă peste rucsacul fetei. Îi ia geanta și o conduce pe ușă afară.

Afară pe trotuar, Iris se întreabă ce a făcut, ce o să facă acum, dar Esme se oprește brusc.

– Nu-i nimic, începe Iris, nu-i nimic, nu trebuie...

Vede însă o expresie stranie, fugară, pe chipul lui Esme. Aceasta se uită la cer, la clădiri, dincolo de șosea. E luminoasă, absorbită. Se întoarce într-o parte, apoi în cealaltă.

– Știu unde suntem, exclamă ea. E... se întoarce și arată cu degetul. Acolo e Grassmarket.

– Da, îi răspunde Iris, dând din cap.

– Și pe acolo e Royal Mile, exclamă ea agitată. Și Princes Street. Și acolo, se întoarce din nou Esme, e Arthur's Seat.

– Așa e.

– Îmi amintesc, murmură ea. Nu mai zâmbește. Strânge în mâini marginile hainei. Este la fel. Dar și diferit.

Iris și Esme stau în mașina parcată la marginea șoselei. Esme își tot pune centura de siguranță, apoi o trage iar, și de fiecare dată o ridică și o examinează cu atenție de parcă ar căuta niște indicii.

– Spital, îi spune Iris femeii incapabile s-o ajute de la Informații telefonice. Cred că Spitalul Cauldstone. Sau Spital psihiatric? Încercați la „psihiatric"... Nu? Ați încercat pur și simplu „Cauldstone"? Nu, un singur cuvânt... Da... C-A.... Nu. D de la „Drac"... Da, aștept.

Esme a lăsat centura și a apăsat butonul de pericol de pe bord. Mașina se umple de un zgomot ca de

greier, ceea ce pare s-o încânte, zâmbește, apasă din nou, îl închide, așteaptă o clipă, îl deschide iar.

– Da? întreabă Iris. Atunci încercați doar „spital"... Nu, nu orice spital, de ăsta am nevoie. Îi e incredibil de cald, acum îi pare rău că și-a pus pulover pe sub haină. Se întinde și acoperă butonul cu o mână. Te rog să nu mai faci asta, i se adresează lui Esme, apoi continuă: Nu, nu, n-am vorbit cu dumneavoastră, îi spune ea persoanei de la Informații care, printr-o minune, a reușit să localizeze Cauldstone și acum o întreabă pe Iris dacă vrea la Internări, Pacienți neinternați, Informații generale sau Servicii de asistență.

– Informații generale, răspunde Iris îndreptându-se în scaun, mai însufletită acum.

Coșmarul se apropie de sfârșit. O să întrebe la Cauldstone unde s-o ducă pe Esme sau, dacă nu are unde, s-o aducă din nou la ei. Simplu ca bună ziua. Și-a făcut datoria cu vârf și îndesat. Aude cum se face legătura, sună și urmează o listă de opțiuni. Apasă un buton, ascultă, apasă altul, ascultă din nou, dar își dă seama că Esme a deschis portiera și iese din mașină.

– Stai! strigă ea. Unde te duci?

Deschide repede portiera și iese din mașină, cu telefonul la ureche – parcă aude ceva despre birourile care s-au închis, că orele de funcționare sunt între nouă și șaptesprezece, că trebuie să sune între acele ore sau să lase un mesaj după bip.

Esme pășește grăbită pe trotuar, cu capul dat pe spate și se uită în sus. Se oprește la o trecere de

pietoni, care scoate niște țiuituri, omulețul verde apare și dispare și stă să se uite la el.

– Sunt în Grassmarket cu Es... cu Euphemia Lennox, spune Iris cu o voce cât se poate de calmă și de categorică în timp ce aleargă pe trotuar. Hotelul la care ne-ați trimis nu corespunde. Nu poate să stea acolo. E total nepotrivit și plin de... de... Nu poate să stea acolo. Știu că e vina mea pentru că am externat-o, dar, spune ea în timp ce o prinde pe Esme și o apucă de haină, aș vrea să mă sune cineva, vă rog, o aduc înapoi. Chiar acum. Mulțumesc. La revedere!

Iris închide telefonul; abia mai respiră.

– Esme, spune ea, hai înapoi în mașină.

Ies din Grassmarket, o iau spre sud, se îndepărtează de centru, strecurându-se prin traficul de la ora de vârf. Esme șade pe scaunul ei, întorcând capul să se uite la lucrurile pe lângă care trec: curtea unei biserici, un bărbat care plimbă un câine, un supermarket, o femeie cu un cărucior, un cinematograf în fața căruia e coadă.

Iris întoarce mașina și o ia pe aleea de acces a spitalului.

– Aici e..., Esme întoarce iute capul spre ea și se oprește. E Cauldstone.

Iris înghite în sec.

– Da, știu... Nu se putea să rămâi la hotelul ăla, începe ea, așa că a trebuit să...

– Am crezut că plec de la Cauldstone, spune Esme. Ai spus că plec.

Iris parchează mașina, trage frâna. Trebuie să reziste impulsului de a-și apăsa fruntea de volan. Își imaginează atingerea rece și netedă pe piele.

– Știu c-am spus. Și n-o să te mai întorci. Dar problema e că...

– Așa ai spus. Esme închide ochii, îi strânge și își lasă capul în jos. Mi-ai promis, spune ea aproape neauzit, boțind în mâini materialul rochiei.

N-o să iasă. Nu vrea. O să stea aici, pe scaunul ăsta, în mașină și vor trebui s-o tragă afară ca și data trecută.

Își ascultă zgomotul respirației; inspiră și expiră. Însă fata înconjoară mașina, îi deschide ușa, se întinde să ia geanta, își pune mâna pe a lui Esme, o atinge blând.

Esme dă drumul rochiei și e preocupată de cum rămâne materialul adunat, cu denivelări, chiar dacă și-a retras degetele. Apăsarea de pe mânecă e tot acolo și e tot blândă. În ciuda ei și a tot ceea ce se întâmplă, Esme știe că fata – fata asta care a apărut din senin și după atâta timp – a făcut tot ce-a putut. Esme își dă seama de acest lucru și se întreabă preț de o clipă dacă nu e vreo cale de a-i și comunica acest lucru. Probabil că nu.

Așa că își mută picioarele într-o parte și când simte pietrișul sub tălpi își dă seama că îi vine să plângă. Ceea ce e curios. Împinge portiera mașinii ca s-o închidă și scapă de această senzație – aude bufnitura surdă.

Nu se gândește nu se gândește nu se gândește la absolut nimic atunci când urcă scara și intră în hol, iarăși pardoseala din marmură a holului de recepție – negru alb negru alb negru – și e uimitor că e neschimbat, uite și țâșnitoarea cu dale verzi, montată în perete, a și uitat de ea, oare cum de-a uitat-o pentru că-și amintește cum tatăl ei s-a aplecat să...

Fata vorbește cu portarul de noapte, și el îi spune că nu. Gura lui ia o formă rotundă, își leagănă capul înapoi și înainte. Zice că nu. Zice că nu are dreptul, iar fata gesticulează. Pare încordată, are umerii căzuți, fruntea încruntată. Esme își dă seama cam ce ar putea fi. Închide gura, își încordează gâtul, își pune mâinile una peste alta și face lucrul pe care l-a dus la desăvârșire. Specialitatea ei. Să devină inexistentă, să dispară. Doamnelor și domnilor, priviți. E foarte important să stai liniștit. Chiar și respirația le poate aminti că ești acolo, așa că te limitezi la inspirații scurte, superficiale, atât cât să rămâi în viață. Doar atât. Apoi trebuie să te gândești la tine ca la ceva lung. Asta-i partea mai grea. Să te gândești că te lungești și te subțiezi, devii aproape transparent. Concentrează-te. Concentrează-te tare. Trebuie să atingi starea în care ființa ta, puținul care te face ceea ce ești, care te face să ieși în evidență ca entitate tridimensională într-o încăpere, să-ți zboare afară prin creștetul capului, până când, doamnelor și domnilor, până când ajunge să treacă de parcă...

Pleacă. Fata se întoarce. Iris, ea e. Nepoata. Apucă geanta de curele și îi spune ceva peste umăr

portarului de noapte. Esme crede că e ceva ofensator, ceva final și i-ar plăcea s-o ovaționeze, pentru că nu l-a agreat niciodată pe omul acela. Stinge luminile din încăperile comune foarte devreme, prea devreme și le trimite în saloane, iar Esme îl detestă din cauza asta și ar vrea să-i spună și ea o grosolănie, dar n-o va face. Pentru că nu se știe niciodată.

Iar acum se îndreaptă împreună spre mașină, iar de data aceasta Esme ascultă. Merge încet. Vrea să simtă împunsătura, împingerea pietrișului sub tălpile pantofilor. Vrea să simtă fiecare zgârietură, fiecare neplăcere, mersul ei de plecare.

...nu mai vorbim niciodată despre asta, bineînțeles. Fiul, adică băiatul care a murit. A fost tragic. Ni s-a spus să nu abordăm subiectul. Esme insista însă să vorbească despre el, să spună mereu, îți aduci aminte asta, îți aduce aminte cealaltă, Hugo în sus, Hugo în jos. Iar într-o zi, la masa de prânz, când a început brusc să povestească despre ziua în care a învățat el să se târască, bunica a izbit cu palma în masă. Destul! a tunat ea. Tata a trebuit s-o ducă pe Esme în biroul lui. Nu am idee ce i-a spus, dar când a ieșit era foarte palidă, foarte agitată, buzele îi tremurau și ținea brațele la piept. Nu a mai vorbit niciodată despre el, nici măcar cu mine, pentru că în seara aceea i-am spus că nici eu nu mai vreau să aud despre el. Știi, avea obiceiul de a vorbi despre el seara, în pat, când eram singure. Reacționa așa cum reacționa ea față de orice:

excesiv de puternic. Când, de fapt, cea care merita toată înțelegerea noastră era mama. Chiar nu știu cum a suportat mama, mai ales după toate celelalte...

...așa că l-am luat pe al ei. Și nimeni nu a descoperit niciodată, așa că presupun că...

...și Esme a început, de atunci, să aibă acele momente ciudate. „Crizele" ei, așa le spunea mama. Are o criză, spunea mama din celălalt capăt al camerei, nu o băgați în seamă. Dădeai peste ea, putea fi la pian sau la măsuța de ceai ori la fereastră, pentru că întotdeauna îi plăcea să stea la fereastră și era ca o jucărie cu arc, o jucărie pentru copii, cu mecanismul neîntors. Perfect liniștită, nemișcată. Abia respira. Se uita în gol, ce zic eu că se uita, de fapt părea că nu se uită la absolut nimic. Puteai să vorbești cu ea, s-o strigi pe nume, nu te-auzea. Era ciudat să te uiți la ea când era așa. Bunica spunea că nu e normal, că parcă era posedată. Și trebuie să spun că începeam să fiu de acord cu ceilalți. În fond, era destul de mare ca să știe cum să se poarte. Mama spunea mereu, pentru numele lui Dumnezeu, Kitty, scoate-o din starea asta, te rog. Trebuia s-o atingi, chiar s-o scuturi, destul de tare, pentru a-și reveni. Mama mi-a spus să descopăr ce-o provoacă și am întrebat-o, bineînțeles, dar n-am reușit să-mi dau seama pentru că...

...iar Esme a insistat că blazerul nu-i al ei. Ieșisem s-o aștept la tramvai, asta era, pentru că spusese că nu s-a simțit bine de dimineață la micul dejun, că o durea capul sau așa ceva, nu știu, era foarte albă la față și

părul îi era lăsat pe spate, cine știe ce s-o fi întâmplat cu toate acele cu care și-l prinsese ca să nu-i cadă pe față la școală? Nu cred că-i plăcea foarte mult la școală. Și a zis că nu-i al ei. Că e al altcuiva. Bun. Am întors gulerul și i-am spus, uite, e numele tău aici, e al tău...

...pentru că ceea ce a spus ea a fost, mă gândesc la el. Și nu mi-am dat seama ce a vrut să zică. El, adică cine, am întrebat? Și s-a uitat la mine de parcă i-aș fi spus că n-o cunosc pe ea. Hugo, a răspuns ca și cum ar fi fost evident, ca și cum eu ar fi trebuit să știu exact ce-i trece ei prin cap și îți spun sincer că am rămas șocată să aud din nou acel nume după atâta timp. Uneori, mi-a spus, mă întorc acolo, cu gândul, în bibliotecă, când voi erați plecați cu toții și eu eram acolo cu... și a trebuit s-o opresc. Nu, i-am spus, șșt. Pentru că nu suportam să aud. Nici nu suportam să mă gândesc la asta. Mi-am pus mâinile peste urechi. A fost ceva oribil. Au spus că a fost singură acolo trei zile, cu... Oricum. Nu e bine să te gândești prea mult la asta. Așa i-am spus. Și dacă nu pot? a întrebat ea și a întors capul spre fereastră. N-am zis nimic. Ce-aș fi putut spune? Mă gândeam din răsputeri, nu-i puteam povesti asta mamei, așa că ce-o să-i spun în schimb, pentru că nu e deloc în firea mea să mint, apropo, așa că...

...iar Robert a ridicat doar din umeri. O avea pe fetiță, pe Iris, pe umeri și ea râdea și încerca să ajungă la candelabru și eu i-am spus, fii atent să nu se lovească la cap cumva. Mărturisesc că mă gândeam și

la candelabru. Abia îl curățasem și era așa de greu să găsești un om care să ridice dușumelele din camera de deasupra și să-l lase jos pe o bucată pe pânză. Scări și perii, și tineri îmbrăcați în salopete care blocau holul zile întregi. Nu-ți mai face atâtea griji, mi-a spus el, doar nu-i făcută din sticlă. M-am uitat în sus la ea pentru că e foarte frumoasă, așa a fost întotdeauna, și îi place să vină la mine în vizită, aleargă pe alee și strigă, buni, buni! Și am spus, ce idee, cum să fie făcută din sticlă, cine-a mai auzit...

...și ea a luat sticla de pe masă și a aruncat-o pe podea, a spart-o. Am rămas dreaptă, în scaun. A călcat-o în picioare și a început să strige, nu vreau să merg, nu vreau, nu mă puteți obliga, îl urăsc, îl disprețuiesc. Nici nu îndrăzneam să mă uit în jos la cioburile de sticlă de pe covor. Mama nu s-a pierdut cu firea. S-a întors spre servitoarea care stătea lângă perete și i-a spus, vrei, te rog, s-o ajuți pe domnișoara Esme și să-i aduci alt pahar, apoi s-a întors din nou spre tata și...

Iris pune geanta lui Esme lângă patul din boxă. Încă nu-i vine să creadă ce se întâmplă. Amenințarea unei dureri de cap îi apasă tâmplele și ar vrea să se ducă în camera de zi și să se întindă pe podea.

– O să te simți bine aici, spune ea mai mult pentru a se liniști pe sine decât pe altcineva. E cam mic, dar nu vor fi decât câteva nopți. Luni, găsim noi altceva. O sun pe asistenta socială și... Se oprește pentru că-și dă seama că vorbește Esme.

– ...camera servitoarei, spune aceasta.

Pe Iris o irită acest lucru.

– Sigur, e singurul loc, spune ea supărată.

Da, apartamentul e mic, dar ei îi place și este tentată să-i aducă aminte acestei persoane că trebuie să aleagă între odăița servitoarei și hotelul acela de iad.

– Era verde.

Iris împinge un scaun la perete și îndreaptă pilota.

– Ce?

– Camera.

Iris lasă pilota în pace, se îndreaptă și se uită la Esme, care stă lângă ușă, frecându-și palma pe clanță.

– Ai stat aici? întreabă Iris înspăimântată. În casa asta?

– Da, dă Esme din cap, cu mâna pe perete acum. Am stat.

– Ăă... habar n-am avut. Acest lucru o deranjează inexplicabil de tare. De ce n-ai spus?

– Când?

– Când... Iris își caută cuvintele, nu știe ce vrea. Ce vrea să spună? ...păi, se repede ea, când am ajuns.

– Nu m-ai întrebat.

Iris inspiră adânc. Încă nu înțelege bine cum de se întâmplă așa ceva: cum s-a ajuns ca în cămăruța ei să doarmă o bătrână uitată, posibil dereglată. Ce-o să facă oare cu ea? Cum vor petrece timpul până luni dimineața când îi găsește pe cei de la Serviciile Sociale de la Cauldstone sau pe cineva care să facă ceva? Dacă se întâmplă ceva îngrozitor?

– Aici a fost podul, spune Esme.

– Da, așa e.

Iris își detestă dintr-odată inflexiunea propriei voci. Îi vorbește de sus, catadicsește să-i spună femeii că da, aici a fost pe vremuri podul casei în care ea a crescut, casa din care a fost luată. Iris caută înnebunită în minte ceva ce să-i fi spus bunica ei despre acea perioadă. Cum e posibil să nu fi pomenit vreodată de sora ei?

– Deci ați stat aici când v-ați întors din India? întreabă Iris într-o doară.

– De fapt, nu ne-am întors. Nici Kitty, nici eu. Noi ne-am născut acolo.

– Ah, da.

– Dar părinții, da. Adică ei s-au întors, spune Esme și se uită iar prin cameră, atinge tocul ușii.

– Kitty a transformat casa în apartamente, începe Iris, pentru că simte că-i datorează acestei femei o explicație. Pe acesta și încă două, mai mari. Nu-mi mai aduc aminte când. Ea a stat mulți ani la parter. Celelalte au fost vândute, ca să plătim îngrijirea ei. În afară de acesta pe care l-a trecut pe numele meu. Când eram mică, veneam la ea în vizită, și pe atunci casa era ca pe vremuri. Era uriașă, cu o grădină mare. Își dă seama că bate câmpii și se oprește.

– Da, da. Mamei îi plăcea grădinăritul.

Iris își dă la o parte o șuviță de păr de pe ochi. Nu poate pătrunde întreaga ciudățenie a situației. S-a ales cu o rudă, o rudă care-i cunoaște casa mai bine decât și-o cunoaște ea.

– Care a fost camera ta? o întreabă.

Esme se întoarce și arată cu degetul.

– Camera de dedesubt. Cea care dă spre stradă. Era a mea și a lui Kitty; aveam aceeași cameră.

Iris formează numărul fratelui ei.

– Alex, eu sunt, spune ea plecând cu telefonul la bucătărie, închizând ușa cu piciorul. Auzi? E aici.

– Cine e și unde? întreabă el, iar vocea îi sună foarte aproape. De ce vorbești în șoaptă?

– Esme Lennox.

– Cine?

– Tu asculți vreodată un cuvânt din ce-ți spun? oftează exasperată Iris. Esme...

– Adică nebuna? i-o retează Alex.

– Da, e aici. La mine în apartament.

– Cum așa?

– Pentru că... Iris trebuie să se gândească. Bună întrebare. De ce e aici? Pentru că n-am putut-o lăsa în gaura aia.

– Despre ce vorbești?

– La hotel?

– Ce hotel?

– Las-o baltă. Ascultă. Iris își apasă fruntea cu degetul și înconjoară de câteva ori masa de la bucătărie. Acum ce să fac?

Pauză. Aude, în fundal, zgomote de la biroul lui Alex, târât de telefoane, cineva tipă ceva în legătură cu un e-mail.

– Iris, nu înțeleg. Ce face la tine în apartament?

– Trebuia să fac ceva cu ea. N-are unde să meargă. Ce era să fac?

– Dar e ridicol, doar nu-i responsabilitatea ta. Du-te la consiliu sau fă ceva.

– Alex, eu...

– E periculoasă?

Iris e gata să spună nu, dar își dă seama că nu știe deloc. Încearcă să nu se gândească la cuvintele pe care le-a citit de sus în jos în dosarul lui Lasdun. Bipolară. Electro-convulsivă. Se uită în jur. Suportul de cuțite din perete, ochiurile aragazului, chibriturile de pe bufet. Se întoarce cu spatele, se uită la peretele alb din fața ei.

– Nu... nu cred.

– Nu crezi? N-ai întrebat?

– Nu, am... Nu m-am gândit cum trebuie.

– Doamne Sfinte, Iris, găzduiești o nebună despre care nu știi nimic.

– Nu-i nebună, oftează Iris.

– Cât timp a stat acolo?

– Nu știu, murmură ea și oftează. Vreo șaizeci de ani.

– Iris, nu te închide nimeni degeaba șaizeci de ani. Aude pe cineva din birou strigându-l. Uite, îi spune el, trebuie să închid. Te sun mai târziu, bine?

– Bine. Închide și ea și își pune ambele mâini pe bufet. Aude scârțâitul podelei, un pas ușor, cineva își drege glasul. Înalță capul și se uită din nou la șirul de cuțite.

Se întreabă cum i-ar putea ea explica despre Alex dacă ar trebui s-o facă. De unde să înceapă? Să-i spună, am crescut împreună? Să-i spună că nu sunt rude de sânge? Că are în geantă o pietricică pe care i-a dat-o el cu mai bine de douăzeci de ani în urmă? Și că el nu știe acest lucru?

Ar putea spune că l-a văzut prima dată când el avea șase ani, iar ea cinci. Că aproape nu știe cum e viața fără el. Că i-a apărut în fața ochilor într-o zi și de atunci n-a mai plecat. Că-și amintește de prima oară când i-a auzit numele.

Era în baie, era și mama acolo, stătea pe pardoseală și vorbeau despre o fată care era colegă de clasă cu Iris. În mijlocul discuției, care lui Iris îi făcea plăcere, mama a întrebat-o brusc dacă-și aduce aminte de un bărbat, George. A fost cu ele la plimbare săptămâna trecută și i-a arătat lui Iris cum să înalțe un zmeu. Își aduce aminte? Iris își amintea, dar n-a zis nimic. Și atunci mama i-a spus că săptămâna viitoare George se mută în apartamentul lor și că speră că lui Iris îi va plăcea acest lucru, că îi va plăcea și de el. Apoi mama i-a turnat apă pe umeri, pe brațe.

– Ai putea să-i spui unchiul George, i-a sugerat.

Iris se uita cum se despart șiroaiele de apă în râulețe care-i curgeau pe piele. A stors bine cârpa de baie în mâini, până a devenit un cocoloș tare și umed.

– Dar nu e unchiul meu, i-a răspuns ea și a scufundat din nou cârpa în apa fierbinte.

– Asta așa e, a spus mama, apoi s-a ridicat și s-a întins să ia prosopul lui Iris. Iris avea întotdeauna prosop roșu, iar mama, violet. Se întreba ce culoare va avea prosopul lui George, când a auzit-o pe mama dregându-și vocea.

– George vine și cu băiețelul lui. Alexander. Are aproape aceeași vârstă cu tine. Nu e drăguț? Mă gândeam că poate mă ajuți să aranjăm camera goală pentru el. S-o facem primitoare, ce zici?

Când au sosit George și fiul său, Iris îi privea de sub masa din bucătărie. Trăsese fața de masă în jos și aștepta, cu picioarele încrucișate. Ascunsese trei fursecuri cu ghimbir în pliurile fustei, în cazul în care George ar fi întârziat. Avea de gând să stea acolo mult timp. I-a spus și mamei acest lucru, iar ea a zis „Foarte bine, scumpo" și și-a văzut mai departe de curățatul morcovilor.

Când a sunat soneria, Iris și-a îndesat două fursecuri în gură, câte unul în fiecare obraz. Îi rămânea doar unul în caz de urgență, dar nu-i păsa. A auzit-o pe mama deschizând ușa, spunând bună pe un ton caraghios, bu-*nă*, și apoi, îmi pare bine să te văd din nou, Alexander, hai, intră, intră. Iris și-a permis să mestece puțin. Înseamnă că l-a mai văzut?

Iris s-a întins pe burtă. Așa putea trage cu ochiul pe sub tivul feței de masă și vedea bine linoleumul din bucătărie, canapeaua, ușa dinspre hol. Iar în ușă a apărut un bărbat. Avea părul blonziu, ondulat, un sacou verde cu petice pe coate și un buchet de flori.

Nerine. Iris știa o mulțime de lucruri despre flori. O învățase tatăl ei.

Se gândea la asta, la plimbările prin grădină cu tata, când l-a văzut pe băiat. L-a recunoscut imediat. Îl mai văzuse; ba chiar de multe ori. Pe zidurile bisericilor italiene unde o dusese vara trecută mama, pe care erau pictați îngeri. Peste tot unde te uitai erau numai îngeri, cu aripi și harpe, și veșminte care fluturau. Alexander avea aceeași privire albastră, păr blond cârlionțat, degete delicate. În una dintre acele biserici, mama i-a povestit despre tata. Te-a iubit, i-a spus ea. Și n-a fost vina nimănui. Stăteau într-o strană din spate a unei biserici cu ferestre ciudate. Nu erau din sticlă, ci dintr-o piatră aurie care era, îi explicase mama, cioplită foarte fin, atât de fin încât lăsa să pătrundă lumina. „Alabastru", ăsta era cuvântul. L-au găsit în cartea pe care o avea mama în poșetă. Și după ce i-a spus, mama i-a strâns foarte tare mâna, și Iris s-a uitat la ferestrele acelea, care străluceau sub lumina soarelui ca niște tăciuni aprinși, și s-a mai uitat la îngerii de pe pereți, la aripile lor întinse, la fețele întoarse în sus. Spre cer, i-a spus mama.

Așa că Iris stătea pe burtă chinuindu-se să înghită ghimbirul topit, neluându-și ochii de la băiețelul-înger care se așezase pe canapeaua ei, ca și cum ar fi fost un muritor oarecare, la fel ca ei toți. Mama și George dispăruseră pe coridor și apoi Iris i-a auzit intrând și ieșind mereu pe ușa din față, cărând bagaje și cutii, râzând amândoi.

Iris a ridicat foarte puțin fața de masă. Trebuia să se uite mai bine la băiat. Stătea nemișcat, cu o sanda peste cealaltă. În poală avea un rucsac mic peste care își încleștase mâinile. Iris a încercat să-și aducă aminte ce-i spusese mama despre el. Că era timid. Că mama lui plecase și că de atunci n-o mai văzuse. Că s-ar putea să fie trist din această cauză. Și că avusese de curând vărsat de vânt.

A văzut că se uita la un desen pe care-l făcuse Iris, un apus de soare pe care mama îl agățase în perete. A întors apoi repede privirea în altă parte. S-a uitat la fereastră, dar a întors din nou capul.

Împinsă de un impuls, Iris s-a ridicat în picioare și a țâșnit de sub fața de masă. Îngerul de pe canapea a tresărit, trăsăturile i-au fost cuprinse de groază, și Iris și-a dat seama, șocată, că ochii albaștri de înger înoată în lacrimi. S-a încruntat. S-a sprijinit de pe un picior pe celălalt, apoi a înaintat spre el. Clipea ca să scape de lacrimi, și Iris se întreba ce să-i spună. Ce se spune unui înger?

A mâncat contemplativă ultimul fursec cu ghimbir, stând în picioare în fața lui. După ce a terminat, și-a pus degetul mare în gură, răsucindu-și cu alt deget una dintre codițe. I-a cercetat rucsacul, sandalele, șortul, părul auriu. Apoi și-a scos repede degetul din gură.

– Vrei să vezi niște mormoloci? l-a întrebat.

Când Iris are unsprezece ani, iar Alex doisprezece, George și mama ei se despart. El întâlnește pe altcineva și îl ia pe Alex cu el. Sadie, mama lui Iris, plânge

uneori în camera ei, atunci când crede că Iris nu ascultă. Iris îi ia ceștile de ceai – nu știe ce altceva să facă –, și Sadie sare din pat, își șterge repede fața și-i spune că în anul acesta alergia ei la fân e foarte rea. Iris nu comentează că alergia la fân nu se declanșează de obicei în luna ianuarie.

Iris nu plânge, dar șade uneori în fosta cameră a lui Alex, cu pumnii și ochii strânși. Dacă îi ține strânși mult timp, se poate preface, aproape, că nu s-a întâmplat nimic, că el n-a plecat.

După două săptămâni, Alex e înapoi. Spune că noua soție a lui George e scorpia dracului, și Iris își dă seama că Sadie nu-l ceartă pentru că înjură. Poate să stea cu ele? Iris bate din palme și strigă că da. Sadie însă nu e sigură. Trebuie să-l întrebe pe George, dar ea nu vorbește cu George. Ceea ce, spune ea, e o problemă.

Alex își sună tatăl și se ceartă destul de mult. Iris ascultă, ghemuită într-un fotoliu împreună cu Alex care țipă la tatăl lui. Alex rămâne. După o săptămână, George vine și-l ia acasă. Alex se întoarce. George vine din nou, de această dată cu mașina, și-l ia. Alex revine. George îl trimite la o școală cu internat, în Highlands[1]. Alex fuge de la școală și se întoarce în oraș, făcând autostopul, apărând dis-de-dimineață în fața ușii lui Sadie. E târât înapoi la internat. Iar fuge. Sadie îl primește, dar îi spune că trebuie să-și sune tatăl. Nu o face. În toiul nopții, Iris se trezește și-l găsește lângă patul ei.

[1] Highlands – regiune muntoasă a Scoției (n. tr.).

E îmbrăcat, are haina groasă pe el, iar alături un rucsac. Îi spune că fuge în Franța să-și găsească mama, care, e sigur, o să-l lase să stea cu ea. Nu vrea și Iris să vină cu el? Au reușit să ajungă până la Newcastle, după care i-a prins poliția. Sunt duși înapoi la Edinburgh cu o mașină a poliției, ceea ce lui Iris i se pare incredibil de palpitant. Ați dat destulă bătaie de cap pentru o zi, copii, le spune polițistul de la volanul mașinii. Alex își lasă capul pe umărul lui Iris și adoarme.

Sadie și George organizează o întâlnire la nivel înalt la cafeneaua de la Galeria de Artă. Punctul principal de pe ordinea de zi: Alex. Toată lumea e ultra politicoasă. Maștera dracului stă la o masă în colț, cu ochii pe Sadie. Iar Sadie, observă Iris, s-a spălat pe cap și și-a pus rochia albastră cu paspoal roșu, contrastant. George își ține destul de greu ochii departe de decolteul în V, brodat cu roșu. La colțul opus stau Iris și Alex. La un moment dat, Alex zice, da' ce mă-sa, și pleacă să se uite prin magazinele de casete la mâna a doua de pe Cockburn Street. Iris zice că ea trebuie să rămână.

Se cade de acord ca lui Alex să i se permită să se transfere la o școală cu internat din Edinburgh, numai cu condiția să învețe bine și să nu mai fugă. În schimb, poate sta în vacanțe la Iris și Sadie. Însă trebuie să cineze, o dată pe săptămână, cu tatăl și mama sa vitregă, timp în care – și George întoarce spre fiul său o privire înghețată – Alexander trebuie să fie cât se poate de curtenitor și de disciplinat. În

timp ce George spune asta, Alex mormăie, s-o crezi tu, iar Iris trebuie să înghită tare în sec ca să nu râdă. Nu crede însă c-a mai auzit cineva.

Așa că în toate zilele de Crăciun, de Paști și peste vară Alex stă la ele, în boxa fără ferestre din apartamentul lor din Newington. Când el are șaisprezece ani, iar Iris, cincisprezece, Sadie le spune că ea crede că sunt destul de mari și de responsabili ca să aibă grijă de ei o vreme, și pleacă în Grecia la un curs de yoga. Îi fac cu mâna din ușă și, în timp ce taxiul dispare după colț, se întorc unul spre celălalt jubilând.

Nu le ia mult. În prima noapte, încuie ușile, trag storurile, deschid casetofonul, dezgheață toată mâncarea din congelator, desfac canapeaua-pat din camera de zi, își pun așternuturile pe ea și se bagă sub o pilotă să se uite la un film vechi.

– Hai să nu ieșim deloc, propune Alex. Să stăm aici toată săptămâna.

– Bine, spune Iris și se cuibărește mai bine în perne.

Diferite părți din corp li se lovesc pe sub pilotă. Alex are pantalonii de la pijama, Iris partea de sus de la aceeași pijama.

Oamenii de pe ecran urcă panta unui munte care are o nuanță violentă, radioactivă de verde, când Alex întinde mâna și o apucă pe a lui Iris. O pune încet, foarte încet, exact deasupra inimii. Iris o simte cum tresaltă de parcă ar vrea să se elibereze. Nu-și dezlipește ochii de ecran. Oamenii au ajuns în vârful muntelui și arată agitați spre un lac.

– E inima mea, spune Alex fără să-și ia ochii de la televizor. Își ține mâna peste a lui Iris, apăsându-i-o pe piept. Are vocea monotonă, normală. De fapt, e a ta.

Urmăresc mult timp oamenii de pe ecran, deplasându-se pe pajiște în formațiune strictă. Apoi, în întunericul pâlpâitor, Alex se întoarce spre ea, dar își dă seama că ezită și, cum nu vede ce altceva ar putea face, îl trage mai aproape, tot mai aproape.

De cealaltă parte a peretelui, Esme pășește încet, ca în transă, de la ușă la rafturi și înapoi. Atinge butonul ușii, o bilă din alamă, ușor zimțată și mai mică decât își aduce aminte. Sau poate că cele de jos erau mai mari? Nu contează, pentru că e înconjurat de aceeași placă de alamă decorată, și acest lucru îi face plăcere. Numără înfloriturile – probabil că sunt petale, dar o floare din alamă e o anomalie urâtă, poate chiar un oximoron – și sunt nouă. Ceea ce, una peste alta, e un număr plăcut. Exact trei de trei.

Încearcă să-și aducă aminte numele servitoarelor care au stat în această cameră, sus de tot, sub streașina casei. Nu s-a mai gândit de ani de zile la asta. Dacă s-a gândit vreodată... Pare ridicol să fie în stare să-și amintească așa ceva, dar, spre uluirea ei, numele îi vin în minte. Maisie, Jean. Nu, poate că nu asta a fost exact ordinea. Martha. Uite că-i vin în minte. E ca și cum ar prinde ceva pe o frecvență radio. Janet. Dacă ești în locul și în momentul potrivite, poți recepționa semnalul.

Esme își îndreaptă gândurile spre altceva. Lasă ușa și floarea din alamă și se oprește în colț, lângă lampă. Întoarce capul, prima dată într-o direcție, apoi în cealaltă. Vrea să vadă ce mai poate recepționa.

Când se trezește, Iris se uită o vreme la storul tras peste fereastra dormitorului. Ciupește pilota, își răsucește o șuviță de păr. Se întreabă de ce simte un ghem de neliniște în stomac. Se uită prin cameră: toate sunt ca de obicei. Hainele sunt împrăștiate prin cameră și pe scaune, cărțile stau teancuri pe rafturi, ceasul lucește spre ea din perete. Apoi se încruntă. Cuțitele de bucătărie stau pe scrin, alături de farduri și bijuterii.

Se ridică repede în capul oaselor, strângând pilota la piept. Cum de-a uitat? Somnul îți poate face asemenea figuri – îți șterge din minte cel mai important lucru. Ascultă încordată să audă vreun sunet. Nimic. Fâsâitul țevilor, murmurul înfundat al televizorului în apartamentul de dedesubt, o mașină afară, pe stradă. Apoi aud un zgomot ciudat, ca o râcâire, foarte aproape de cap. Se oprește o clipă, dar începe din nou.

Pune un picior pe podea, apoi pe celălalt. Își trage pe ea halatul și pleacă în vârfuri, traversează holul și se oprește la ușa boxei. Sunetul e mai puternic. Ridică mâna, ezită, apoi bate. Râcâirea se oprește instantaneu. Liniște. Iris bate din nou, mai tare, cu degetele îndoite. Din nou, liniște. Sunet de pași, iar liniște.

– Esme? întreabă Iris.

– Da?

Răspunsul vine imediat și atât de limpede încât își dă seama că Esme este chiar în spatele ușii.

– Pot să intru? întreabă Iris după o scurtă ezitare.

Târșâit rapid de picioare.

– Da.

Iris pune o mână pe butonul ușii și-l răsucește încet.

– Bună dimineața, spune ea, sperând ca vocea să-i pară mai optimistă decât se simte. Habar n-are ce va găsi de cealaltă parte a ușii.

Esme stă în mijlocul camerei. E îmbrăcată, cu părul periat și prins ordonat cu agrafe într-o parte. Din nu se știe ce motiv și-a pus și paltonul, care e încheiat până la gât. Lângă ea e un fotoliu, și Iris își dă seama că l-a împins pe podea. Vede cu uluire că expresia de pe fața bătrânei e de teroare absolută, extremă. I se pare că se uită la ea, de parcă s-ar aștepta ca Iris s-o lovească. E uimită și nu știe ce să mai zică, așa că-și face de lucru cu cordonul halatului.

– Ai dormit bine?

– Da, răspunde Esme. Mulțumesc.

Pe fața ei se citește teamă, nesiguranță. Cu o mână apucă unul dintre nasturii paltonului. Oare știe unde e? se întreabă Iris. Știe cine sunt eu?

– Ai... începe Iris... ai plecat de la Cauldstone. Ești la mine în apartament. În Lauder Road.

Esme se încruntă.

– Știu. În pod, în camera servitoarei.

– Da, răspunde Iris ușurată. Da. O să-ți găsim altceva, dar... dar astăzi e sâmbătă, așa că trebuie să așteptăm până luni...

Vocea i se stinge. Tocmai a observat că, aranjat frumos pe măsuța de lângă patul lui Esme, e șirul de elefanți din camera de zi. Oare Esme a bântuit prin casă azi-noapte și a mutat lucrurile.

– Luni? întreabă repede Esme.

– O să dau niște telefoane, răspunde Iris cu mintea în altă parte.

Se uită prin cameră, încercând să-și dea seama ce a mai fost schimbat, însă nu vede decât o perie de păr lângă o batistă, trei elastice de prins părul, o periuță de dinți și pieptenele din baga. E ceva foarte demn în maniera în care au fost aranjate aceste obiecte. Se gândește că ar putea fi singurele lucruri pe care le deține Esme.

– Mă duc să pregătesc ceva pentru micul dejun, spune ea întorcându-se.

În bucătărie, umple ceainicul, scoate untul din frigider, pune pâinea la prăjit. I se pare ciudat că repetă lucrurile pe care le face întotdeauna, ca și cum nu s-ar fi schimbat nimic. Și doar are o femeie nebună în apartament, care va sta cu ea tot weekendul. Nu-i vine să creadă că e adevărat. Și, totuși, e acolo. Esme, uitata soră a bunicii, stă la masa ei și mângâie câinele pe cap.

– Stai singură? o întreabă.

Iris își reține un suspin. Cum de s-a băgat în așa ceva?

– Da.

– Complet singură?

Îi întinde lui Esme farfuria cu pâine prăjită.

– Păi, mai e și câinele. Dar în afară de el, da, locuiesc singură.

Esme își pune iute mâna pe pâinea prăjită, apoi pe farfurie, pe marginea mesei, pe șervețel. Se uită la masă, la dulceața de portocale, la unt, la ceștile de ceai ca și cum n-ar mai fi văzut aceste lucruri. Ridică un cuțit și îl răsucește în mână.

– Îmi aduc aminte de el. Ne-au fost trimise de la Jenners, într-o cutie căptușită cu catifea.

– Da?

Iris se uită la cuțitul vechi, cu mâner decolorat din os. N-are idee cum a intrat în posesia lui.

– Și lucrezi? o întreabă Esme ungându-și pâinea prăjită cu unt.

Iris observă că face totul cu un soi ciudat de respect. Oare cât e de nebună? se întreabă ea. Cum se măsoară asemenea lucruri?

– Bineînțeles, am propria afacere.

– Ce minunat, murmură Esme, ridicând privirea de pe eticheta borcanului cu dulceață, pe care o examina.

– Nu știu, râde Iris surprinsă. Mie nu mi se pare așa de minunată.

– Nu?

– Nu. Nu întotdeauna. Am fost scurt timp traducătoare la o firmă mare din Glasgow, dar nu mi-a plăcut deloc. Apoi am călătorit o vreme, am văzut lumea,

am mai făcut și pe chelnerița în timpul ăsta. Și nu știu cum, dar până la urmă mi-am deschis un magazin.

Esme își taie pâinea în triunghiuri mici.

– Nu ești măritată?

– Nu, îi răspunde Iris clătinând din cap, cu gura plină de fărâmături.

– N-ai fost niciodată măritată?

– Nu.

– Și lumea nu zice nimic?

– Ce lume?

– Familia ta.

Iris trebuie să se gândească la asta.

– Nu știu dacă pe mama o deranjează sau nu. N-am întrebat-o niciodată.

– Ai iubiți?

Iris tușește și trebuie să bea repede puțin ceai. Esme pare derutată.

– E o întrebare nepoliticoasă?

– Nu... mda, poate să fie. Pe mine nu mă deranjează că mă întrebi, dar pe alții i-ar putea deranja, îi răspunde Iris și mai bea puțin ceai. Da... am... da...

– Și îi iubești? Adică, pe iubiții tăi.

– Hm. Iris se încruntă și aruncă pe jos o coajă pentru câine, care se repede, zgâriind linoleumul cu labele. Nu... nu știu. Își mai toarnă ceai și încearcă să se gândească. De fapt, nu știu. Pe unii i-am iubit, pe alții, nu.

Se uită la Esme, așezată de cealaltă parte a mesei, și încearcă să și-o imagineze la vârsta ei. Trebuie

să fi arătat bine, cu asemenea pometi și cu ochii aceștia, însă de atunci și-a petrecut jumătate de viață într-un azil.

– E un bărbat, se aude ea spunând și e uimită pentru că nimeni în afară de Alex n-a aflat despre Luke și ei în place ca lucrurile să rămână așa. Dar... e complicat.

– Oh, face Esme și o privește cu intensitate.

Încearcă să-i evite privirea și se ridică în picioare, scuturându-și fărâmăturile de pe halat. Strânge farfuriile murdare și se uită la ceasul de pe ușa cuptorului care arată ora nouă. Mai sunt douăsprezece, poate chiar treisprezece, până când speră ca Esme să se ducă la culcare. Ce să-i dea oare de făcut un întreg weekend? Ce naiba să facă cu ea?

– Așa, spune ea întorcându-se. Nu știu ce ți-ar plăcea să faci azi. E ceva...?

Esme se uită din nou la cuțitul cu mâner din os, întorcându-l în palmă, pe toate părțile. Iris speră să spună ceva. Bineînțeles că nu zice nimic.

– Am putea... încearcă Iris să se gândească... să plecăm cu mașina. Dacă vrei. Prin oraș. Sau... să mergem pe jos. Poate ți-ar plăcea să mai vezi unele locuri pe care... Nu mai e convinsă. Apoi se însuflețește; i-a venit o idee. Am putea merge s-o vizităm pe sora ta. Orele de vizită încep la...

– Marea, spune Esme, punând cuțitul jos. Mi-ar plăcea să merg la mare.

Esme înaintează în apă, scufundându-se și împingând valurile cu pieptul, gâfâind. Se află dincolo de punctul de spargere a valurilor, departe, în zona aceea a nimănui, ciudată, fără spumă. Simte în jurul picioarelor strânsoarea rece a adâncului, a apei puternice.

Se întoarce și se uită înapoi, spre uscat. Curba formată de Golful Canty, brunul-auriu al nisipului, părinții ei pe o pătură, bunica șezând bățoasă într-un scaun pliant, pe Kitty care se află lângă ei, uitându-se pe plajă cu mâna streașină la ochi. Vede că tatăl ei îi face un semn care înseamnă că trebuie să vină mai aproape, dar se preface că nu bagă de seamă.

Vine un val, își adună forța, trage spre el toată apa din jur. Se îndreaptă spre ea, fără niciun zgomot, o creastă impasibilă în ocean. Esme se cuprinde cu mâinile peste piept, apoi se simte ridicată, o senzație delicioasă, valul o ia cu el, o susține, o poartă spre cer, apoi trece, lăsând-o încet jos. Se uită, pășește prin apa care se prăbușește și se sparge, repezindu-se într-o frenezie de alb spre nisip. Kitty îi face cuiva cu mâna, și Esme îi vede șuvițele de păr care i-au scăpat de sub casca de baie.

Au închiriat pe timpul verii o casă în North Berwick. Bunica le-a spus că așa se face. Și că e treaba ei ca Esme și Kitty să-și petreacă vremea „cu lumea bună". Iau lecții de golf, ceea ce Esme detestă mai mult decât orice, se duc la ceaiuri la Pavilion, unde Esme își ia întotdeauna o carte. Și în fiecare după-amiază, bunica le pune să se îmbrace cu cele mai bune haine

și le face să se plimbe pe faleză în sus și în jos și să salute lumea. Mai ales familiile cu băieți. Esme refuză plimbările astea stupide, care o fac să se simtă ca un cal la paradă. În mod bizar, Kitty e încântată. Petrece ore în șir pregătindu-se, periindu-și părul, dându-se cu cremă pe față, punându-și panglici la mănuși. De ce faci asta, a întrebat-o Esme ieri pe Kitty care ședea în fața oglinzii și-și ciupea întruna pielea de pe obraji. Iar Kitty s-a ridicat de pe taburet și a ieșit din cameră fără să-i răspundă. Bunica le tot spune că Esme nu-și va găsi niciodată un soț dacă nu se schimbă. Ieri, când a anunțat asta la micul dejun, Esme i-a răspuns că nu-i nimic și a fost trimisă să-și termine masa la bucătărie.

Mai vine un val, și încă unul. Esme vede că bunica tricotează, iar tata citește un ziar. Kitty vorbește cu niște oameni. O mamă și cei doi fii ai ei, așa se pare. Esme se încruntă. Nu înțelege ce s-a întâmplat cu sora ei. Băieții sunt stângaci, cu mâinile mari și șovăie în fața întrebărilor înflăcărate ale lui Kitty. Nu-și poate imagina ce are să le spună Kitty. E pe punctul de a o striga să intre în apă și să înoate, când se schimbă ceva. Apa rece de sub ea se deplasează și-i trage picioarele. E suptă înapoi foarte repede, apa din jur năvălește spre largul mării. Esme face o încercare de a înota contra ei, cu spatele la țărm, dar mâinile și picioarele îi sunt parcă înlănțuite. Se aude un muget asemenea celui de dinainte de furtună. Se întoarce.

În spatele ei e un zid verde de apă cu creasta întoarsă spre ea. Deschide gura să țipe, însă i se sparge

ceva greu în cap. Se simte luată de picioare și trasă în jos. Nu vede decât o pată verzuie, iar gura și plămânii i se umplu cu apă amară.

Dă din mâini, dar n-are idee în ce direcție e suprafața, unde trebuie să se îndrepte. O tot lovește ceva în cap, ceva rigid și tare, încleștându-i dinții, și își dă seama că a dat de fund, că a fost întoarsă cu capul în jos, ca Sfânta Catherine pe roată, însă simțul orientării nu ține decât o secundă pentru că e azvârlită înainte, în jos, trasă în interiorul valului. Apoi simte nisipul și pietrele care i se freacă de burtă. Împinge puternic din mână și, în mod miraculos, capul îi sparge suprafața apei.

Lumina e albă și crudă. Aude strigătele de jelanie ale pescărușilor și pe mama spunând ceva despre un cotlet la grătar. Inspiră lacomă. Se uită în jos și vede că e în genunchi, în apă puțin adâncă. Casca de baie i s-a dus, iar părul îi este lipit de spate ca o funie udă. Vălurelele îi trec peste burtă, spre țărm. O doare tare fruntea. Își duce mâna acolo și vede că e pătată de sânge.

Se ridică cu greu în picioare. Pietricelele ascuțite o înțeapă pe tălpi. Se împiedică, dar reușește să rămână în picioare. Înalță capul și se uită spre plajă. Se vor supăra oare pe ea? Îi vor spune c-au avertizat-o să nu intre în apă.

Toată familia e pe pătură, mănâncă sandvișuri și friptură rece. Andrelele bunicii se lovesc una de cealaltă, răsucind firul de lână. Tata are o batistă pe cap. Și tot acolo, pe cearșaf, stă și ea. E și Kitty, în

costumul de baie în dungi, cu casca trasă pe spate, și ea, Esme. Stă chiar lângă Kitty, sora ei, într-un costum identic, luând un copan de pui de la mama.

Esme se uită fix. Scena pare să tremure și să dispară. Are senzația că e atrasă puternic, ca de un magnet, ca și cum ar fi încă în încleștarea valului, dar știe că stă liniștită, în apa puțin adâncă. Își apasă ochii cu mâna și se uită din nou.

Ea sau altcineva care seamănă cu ea stă cu picioarele încrucișate. Costumul de baie are aceeași gaură la umăr, și Esme cunoaște senzația lânii aspre a păturii pe pielea goală, felul în care firele țepoase ale ierbii din spatele lor pătrund prin haine. Își dă seama că simte chiar acum acest lucru. Cum e însă posibil dacă stă în mare?

Se uită în jos ca pentru a se asigura că e încă acolo, să vadă dacă nu s-a schimbat cumva cu altcineva. Trece un val mic și lipsit de importanță, care-i linge fluierul piciorului. Și când se uită din nou, viziunea a dispărut.

Dacă e în mare, ce face pe pătură? A înecat-o valul și, dacă e așa, cine e persoana cealaltă?

Sunt aici, vrea ea să strige, eu sunt.

Și în viața ei din timp real, e din nou acolo. Stă în Golful Canty. Cerul e deasupra, nisipul e dedesubt, iar înaintea ei se întinde marea. Scena e foarte simplă, se reprezintă pe ea însăși, inevitabilă, fără echivoc.

Astăzi marea e calmă, e atât de misterioasă. Valuri mici și verzi se zbat spre țărm, iar în larg, pielea apei

tresaltă și se întinde, de parcă, departe, în adâncuri, freamătă ceva.

Se gândește că peste un minut o să se întoarcă și o să se uite spre uscat. Ezită însă, pentru că nu e sigură de ce va vedea. Pe pătura de călătorie va fi familia? Sau va fi fata, Iris, care stă pe plajă și se uită după ea? Va fi ea însăși? Și dacă da, care ea anume? E greu de știut.

Esme se întoarce. Vântul îi flutură părul, ridicându-i-l deasupra capului, lovindu-i fața. Cea care stă acolo pe nisip, cu picioarele încrucișate, e fata, după cum Esme știe prea bine. O urmărește cu încruntarea ei tipică, ușor neliniștită. Ba nu, nu are dreptate. Nu se uită la ea, se uită dincolo de ea, spre orizont. Se gândește la iubitul ei, Esme vede bine acest lucru.

Fata i se pare remarcabilă; o minune.

Din toată familia ei – ea, Kitty, Hugo, toți ceilalți copilași și părinții –, dintre ei toți, nu mai e decât această fată. E singura care a mai rămas. Toți s-au concentrat în această fată cu părul negru, care stă pe nisip și care habar nu are că ochii și înclinarea capului sunt ale mamei lui Esme. Suntem cu toții, decide ea, doar vase prin care trec identitățile: suntem trăsături, gesturi, obiceiuri împrumutate, pe care le dăm apoi mai departe. Nimic nu ne aparține. Ne începem viața pe lume ca anagrame ale celor de dinaintea noastră.

Se întoarce spre mare, spre bocetul pescărușilor, spre capul ca de monstru al Rocii Bass, singurele lucruri care au rămas neschimbate. Își târșâie picioarele prin nisip, creând văi și șiruri miniaturale de munți.

I-ar plăcea, mai mult decât orice altceva, să înoate. Se spune că asta nu se uită niciodată. I-ar plăcea să probeze această teorie. I-ar plăcea să se scufunde în apele reci, neschimbătoare din brațul râului Forth, să simtă cum o trag curenții care se contractă sub ea. Se teme să n-o sperie însă pe fată. Se teme – asta cel puțin a învățat. Poate c-ar trebui să se așeze ca să-și scoată pantofii.

Iris se uită de pe țărm la Esme, când îi sună telefonul. LUKE, apare pe ecran.

– Bună.

– Iris? întreabă el. Tu ești?

– Mda. Ce faci? Ești bine? Ai o voce cam ciudată.

– Mă... mă simt puțin ciudat.

– Poftim? se încruntă ea.

– Cred... suspină Luke, și ea aude zgomotul de trafic în spatele lui, un claxon, și își dă seama că a trebuit să plece de acasă ca să-i dea acest telefon. Uite, o să-i spun Ginei. Îi spun astăzi.

– Luke, se ridică Iris în capul oaselor, pe pătură, cuprinsă de panică, nu-i spui. Te rog să nu-i spui.

– Trebuie. Eu cred că trebuie.

– Nu trebuie. Chiar nu trebuie. Luke, nu face asta. Cel puțin, nu astăzi. Îmi promiți?

Liniște pe fir. Iris trebuie să se oprească din a țipa nu, nu face asta.

– Dar eu... eu am crezut că tu... Vocea îi este încordată. Am crezut că vrei să fim împreună.

Iris își trece mâinile prin păr.

– Nu e că nu vreau, începe ea, întrebându-se unde o să ajungă astfel. Dacă Luke își părăsește nevasta, va fi un dezastru. E ultimul lucru din lume pe care și-l dorește. Doar că... încearcă ea să se gândească ce va spune... Nu vreau s-o lași din cauza mea. Se oprește. Desenează cu mâna dâre frenetice în nisipul din fața ei. Ascultă tăcerea de la celălalt capăt al firului. Nu-l aude nici măcar respirând, nu aude decât mugetul traficului. Luke? Mai ești la telefon?

– Îhî, tușește el.

– Uite ce e, așa ceva nu se discută la telefon. Cred că trebuie să vorbim cum se cuvine înainte de a...

– De zile întregi tot încerc să vorbesc cu tine cum se cuvine...

– Știu, am...

– Pot să vin?

– Hm. Nu.

Îl aude suspinând din nou.

– Iris, te rog, pot să vin acum și...

– Nu sunt acasă. Sunt la mare cu sora bunicii.

– Cu so... Se oprește. Cu femeia aia de la Cauldstone, adică? întreabă el pe un ton diferit.

– Da.

– Iris, ce faci cu ea? latră el cu altă voce, autoritară, iar ei îi vine să râdă. Se gândește o clipă cum e el la procese. Și cum adică, ești la mare? Mai e cineva cu voi?

– Luke, stai liniștit, da? E bine.

El respiră adânc, și Iris e aproape sigură că abia își ține cumpătul.

– Iris, nu e de glumă. Unde-i acum? De ce e cu tine? Am crezut c-o să meargă la un azil.

Nu-i răspunde. În telefon se instalează liniștea, punctată de bârâitul monoton al unei motociclete, în depărtare. Iris se uită de jur împrejur, peste Golful Canty. Câinele e la oarecare distanță și amușină o grămadă de alge. Esme se apleacă, cercetând ceva în nisip.

– E o prostie că ai luat totul asupra ta, spune Luke. O prostie. Iris, mă asculți? Ai tendința asta de a ceda oricărui impuls îți trece prin minte. Nu poți să trăiești așa. Nici n-ai idee cât e de stupid. Dacă ai fi învățat să te ocupi de așa ceva, atunci poate, zic poate doar, ai știi cum...

Iris clipește; timp de o fracțiune de secundă nu mai știe ce-i cu ea. E la Golful Canty, Luke vorbește cu ea la telefon. Câinele se uită la un pescăruș care stă pe o stâncă, iar ruda ei intră în mare îmbrăcată.

– Esme! strigă Iris, chinuindu-se să se ridice în picioare. Esme, nu! Trebuie să închid, spune ea apoi în telefon. Esme, strigă din nou, pornind pe plajă.

Nu știe dacă Esme o aude și se grăbește s-o ajungă din urmă. Oare vrea să înoate în larg. Să...

Ajunge chiar pe malul apei. Esme pășește pe nisipul sticlos și ud, iar vălurelele i se sparg de glezne. Are pantofii într-o mână, iar cu cealaltă își ține poalele fustei.

– E foarte interesant, spune Esme, nu crezi, cum tot al nouălea val e cel mai mare și mai puternic. N-am înțeles niciodată această mecanică. Sau poate că nici nu e mecanică. Poate că e altceva.

Iris se apleacă, încercând să-și recapete suflul.

– Te simți bine? o întreabă Esme.

Fata ia masa de prânz într-un restaurant din North Berwick. Stau afară, pe o platformă acoperită cu scânduri și Iris amestecă untul și cartofii copți ai lui Esme. Esme e amuzată că face acest lucru fără s-o întrebe, dar n-o deranjează. Pescărușii sfâșie aerul cu țipetele lor.

– Când eram mică, veneam aici la piscină, spune Iris, întinzându-i furculița.

Esme trebuie să-și ascundă din nou zâmbetul. Apoi vede că Iris îi privește cutele ce-i brăzdează brațul, așa că ia furculița și întoarce mâna în jos pentru ca zbârciturile, ca niște guri albe, strânse pungă, să fie îndreptate spre podea. Intră din nou în zoetrop, pentru scurt timp, și în fața ochilor o vede pe Kitty pe leagănul lor din India, pe mama întinsă pe pat în casa din Lauder Road. Apoi își aduce aminte că trebuie să discute, să vorbească, și se extrage de acolo.

– Da? întreabă ea. Și eu aș fi vrut, dar n-am fost niciodată. Mama nu era de acord cu baia în comun.

Esme se uită la stratul de ciment turnat peste piscină, apoi la celelalte mese. Oameni care mănâncă, la soare, într-o zi de duminică. E posibil ca viața să fie atât de simplă?

Iris se apleacă peste masă.

– Ce ți s-a întâmplat acolo, la Cauldstone? o întreabă ea. Ce ți-au făcut?

Tonul îi este amabil, curios. N-o acuză că întreabă, însă se înfioară fără să vrea. Cauldstone și locul acesta, această platformă sub care se află marea, nu se potrivesc deloc. Cum poate vorbi aici despre asemenea lucruri? Cum poate încerca să se gândească la ele? Nici nu le vede măcar într-o propoziție. Nici n-ar ști cum să înceapă.

Esme își duce mâncarea la gură și descoperă că, după ce a început, nu se mai poate opri. Își îndeasă furculiță după furculiță cu cartof cald între dinți, până i se umplu obraji și nu mai poate să-și miște limba.

– Am stat aici o vreme, după ce a murit tata, spune Iris.

Esme trebuie să înghită o dată, de două ori, înainte de a putea vorbi; o doare gâtul.

– De ce a murit? întreabă ea.

– Oh, e stupid. Un accident stupid. Era în spital, pentru o operație de rutină, și i s-a dat un medicament la care era alergic. Era tânăr, nu avea decât treizeci și unu de ani.

Esme vede în fața ochilor fracțiuni de imagini. Crede c-a mai văzut asta sau ceva asemănător. Când? Nu-și amintește. Își aduce însă aminte convulsiile, trupul zbătându-se, limba atârnând afară, apoi liniștea îngrozitoare. Trebuie să se concentreze asupra farfuriei pentru a scăpa de ele.

– E foarte trist, spune ea și e bine că a dat drumul cuvintelor, pentru că asta o distrage și nu mai trebuie să se gândească să formeze silabe.

– Părinții erau deja separați când a murit, așa că eu nu-l vedeam prea des, dar încă mi-e dor de el. Săptămâna viitoare ar fi fost ziua lui de naștere.

Iris toarnă apă în pahare dintr-o sticlă, și Esme e surprinsă să vadă bulele micuțe, mii de bule, care se ridică spre suprafață, rămânând agățate pe margine. Ridică paharul și îl duce la ureche; aude pocniturile slabe ale bulelor care se sparg. Apoi îl pune jos și o vede pe Iris privind-o aproape alarmată.

– În ce zi? întreabă Esme ca să umple golul, încercând s-o liniștească.

– Poftim? E încă alarmată, dar mai puțin.

– Când a fost ziua tatălui tău?

– Pe douăzeci și opt.

Esme întinde din nou mâna după pahar, dar o oprește ceva. Parcă vede aceste cifre. Linia ca de lebădă a lui doi lângă cele două cercuri ale lui opt. Răsucite, fac optzeci și doi. Cu încă un zero, ar putea fi două sute optzeci, opt sute două zeci, două sute opt, opt sute doi. I se multiplică și i se reproduc în minte, umplând-o până la refuz, șiruri întregi de doi și de opturi.

Trebuie să se ridice și să se ducă până la grilaj ca să scape de ele, iar când ajunge acolo vede, sub platforma acoperită cu scânduri, unde stă lumea la plajă, o grămadă de stânci negre, ascuțite.

...mi-am dat seama că n-am idee când e aniversarea căsătoriei părinților. Ar fi trebuit s-o întreb pe mama. N-o serbau sau cel puțin nu știam noi. Bineînțeles că nunta trebuie să fi avut loc în India, mama făcea parte dintre coloniști, iar tata abia ajunsese. Iar recepția de după nuntă, de la club, a fost minunată. A venit toată lumea. Adică toți cei care erau cineva. Am văzut fotografiile, mama era îmbrăcată într-o rochie din satin...

...iar eu l-am luat pe al ei, așa pur și simplu, dar tata a spus că nu trebuie să spun niciodată, că...

...mi l-a cumpărat soțul meu sau l-a cumpărat altcineva pentru el, oricum el a plătit, și trebuie să fi fost ideea lui. Era splendid. Un cerc perfect de pietre mici, cu multe fațete. Și reflecta atât de frumos lumina. Mi-a spus că asemenea inele, numite pentru eternitate, se dau de obicei cu ocazia nașterii primului copil, iar eu am fost foarte încântată și mișcată, ceea ce a distrus totul. Tonul lui insinuant. Îi plăcea întotdeauna să facă lucrurile ca la carte. Avea în birou o listă cu astfel de lucruri, pe care o consulta mereu. Când să dea bancnote și când să dea monede de aur și așa mai departe, dar oricum...

...și ne-au dus la un studio din Orașul Nou și au încercat să ne aranjeze părul la fel, ceea ce a fost bineînțeles o sarcină ingrată pentru că al ei era lung, sălbatic și foarte creț; niciodată n-ar fi arătat ca al meu. Când era periat, al meu stătea bine, pe lângă cap. A trebuit să pozăm mult timp, complet nemișcate. Cred că se obișnuia, la fotografiile cu surori, ca fata cea mai

mare să stea jos, iar cea mai mică, în spatele ei, în picioare. Însă pentru că era foarte înaltă față de mine, ea a fost așezată pe scaun, iar eu a trebuit să stau în spate, cu o mână pe umărul ei și mi-a părut întotdeauna rău pentru că mi-am pierdut toată dimineața apretându-mi cutele din față ale rochiei și bineînțeles că nici nu s-au mai văzut, pentru că...

...rochia aceea de mireasă, din satin, a ajuns și ea cu noi, în Scoția. Mama ne-a lăsat s-o probăm o dată. Esme a încercat-o prima pentru că eu mi-o doream foarte mult, voiam atât de tare s-o încerc încât, atunci când a întrebat mama care o ia prima, nici nu mai puteam să vorbesc. Și când Esme s-a așezat în fața oglinzii, și-a dat capul pe spate și a râs, a râs. Îi era foarte scurtă! Avea picioare lungi, ca de girafă, și era foarte comică. Însă eu n-am putut să râd din toată inima, pentru că i-am văzut fața mamei, am văzut că nu-i place că Esme râde de rochia ei. Mie-mi venea perfect. Așa a spus mama. Aveam amândouă aceeași înălțime. Poți s-o porți la nunta ta, scumpa mea, mi-a spus ea. Esme stătea în spatele nostru, o vedeam în oglindă, și a întrebat, deci eu nu? Era obraznică pentru că, bineînțeles, ar fi fost imposibil s-o poarte, și mama a plesnit-o, pentru că Esme avea obiceiul s-o enerveze...

...Și când am auzit țipătul mi-am strâns coarda de sărit și am venit alergând. Era căzută grămadă pe pajiște, iar mama și tata stăteau și-o priveau neajutorați. Eu eram mai obișnuită decât ei cu așa ceva. Am îmbrățișat-o și am întrebat-o, ce e, spune-mi ce e, ce e. Ce era?

Am uitat. Întotdeauna era ceva cu ea, întotdeauna, vreun motiv bizar, nici nu-ți trecea prin minte ce ar putea fi. Cu ea nu știai niciodată ce se va întâmpla de la un minut la altul. Cred că de aceea...

...și când a venit fotografia, mama a dat ordin ca Esme să rămână toată ziua închisă în cameră. Esme arăta așa de îmbufnată, încruntată și furioasă. Bineînțeles că mama avea dreptate să fie supărată. Și nici n-o poți învinui dacă te gândești cât a costat ședința foto. Și eu am fost jignită. Mi-am irosit o dimineață întreagă să-mi pregătesc hainele, să mă dau pe păr cu apă și cu ulei de trandafiri ca să arate cum trebuie. Și degeaba. Mama a spus că niciun părinte cu mintea întreagă n-ar expune o astfel de fotografie. Esme n-a avut niciun fel de remușcări. A spus că scaunul a fost foarte incomod și că o înțepau în picior două arcuri. Era chiar caraghioasă, tot timpul ridicol de sensibilă. Ca prințesa din povestea cu bobul de mazăre și saltelele. E o boabă de mazăre, îi spuneam când se zvârcolea noaptea în pat, ca să-i fie cât mai comod, și-mi spunea că sunt păstăi întregi...

...inelul pe care mi l-a dat Duncan l-am purtat. Îl purtam pe inelar, așa cum se poartă de obicei aceste inele. Nu-l văd. Nu-i acolo. Îmi întind mâinile în fața ochilor, pe amândouă, ca să fiu sigură. Îi spun fetei, pentru că întotdeauna e o fată, că nu-i acolo. Nu m-am îndepărtat, te-am supravegheat. Scuzați-mă, răspunde ea, și știu că asta nu vrea să însemne că nu m-a auzit – doar mi s-a spus că vorbesc clar, foarte clar –, ci că

nu ascultă. Își face de lucru cu o diagramă de pe perete. Inelul, îi spun tare, ca s-o fac să înțeleagă că e ceva serios, pentru că fetele astea sunt uneori așa de sucite. Aha, face ea, dar tot la diagramă se uită, eu nu mi-aș face atâtea probleme, ceea ce mă înfurie atât de tare încât mă întorc și spun...

...sunt păstăi întregi, zice ea fâțâindu-se în pat, încercând să se așeze cât mai comod, și mă face să râd și după ce vede că râd repetă mereu. Așa e întotdeauna, vrea să te facă să râzi. Până când, adică...

Esme își pironește privirea spre stâncile ascuțite. Se uită și se tot uită, până când încetează a mai fi tridimensionale și îi apar nefirești, fără consistență. Așa cum cuvintele repetate de prea multe ori devin doar o bolboroseală. Se gândește la asta. Repetă de multe, multe ori cuvântul „cuvânt" în minte până nu aude decât „cuvâ-cuvâ-cuvâ". Și se gândește și la numerele acelea, la doi și la opt, încercând să găsească locul unde se potrivesc. Au stat la pândă, acolo unde le-a împins, și acum vor să atace, să pătrundă cu forța. N-o să le dea voie. Nu vrea. Închide toate ușile, le zăvorește, pune lacăte. Nu-și ia ochii de la stânci, de la crenelurile ascuțite care se văd dincolo de platformă, și își cercetează mintea pentru a găsi altceva, pentru că stâncile și cuvântul „cuvânt" n-o vor ajuta veșnic, iar ea știe asta. Și, dintr-odată, e răsplătită, pentru că, așa din senin, își dă seama că se gândește la blazer. Se testează repede. Se poate gândi la asta? Decide că da.

Blazerul, blazerul. Își aduce aminte foarte exact moliciunea lui, gulerul care-i producea mâncărimi, emblema oribilă brodată pe buzunar. Nu i-a plăcut niciodată la școală. Îi plăcea să învețe, lecțiile, profesoarele. Dacă școala ar însemna doar asta. Însă liota de fete care nu făceau decât să se pieptene și să se repieptene și să chicotească în pumni. Erau nesuferite.

Esme își întoarce privirea de la stânci. Acum e în siguranță. Se ține totuși cu o mână de grilajul din lemn. Pentru orice eventualitate. O vede pe fată, pe Iris, care stă la masă picior peste picior și i se pare dintr-odată ciudat că și ea, Esme, a stat acolo acum câteva momente. Vede scaunul care a fost al ei, care e încă al ei. Este împins de la masă și își vede și farfuria, cu cartoful pe jumătate mâncat. E uimitor cât de simplu e să te ridici și să te îndepărtezi de masă, de o farfurie cu mâncare, cum nu te oprește nimeni, cum nici nu i-ar trece cuiva prin minte să te oprească.

Acest gând o face să zâmbească. Undeva, într-un colț al minții, încă i-a rămas gândul la școală. Chicotelile, șușotelile, râsetele care se auzeau în urma ei și care se opreau dacă se întorcea. Nu-i păsa absolut deloc. N-o interesau fetele acelea și nici minunatele lor weekenduri, balurile lor de debut sau biletelele de la monitorii școlilor de băieți. Îi era suficient să-și asculte profesoarele, să știe că are note bune, aproape mai bune decât ale tuturor celorlalte. Erau însă și zile când fetele i se păreau agasante. Povestește-ne despre India, Esme, îi spuneau ele, pronunțând, nu știa de ce,

„In-di-ah". Și asta numai pentru că luase odată drept sincere întrebările lor și le vorbise despre praful galben al mimozei, despre aripile irizate ale libelulelor, despre coarnele încovoiate ale vitelor cu capete negre. Abia după câteva minute și-a dat seama că își înăbușă râsul în mânecile jachetelor.

Izbucnea în spatele ei în timpul lecțiilor, o urma ca trena unei rochii când trecea pe coridor. Nu-și dădea seama de ce, ce avea ea de stârnea asemenea ilaritate. Părul tău e ondulat natural? o întrebau și apoi începeau să chicotească. Mama ta a purtat sari? Ai mâncat curry acasă? Cine-ți face hainele? După ce termini școala o să fii și tu fată bătrână ca sora ta?

Asta a pus capac, și Esme a reacționat. A apucat raportorul Catrionei McFarlane, marea preoteasă a clubului de chicotit, și l-a îndreptat spre ea de parcă ar fi fost o baghetă magică.

– Știi ce ești tu, Catriona McFarlane? a întrebat-o Esme. Ești o biată creatură. Ești josnică și fără suflet. O să mori singură și părăsită. Auzi?

Catriona a rămas uluită, cu gura întredeschisă și, înainte de a apuca să zică ceva, Esme s-a întors cu spatele.

Pe platforma din lemn, fata, Iris, se foiește pe scaun. E cam neliniștită. Oare Esme a privit-o prea insistent? Nu e sigură. Pe masa lor au apărut două cești cu ceai, aburinde. Iris bea din una, ținând-o cu ambele mâini, ceea ce o face pe Esme să zâmbească pentru că mama ei nu ar fi acceptat niciodată așa ceva, iar Iris seamănă

așa de tare cu ea. I se pare că ar avea o viziune cu mama ei într-o viață idilică în lumea de dincolo, relaxându-se la soare, cu o tunsoare nouă, și ducându-și ceașca de ceai la gură cu toate cele zece degete. Esme zâmbește din nou și lovește cu palma grilajul din lemn.

Catriona a fost cea care i-a schimbat blazerul. E sigură. Și unica persoană care i-ar fi putut spune a fost...

Fata se apleacă în față, pe scaun, și spune ceva, și viziunea pe care o are Esme cu mama ei care savurează o ceașcă de ceai celest dispare. Nu sunt decât ea și fata, Iris, într-un restaurant de pe malul mării și toate celelalte s-au întâmplat cu mult timp în urmă. Nu trebuie să uite.

Însă e sigură că a fost Catriona. Când Esme a ajuns în seara aceea la vestiar, era plin de fete care-și luau din cuiere pălăriile și hainele. Când a ieșit în coridor, a încercat să-și pună blazerul, și-a băgat o mână pe mânecă, chinuindu-se să o îmbrace și pe cealaltă. N-a reușit, n-o găsea. Și-a pus jos ghiozdanul și a mai încercat o dată, însă degetele i-au alunecat pe căptușeală și nu a reușit să găsească gaura de la mânecă. Și-a adus mai târziu aminte că în acel moment a văzut-o vag, la distanță, pe Catriona care se îndepărta pe coridor. Și-a scos mâna din blazer – oricum era un articol oribil și nu înțelegea de ce trebuia să-l poarte –, l-a dezbrăcat și s-a uitat la el. Oare l-a luat pe al ei? Părea la fel, dar toate semănau. Iar pe guler era cusută eticheta cu numele ei, E. LENNOX. Esme și-a băgat amândouă mâinile pe mâneci și l-a tras pe spate.

Efectul a fost instantaneu. Abia putea să se miște, să respire. I se întinsese pe umeri, fixându-i mâinile în lateral, strângând-o tare la subsuori. Mânecile erau prea scurte și i se vedeau oasele de la încheieturi. Semăna cu blazerul ei, scria că e al ei, dar nu era. Nici nu se încheia pe piept. Două fetițe care treceau pe acolo au privit-o lung.

Se întoarce și-și reia locul la masă.

– Ți-am comandat o cafea, dar poate că preferi ceai, îi spune Iris arătând spre ceașcă.

Esme se uită și ea; e plină-ochi cu spumă albă, iar pe farfurioară se află o linguriță de argint. Și un fursec mic, maro. De obicei nu bea nici ceai, nici cafea, dar crede că de această dată va face o excepție. Atinge porțelanul fierbinte cu vârful degetelor de la o mână, apoi de la cealaltă.

– Nu, nu, răspunde ea, cafea e foarte bine.

Când a coborât din tramvai, o aștepta Kitty, sprijinită de zidul din colț.

– Ce s-a întâmplat? a întrebat-o ea când Esme s-a apropiat.

– Nu e blazerul meu, fir-ar al naibii să fie, bombănea fără încetare Esme.

– Nu înjura, i-a spus Kitty, luând-o în urma ei. Ești sigură că nu-i al tău? Seamănă cu al tău.

– Nu e, dacă-ți spun. Mi l-a schimbat vreo tâmpită de fată, nu știu...

Kitty a întins mâna și a întors gulerul.

– E numele tău pe el.

– Uită-te!

S-a oprit în mijlocul trotuarului și și-a întins brațele. Mânecile de-abia îi ajungeau până sub coate.

– Bineînțeles că nu-i al meu.

– Ai crescut, asta e. Ai crescut foarte mult în ultimul timp.

– Azi-dimineață mi se potrivea.

Au intrat pe Loader Road. Felinarele fuseseră aprinse, ca de obicei la această oră, iar lampagiul trecea pe cealaltă parte a străzii, cu bățul pe umăr. Lui Esme i s-a părut că i se îngustează câmpul vizual și credea c-o să leșine.

– Oh, izbucni ea. Detest asta. O detest.

– Ce?

– Asta. Mă simt de parcă aș aștepta pe cineva și mi-e groază că n-o să vină niciodată.

Kitty s-a oprit și a privit-o perplexă.

– Despre ce vorbești?

Esme s-a lăsat în jos, pe zidul unei grădini, trântindu-și ghiozdanul pe trotuar, și și-a ridicat privirea spre pâlpâirea galbenă a luminii de gaz.

– Nu sunt sigură.

Kitty ștergea cu vârful pantofului trotuarul.

– Uite, am venit să-ți spun c-a fost domnul McFarlane. Mama e supărată foc pe tine. A spus... a spus că i-ai blestemat fata.

Esme a căscat ochii la sora sa, apoi a început să râdă.

– Nu e de râs, Esme. Era foarte supărat. Mama a zis că atunci când vii acasă să te duci în biroul tatei

și să-l aștepți acolo. Domnul McFarlane a spus că ai prezis moartea Catrionei. Că ai sărit la ea ca o pisică sălbatică și ai blestemat-o.

– Am blestemat-o? se miră Esme, încă râzând. Aș fi vrut eu.

După dejun, Iris și Esme pleacă de la restaurant și o iau, pe jos, pe aleea spre oraș. Vântul se repede la ele din toate părțile, și Iris tremură și-și încheie jacheta. Vede cum se apleacă și Esme, ca să se ferească. Are totuși ceva, își zice Iris, care nu e chiar cum trebuie. N-ai zice neapărat c-a stat toată viața închisă, dar e ceva – o stare de alertă, lipsa inhibițiilor, poate – care-o scoate în evidență față de ceilalți oameni.

– Ha, zice ea râzând, n-am mai simțit de mult vântul așa.

Trec pe lângă o ruină înfiptă în iarbă ca un dinte vechi, și Esme se oprește să se uite.

– E o mănăstire veche, spune Iris, lovind ușor cu vârful pantofului în zidul ros, dărâmat. Apoi continuă, amintindu-și ceva ce a citit cândva: Se zice că diavolul a apărut aici la o întâlnire de vrăjitoare și le-a spus cum să-l blesteme pe rege ca să se înece.

– Adevărat? întreabă Esme, întorcându-se spre ea.

Iris e puțin surprinsă de intensitatea vocii.

– Păi, începe ea, prefăcându-se că nu observă, așa a pretins una dintre ele.

– Și de ce să spună așa dacă nu era adevărat?

Iris trebuie să se gândească un moment, întrebându-se cum să formuleze răspunsul.

– Cred, începe ea cu grijă, că instrumentele de tortură te fac destul de inventiv.

– Aha, exclamă Esme. Vrei să zici că au fost torturate?

Iris își drege vocea, ceea ce o face să tușească. De ce-o fi început această discuție? Ce i-a venit?

– Așa cred, murmură ea. Da.

Esme se plimbă de-a lungul unui zid, punând un picior în fața celuilalt într-o manieră ritmică, deliberată, ca o marionetă. La colț, se oprește.

– Și ce s-a întâmplat cu ele?

– Ăă... Iris se uită disperată în jur, căutând ceva care să-i distragă lui Esme atenția. Nu știu precis, răspunde ea arătând larg cu mâna spre mare. Uite, niște bărci. Vrei să mergem să ne uităm?

– Au fost condamnate la moarte? insistă Esme.

– Hm... posibil, spune Iris scărpinându-se în cap. Vrei să mergem să vedem bărcile? Sau că mâncăm o înghețată? Nu vrei o înghețată?

Esme se îndreaptă, cântărind pietricica din mână.

– Nu, răspunde ea. Au fost arse sau sugrumate? În unele părți din Scoția, vrăjitoarele erau sugrumate, nu? Sau arse de vii.

Iris abia se abține să nu-și acopere fața cu mâinile. O ia pe Esme de braț și se îndepărtează de mănăstire.

– Poate c-ar trebui să plecam acasă, ce zici?

– Foarte bine, dă ea din cap.

Iris păşeşte cu grijă, gândindu-se bine la drumul de întoarcere spre maşină pentru a evita orice alt loc istoric.

...un cuvânt pentru asta, ştiu că există. Ştiu. Am ştiut şi ieri. E un lucru ciudat, care atârnă din tavan, un cadru din sârmă peste care e întinsă o ţesătură purpurie. Înăuntru e lumină, atârnă în interiorul ei. Când se întunecă, răsuceşti ceva de pe perete şi se aprinde. Dar cum îi spune? Sunt sigură că ştiu, aproape că-l văd, începe cu...

...leen, Kathleen. E o femeie care se apleacă deasupra mea, prea aproape de mine, şi are în mână o lingură din lemn. Lingura e îmbrăcată în fustă şi şorţ, în loc de păr are fire de lână, iar pe faţă e desenat, cu cerneală roşie, un zâmbet larg. E ceva grotesc, oribil, şi de ce mi-o pune oare în poală? Acum văd că toţi au primit câte una şi nu ştiu de ce. Singurul lucru pe care-l poţi face cu ea e s-o dai de pământ. Fusta lingurii se ridică deasupra capului şi-i văd unicul membru palid, în timp ce...

...aşa că mama s-a oprit la colţ şi i-a spus să se întoarcă acasă să-şi ia mănuşile. Pe atunci, trebuia să porţi mănuşi când ieşeai, nu se făcea să fii cu mâinile goale, mai ales când proveneai dintr-o familie ca a noastră. Erau mănuşi din piele, strânse pe mână, fiecare ştia ce mărime are. Vânzătorul de la raionul de mănuşi de la Maule's ne-a spus că are mâini din cale afară de lungi. Ea i-a răspuns zâmbind că atunci

când întinde mâinile cuprinde o octavă și două clape. Omul habar nu avea despre ce vorbește. Însă mama a trimis-o înapoi după mănuși și să-și aranjeze ciorapul care-i alunecase pe picior. Între tivul rochiei și partea de sus a ciorapului se vedea pielea, ceea ce, bineînțeles, nu se face. Când i-am văzut norii de furtună de pe față, m-am dus cu ea. Nu suport, nu suport, bombănea ea mergând, și mergea mai repede decât de obicei, așa că aproape am alergat ca s-o ajung. Regulile astea, regulile astea ridicole, cum să ți le aduci aminte pe toate. Era însă furioasă, întotdeauna se înfierbânta puțin. Și bineînțeles că nu am găsit mănușile. Ne-am uitat peste tot. În timp ce căutam, i-am spus că nu pot să mă gândesc eu la toate, pentru că ea-și pierde mereu ba una, ba alta și eu trebuie să-mi aduc întotdeauna aminte, și pentru mine, și pentru ea, și am început...

...DAA-DUM, da-da-da-da-da-dum, de-de-de, de-de-de, DA-DUM, da-da-da-da-dum. Chopin. Tot timpul cânta asta de se zgâlțâia mangusta împăiată de pe pian. Mama detesta acest lucru. Cântă ceva drăguț, Esme, îi spunea ea mereu, nu chestia aia îngrozitoare...

...precis am știut cuvântul. Intră cineva și aprinde lumina. Ceilalți se ridică și își fac de lucru cu butonul televizorului, iar eu aș vrea să merg în camera mea, dar nu are cine să mă ajute, așa că trebuie să stau și să aștept și să mă gândesc la lucrul acela care atârnă din tavan. O structură făcută din sârme cu material și înăuntru cu un bec, luminat...

...poate că i-am spus despre blazer. Eu i-am spus? Uit. Esme. Sunt eu, Esme. Spun că nu vrei să-i dai drumul. E greu de știut dacă...

...și când l-am văzut prima dată am crezut că mă topesc precum zahărul în apă. Coboram din tramvai la Tollcross, se stricase, au căzut cablurile, iar eu o ajutam pe mama la comisioane, așa că eram amândouă încărcate cu pachete și cutii. Era acolo, pe trotuar, lângă mama lui. Cu pachete și cutii. Parcă eram niște imagini în oglindă. Mama și doamna Dalziel au vorbit despre vreme, despre tramvai și despre sănătatea soților lor, în această ordine, iar doamna Dalziel ni l-a prezentat pe fiul ei. El e James, a spus ea, dar eu știam deja. Numele lui Jamie Dalziel era cunoscut de toate fetele din Edinburgh. James, am spus eu, și mi-a luat mâna într-a lui. Îmi pare foarte bine că te cunosc, Kitty, mi-a răspuns, și mi-a plăcut foarte mult felul în care mi-a spus Kitty, felul în care mi-a făcut cu ochiul când mama se uita spre stradă să vadă dacă nu vine următorul tramvai, felul în care ducea cutiile, de parcă ar fi fost ușoare ca fulgul. În seara aceea, am ascuns sub pernă mănușa pe care o purtasem. Când am plecat, doamna Dalziel a spus că trebuie să vin la petrecerea lor de revelion. Tu și sora ta, așa a spus. Jamie, l-a strigat ea chiar când am plecat. Jamie, fii atent la comisioane. La o săptămână după asta, l-am întâlnit în Parc. Era cu un prieten, Duncan Lockhart, dar bineînțeles că nici nu m-am uitat la el. Și unde ai plecat, m-a întrebat, potrivindu-și pașii după mine,

iar eu i-am răspuns c-o aștept pe sora mea. Și eu am o surioară, mi-a spus el, iar eu am exclamat, oh, dar a mea nu e mică, e mai înaltă decât mine, curând termină școala. Și chiar când îi spuneam asta, am văzut-o venind pe stradă. Se îndrepta spre noi și eu l-am anunțat, asta e sora mea, Esme, iar el a zâmbit cum numai el știa, i-a luat mâna și a spus, încântat. Asta-i tot ce-a spus: încântat. Iar ea a râs, chiar a râs și și-a retras mâna. Ia auzi la tine, i-a zis ea, și a pufnit destul de tare ca s-o audă. Când m-am uitat la el, am văzut că o privea, am văzut totul, că se topește ca zahărul în apă, iar când am văzut asta...

...problema era că de câte ori mergeam undeva, ea și cu mine, și primeam regulat invitații, datorită numelui nostru de familie, bineînțeles, chiar dacă ea refuza să se împrietenească cu vreo fată de la școală. Zicea că sunt zgripțuroaice, chiar cuvântul ăsta îl folosea. Dar de câte ori mergeam undeva, la o partidă de tenis, la ceai, la dans, întotdeauna făcea ceva ciudat, ceva neașteptat. Zdrăngănea la pian, vorbea tot timpul cu câte un câine, odată s-a urcat într-un copac și a stat acolo printre ramuri, uitându-se în gol și răsucindu-și pe degete părul sălbatic. Unele persoane nu ne-au mai invitat, sunt sigură, din cauza comportamentului ei. Și trebuie să-ți spun că pe mine m-a afectat foarte mult. Și mama a spus că aveam dreptate. Că tu, așa mi-a spus, care te porți întotdeauna așa cum se cuvine, cu demnitate, trebuie să suferi din cauza ei. Nu e drept. Odată chiar am auzit din întâmplare...

...a mea era din organdi alb, cu garnituri în culoarea florii de portocal, și nu am vrut să duc ilicele ca să n-o rup, așa că a dus ea coroniță. Pe ea n-o prea interesa rochia. Catifea roșie, asta a vrut. Roșu-aprins. A primit însă tafta roșu-închis. Și a spus că nu-i vine bine, că tighelurile nu sunt drepte, până și eu mi-am dat seama de asta, însă asemenea lucruri contau atât de mult pentru ea încât...

...vine o fată și se lasă pe vine în fața mea și văd că îmi desface șireturile de la pantofi și mi-i scoate și îi spun, l-am luat, l-am luat și altceva nu spun nimănui. Fata se uită în sus la mine și chicotește. Ne spui asta în fiecare zi, zice ea. Știu că minte, așa că îi spun că a fost al surorii mele, să știi. Iar ea se întoarce să vorbească peste umăr cu cineva...

...am auzit pe cineva spunând ceva despre ea, râzând de ea. O fată cu bluză în dungi, era foarte drăguță, cu cerculețe cusute până jos. Arăta cu degetul spre Esme și îi înghiontea pe cei doi bărbați care erau cu ea. Uitați-vă la Ciudățenie, le spunea. Așa îi zicea, Ciudățenie. Așa că m-am uitat și nici n-o să mă credeți, dar era într-un fotoliu și avea un picior atârnat peste un braț, ținea o carte în poală, picioarele mult depărtate pe sub fustă. Pentru Dumnezeu, doar eram la bal. Eram atât de încântată că am fost invitată, era o familie bună, și știam că după asta nu vom mai fi invitate niciodată. Trebuia să înceteze și mie-mi ardea fața; toată lumea din încăpere se uita la mine și am strigat-o de două ori, dar era așa de absorbită

la ce-o fi citit ea că nici nu m-a auzit și a trebuit s-o zgâlțâi de braț. S-a uitat la mine și parcă s-ar fi trezit din somn. S-a întins. Chiar s-a întins și a zis, bună, Kit. Dar apoi a văzut, cred, că am ochii plini de lacrimi, pentru că i s-a lăsat fața și a întrebat, ce e? Tu, i-am zis. Îmi distrugi toate șansele. Și ea a întrebat, ce șanse? Atunci mi-am dat seama că dacă ar fi să am succes...

...felul în care o privea...

...mangusta care tremura în borcanul ei din sticlă. Se pare că o prinsese bunicul. Bunicii îi plăcea foarte mult. Avea o expresie foarte îndurerată, așa-i spunea ea, îndurerată. Și nici nu-i de minare, era ea de părere, privind-o în timp ce cânta la pian, cine ar vrea să stea închis așa în...

...DAA-DUM, da-da-da-da-da-dum. Îmi aduc aminte că...

Își continuă drumul, Esme în spatele fetei, al lui Iris, și se uită la tocurile pantofilor ei roșii, la felul în care dispar, reapar, dispar pe măsură ce înaintează pe trotuarul din North Berwick. Iris i-a spus că acum se întorc la mașină, iar Esme abia așteaptă să urce, să se adune în scaun și poate că fata va deschide din nou radioul și vor asculta muzică pe drumul de întoarcere.

Se gândește la discuția cu tatăl ei, într-o seară, chiar înainte de a merge la culcare, când focul era aproape stins, iar Kitty, mama și bunica erau ocupate cu ceea ce numeau ele lucru de mână; mama tocmai o întrebase unde era bucățica de tapiserie pe care i-o dăduse.

Esme nu i-a putut răspunde că a ascuns-o, că a înghesuit-o în spatele pernuțelor scaunului din camera ei.

– Pune cartea deoparte, Esme, i-a spus mama. Ai citit destul astă-seară.

Nu a putut însă, pentru că personajele din carte și încăperea în care se aflau o țineau strâns, dar a venit tata în fața ei și i-a smuls cartea, a închis-o fără măcar să-i pună semn, și deodată n-a mai rămas decât încăperea în care se afla.

– Pentru numele lui Dumnezeu, fă ce-ți spune mama!

Și-a ridicat privirea, plină de furie și, în loc să spună, te rog să-mi dai cartea, a spus, vreau să continui școala.

N-a vrut asta. Știa că nu e momentul să vorbească despre așa ceva, că nu va ajunge nicăieri, însă simțea această dorință acut în sinea ei și nu s-a putut abține. Cuvintele au ieșit la lumină de unde le ascunsese. Își simțea mâinile ciudate și inutile fără carte, iar dorința de a rămâne la școală a crescut și i-a ieșit din gură fără ca măcar să știe.

În cameră s-a făcut liniște. Bunica și-a privit fiul. Kitty s-a uitat la mama ei, apoi și-a aplecat din nou ochii asupra lucrului. Ce făcea acum? O nenorocită de dantelă pentru „trousseau", cum îi spunea ea, cu un accent francez afectat, pe care, când îl auzea, lui Esme îi venea să urle. Nu de mult, servitoarea i-a spus, trebuie mai întâi să-ți găsești un soț, fato, și Kitty a fost atât de supărată că a fugit din cameră, așa că lui Esme nici nu-i trecea prin gând să critice

maldărul tot mai mare de dantelă și de mătase din dulapul lor.

– Nu, a spus tatăl lor.

– Te rog. Esme s-a ridicat în picioare și și-a împreunat mâinile ca să nu-i mai tremure. Domnișoara Murray a spus c-aș putea primi o bursă și după asta, poate la universitate și...

– Nu văd niciun profit în asta, a răspuns tatăl și s-a așezat din nou în fotoliu. Fetele mele nu vor munci ca să se întrețină.

A lovit cu piciorul în podea – poc – și asta a făcut-o să se simtă mai bine, deși știa că nu-i va folosi la nimic, dimpotrivă că situația se va înrăutăți.

– De ce e întotdeauna nu? a țipat ea, pentru că simțea că se închide ceva în jurul ei. Nu suporta gândul că în câteva luni va fi aici, în această casă și nu va avea niciun motiv să mai iasă, supravegheată toată ziua de mama și de bunica ei. Kitty va pleca în curând, cu dantela și cu panglicile ei cu tot. Și nu va mai fi nici scăpare, nici eliberare dintre acești pereți, din această încăpere, din această familie, până când se mărită, iar gândul la așa ceva era tot atât de rău, dacă nu chiar mai rău.

Au ajuns la mașină. Iris deschide, și Esme vede o lumină portocalie care pâlpâie într-o parte. Deschide ușa și urcă.

După încă o zi sau două era cu Kitty în dormitorul lor. Kitty iar cosea ceva – o cămașă de noapte, un furou, cine mai știe? Esme stătea lângă fereastră,

uitându-se cum i se lățește și i se albește răsuflarea pe sticlă, trecându-și apoi degetele prin ea, ascultând scârțâitul geamului.

Bunica a intrat brusc în cameră.

– Kitty, a spus ea cu un zâmbet neobișnuit, mișcă-te. Ai un musafir.

– Cine? a întrebat Kitty punând acul jos.

A apărut și mama în spatele bunicii.

– Kitty, repede, lasă lucrul deoparte. E aici, e jos...

– Cine? a întrebat Kitty.

– Băiatul, Dalziel. James. Citește ziarul, dar nu trebuie să întârziem.

Esme s-a uitat de la fereastră la mama care a început să-i aranjeze lui Kitty părul, dându-i-l după ureche, apoi lăsându-l din nou liber.

– I-am spus că vin să te chem, a spus apoi Ishbel foarte bucuroasă, și el a spus „minunat". Auzi? Minunat. Hai, repede, repede. Arăți foarte bine și venim cu tine, așa că nu e nevoie... Ishbel s-a întors și a zărit-o pe Esme la fereastră. Și tu, hai repede.

Esme a coborât încet scara. Nu avea niciun chef să-i întâlnească pe pretendenții lui Kitty. Ei i se păreau toți la fel – agitați, cu părul foarte pieptănat, mâinile curate și cămășile călcate. Veneau și beau ceai, iar ea și Kitty erau nevoite să vorbească de fiecare dată cu ei, în timp ce mama stătea ca un arbitru pe scaun, în cealaltă parte a camerei. Lui Esme îi venea să izbucnească și să spună lucrurilor pe nume, să zică, hai să renunțăm la șarada asta, vrei să te însori cu ea sau nu?

Zăbovea pe scară, uitându-se la o acuarelă cu un cer mohorât, cenușiu, dar a apărut bunica jos, în hol.

– Esme, i-a șuierat ea, și Esme a coborât restul treptelor.

Ajunsă în salon, s-a prăbușit într-un fotoliu cu brațe înalte din colț, și-a încolăcit gleznele în jurul picioarelor lustruite și l-a fixat cu privirea pe pretendent. Același ca de obicei. Poate că un pic mai arătos decât unii dintre ceilalți. Păr blond, frunte arogantă, manșete fine. O întreba pe Ishbel ceva despre trandafirii dintr-o vază de pe masă. Esme abia s-a abținut să nu-și dea ochii peste cap. Kitty stătea țeapănă pe sofa și turna ceai într-o ceașcă, înroșindu-se pe gât în sus.

Esme a început jocul cu care se provoca adesea pe ea însăși în astfel de momente: se uita prin cameră și își imagina cum o poate înconjura fără să atingă podeaua. Se poate urca de pe canapea pe măsuța joasă și, de acolo, până la taburet. Peste el, apoi...

Și-a dat seama că mama se uită la ea și că spune ceva.

– Poftim? a întrebat Esme.

– James vorbea cu tine, i-a răspuns mama, iar ușorul tremur al nărilor însemna, Esme știa asta, că ar trebui să se poarte cum se cuvine dacă nu vrea să aibă necazuri mai târziu.

– Spuneam, a început James, așezându-se mai bine în fotoliu, cu coatele pe genunchi, și și-a dat seama brusc că are ceva familiar. L-a mai întâlnit oare? Nu era sigură ...ce frumoasă e grădina mamei tale.

A urmat o pauză, şi Esme şi-a dat seama că era rândul ei să vorbească.

– Oh, a exclamat ea. Nu-i venea în minte nimic altceva.

– Poate că mi-o arăţi?

– Eu? s-a mirat Esme, clipind.

Dintr-odată, toată lumea s-a uitat la ea: mama, bunica, Kitty, James. Iar expresia mamei era atât de deconcertantă, atât de înspăimântată, încât, o clipă, lui Esme i-a venit să râdă. Capul bunicii se rotea de la James la Esme, apoi la Kitty şi înapoi la James. Începea să se dumirească. Înghiţea repede şi a trebuit să-şi ia ceaşca de ceai.

– Nu pot, a răspuns Esme.

– De ce? i-a zâmbit James.

– Ăă... s-a gândit ea o clipă... m-am lovit la picior.

– Da? s-a mirat Jack, lăsându-se mai în spate, în fotoliu şi cercetându-i din privire gleznele, genunchii. Îmi pare rău. Ce s-a întâmplat?

– Am căzut, a mormăit Esme şi şi-a vârât în gură o tartă cu fructe pentru a-i da de înţeles că a încheiat discuţia.

Din fericire, i-au venit în ajutor bunica şi mama care nu mai pridideau să-i ofere compania surorii ei.

– Kitty ar fi încântată...

– De ce nu te duci cu Kitty, ea...

– ...o să-ţi arate câteva plante interesante în colţul...

– ...ştie foarte multe despre grădină, mă ajută destul de des, ştii...

James s-a ridicat în picioare.

– Foarte bine, a spus el și apoi i-a oferit brațul lui Kitty. Mergem?

În timp ce ieșeau, Esme și-a descolăcit gleznele din jurul picioarelor scaunului și și-a îngăduit să-și dea ochii peste cap, uitându-se o singură dată până în tavan și înapoi. A crezut însă că James a surprins-o pentru că și-a dat seama, prea târziu, că, ieșind pe ușă cu Kitty, el a privit în urmă.

Esme nu-și mai amintește însă câte zile au trecut până când își croia drum pe sub copaci. Își aduce doar aminte că era seară. Rămăsese la școală până mai târziu ca să termine un eseu. Peste oraș se lăsa ceața, care se lipea de case, de străzi, de lumini, de ramurile negre de deasupra, făcând ca totul să pară estompat și vag. Își simțea părul umed pe sub beretă și picioarele înghețate.

Și-a mutat ghiozdanul pe celălalt umăr și atunci a observat forma întunecată ce se strecura repede printre copacii din Parc. A încercat să nu se uite înapoi și a mărit pasul. Ceața se întețea, cenușie și umedă.

Sufla în degetele care-i înghețau când, pe neașteptate, din întuneric i-a apărut în față o siluetă care a apucat-o de braț. A țipat și, apucând bareta din piele a ghiozdanului, a pocnit-o în cap cu toată forța, sporită și de greutatea cărților. Arătarea a mormăit, apoi a înjurat, clătinându-se spre spate. Esme era deja pe trotuar, când a auzit-o strigând-o pe nume.

S-a oprit și a așteptat, mijind ochii în ceață. Silueta a apărut din nou, materializându-se din ceață, de data aceasta ținându-se cu o mână de cap.

– De ce-ai făcut asta? a mârâit el.

Esme s-a holbat uluită la bărbatul din fața ei. Nu-i venea să creadă că el era oribila arătare din întuneric. Era blond, cu fața netedă, cu un palton bun și avea un accent educat.

– Te cunosc? l-a întrebat.

Bărbatul își scosese o batistă din buzunar și își tampona tâmpla.

– Uită-te, exclamă el, sânge. Mi-a dat sângele.

Esme s-a uitat la pânza albă și a văzut trei picături roșii. Apoi, brusc, el și-a dat seama ce l-a întrebat.

– Te cunosc? a repetat el înspăimântat. Nu-ți aduci aminte?

L-a privit din nou. Îi evoca o senzație de apăsare, de nemișcare și plictiseală. I-a căzut fisa și și-a amintit. James. Pretendentul iubitor de grădină.

– Am fost la voi, îi spunea. Erai tu, sora ta Katy și...

– Kitty.

– Așa, Kitty. Acum câteva zile. Nu cred că nu m-ai recunoscut.

– Din cauza cetei, i-a răspuns vag Esme, întrebându-se ce vrea, pentru că ea voia să plece. Îi înghețau picioarele.

– Dar prima oară ne-am întâlnit aici, a spus el arătând vag cu mâna în spate. Îți amintești?

A dat din cap, reținându-și un zâmbet.

– Îhî. Domnul cel Chipeș.

A făcut și el o reverență în glumă și i-a luat mâna ca și cum ar fi vrut să i-o sărute.

– Eu sunt acela.

– Bun, a răspuns ea trăgându-și mâna. Trebuie să plec. La revedere!

El însă i-a apucat brațul, l-a prins sub al său și a pornit alături de ea.

– Oricum, a spus el de parcă ar fi continuat o discuție, de parcă ea nu i-ar fi spus la revedere, nu are nicio importanță, pentru că important e, bineînțeles, când vii cu mine la cinema.

– Nu vin.

– Ba să fii sigură, i-a răspuns zâmbind, c-o să vii.

Esme s-a încruntat, pașii i-au devenit ezitanți. A încercat să-și scoată degetele dintr-ale lui, dar i le ținea strâns.

– Ba să fii sigur că n-o să vin. Și știu mai bine.

– De ce?

– Pentru că depinde de mine.

– Da?

– Bineînțeles.

– Și dacă, nu s-a lăsat el strângându-i și mai tare mâna, îi întreb pe părinții tăi. Atunci?

Esme și-a smuls mâna dintr-a lui.

– Nu poți să-i întrebi pe părinții mei dacă vin cu tine la film.

– Nu?

– Nu. Și chiar dacă ei spun da, tot nu merg. Prefer... A încercat să găsească ceva extrem, ceva care să-l facă să plece... Prefer să-mi înfig ace în ochi. Asta trebuie să aibă efect.

El însă rânjea, de parcă i-ar fi spus ceva extrem de măgulitor. Ce e cu omul ăsta? El și-a potrivit mai bine mănușa, și-a tras manșeta și a măsurat-o din cap până în picioare, ca și cum s-ar fi gândit dacă s-o mănânce sau nu.

– Ace, da? La școala aia a ta nu vă învață bunele maniere, nu? Îmi plac însă provocările. O să te mai invit o dată. Când vii cu mine la cinema?

– Niciodată, i-a întors-o ea.

Era din noi uimită să-l vadă zâmbind. Probabil că n-a fost niciodată așa de nepoliticoasă cu cineva cum a fost cu el.

S-a apropiat mai tare de ea, dar l-a ținut la distanță.

– Nu ești ca celelalte fete, nu-i așa? a murmurat el.

Fără să vrea, această declarație i-a trezit interesul.

– Nu?

– Nu. Nu ești o floricică de salon. Îmi place asta. Prefer puțin temperament. Altfel, viața e tristă, nu crezi?

Dinții albi îi străluceau în întuneric și îi simțea respirația pe față.

– Acum, serios, a continuat el, și tonul îi era ferm, profesoral, iar Esme s-a gândit că așa le vorbește probabil cailor; și la această idee i-a venit parcă să chicotească. Nu era familia Dalziel cunoscută pentru

talentele sale ecvestre? N-am de gând să irosesc cuvinte frumoase și expresii persuasive pe tine. Știu că n-ai nevoie de ele. Vreau să te scot în oraș, așa că spune-mi când vrei?

– Ți-am spus, i-a răspuns ea înfruntându-i privirea. Niciodată.

A simțit cum o prinde de încheietură și a fost surprinsă de insistența și de forța strânsorii.

– Dă-mi drumul! Vrei să te mai lovesc o dată?

– Nu m-ar deranja, a răspuns el tărăgănând cuvintele, dar i-a eliberat mâna. O să te invit la ceai, l-a auzit strigând după ea în timp ce se îndepărta.

– N-o să vin, i-a trântit peste umăr.

– Ba să fiu al naibii dacă nu vii. O s-o pun pe mama s-o invite pe mama ta. Atunci trebuie să vii.

– Nu vin!

– Am un pian la care poți să cânți. Un Steinway.

Esme și-a încetinit pașii, apoi s-a întors.

– Un Steinway?

– Da.

– De unde știi că eu cânt la pian?

L-a auzit râzând, iar hohotele s-au rostogolit până la ea pe trotuarul umed.

– Am cules niște informații despre tine. N-a fost greu; ești destul de cunoscută. Am descoperit tot felul de lucruri, dar nu pot să-ți spun. Deci, vii la ceai?

– Mă îndoiesc, i-a răspuns și s-a întors din nou, pornind spre casă.

Iris iese cu maşina de pe autostrada de coastă şi se înscrie pe intrarea spre Edinburgh; Esme e în scaunul de lângă ea. Se gândeşte că ar trebui să-l sune pe Luke; să verifice doar. Să se asigure că n-a făcut vreo prostie.

În timp ce accelerează pe şoseaua alunecoasă spre intrare, scoate mobilul din buzunar, rămânând cu ochii la drum şi cu piciorul pe pedală. Luke ştie că nu-l sună niciodată în weekend; cunoaşte regulile. Dar dacă i-a spus? Nu se poate. Nu i-a spus. Precis.

Oftează şi trânteşte telefonul pe bord. Se gândeşte că poate ar fi timpul să-l scoată pe Luke din viaţa ei.

Esme se foia în fotoliu. Era acoperit cu o stofă grea, maro, tocită la braţe. Capetele ascuţite ale penelor străpungeau ţesătura, înţepându-i coapsele. S-a foit din nou, atrăgând privirea mamei. A trebuit să se potolească şi a scos limba. Cine-a pus-o să vină?

Discutau despre apropiata petrecere, despre cât e de greu cu invitaţiile la Edinburgh, care e cea mai bună lăptărie de unde se putea cumpăra frişcă. Încerca să asculte. Poate c-ar trebui să spună şi ea ceva. Nu vorbise deloc şi simţea că a cam venit vremea să deschidă gura. Kitty, care era lângă mama pe canapea, reuşea să facă unele comentarii, deşi numai Dumnezeu ştie ce avea ea de spus despre locul de unde se poate cumpăra frişcă. Doamna Dalziel a făcut o remarcă despre tăietura de pe faţa lui Jamie, care, când a fost ceaţă, a intrat într-o creangă lăsată în jos. Esme a

înghețat și i s-a stins în gâtlej orice posibilă inițiativă conversațională.

– Cred că te doare foarte tare, James, a spus mama lui Esme.

– Nu, nu, i-a răspuns el. Vă asigur, au fost altele și mai rele.

– Sper să se vindece până la petrecere. Crezi că mai poți să recunoști copacul? Ar trebui informate autoritățile. Pare periculos.

James și-a dres vocea.

– E periculos. Cred că voi anunța autoritățile. Bună idee.

Esme, cu fața roșie, se uita unde să-și pună ceașca de ceai. În apropiere nu era nicio măsuță și nici vreo altă suprafață potrivită. Pe podea? S-a uitat la parchet peste brațul fotoliului. Distanța până jos părea foarte lungă și nu era sigură că poate păstra echilibrul cești pe farfurioară la unghiul cerut de această mișcare. Să spargă una dintre cestile doamnei Dalziel! Kitty și mama și le puseseră pe o măsuță din fața lor. Esme era disperată. S-a mai răsucit o dată să vadă dacă nu există vreo masă de cealaltă parte a fotoliului imens și, brusc, s-a trezit cu Jamie lângă ea.

– Vrei să o iau eu?

Esme i-a dat ceașca.

– Oh, mulțumesc.

Când a luat-o, i-a făcut cu ochiul, și Esme a observat că doamna Dalziel se uita la el cu o privire tăioasă, ca un cuțit.

– Spuneți-mi, doamnă Lennox, ce planuri aveți pentru Esme după ce termină școala? a întrebat doamna Dalziel cu vocea ușor ridicată.

– Aa..., a început mama ei și Esme s-a simțit cuprinsă de indignare. De ce n-o întreabă direct pe ea? Doar are și ea voce?

A deschis gura fără să aibă nici cea mai mică idee ce va rosti, până în clipa în care s-a auzit.

– O să călătoresc prin lume.

Și i-a plăcut destul de mult această idee.

Jamie, care stătea pe scaunul din fața ei, era să pufnească în râs, dar și l-a înăbușit, tușind într-o batistă. Kitty o privea uluită, iar doamna Dalziel și-a luat o pereche de ochelari prin care a privit-o lung pe Esme, începând de la picioare, în sus, până într-un punct de deasupra capului.

– Chiar așa? a întrebat ea. Înseamnă c-o să fii destul de ocupată.

Mama lui Esme și-a lăsat cu zgomot linguriță pe farfurioară.

– Esme e... a început ea, ...e încă foarte tânără... Are unele idei cam... extreme asupra...

– Da, îmi dau seama.

Doamna Dalziel i-a aruncat o privire fiului, care și-a întors capul spre Esme, iar Esme și-a văzut în acel moment sora. Ochii lui Kitty erau îndreptați spre podea, dar i-a ridicat o fracțiune de secundă spre Jamie și apoi i-a plecat din nou. I-a văzut schimbarea într-o clipă, petele roșii de pe gât, buzele strânse. Esme a

rămas nemișcată, șocată, apoi s-a aplecat în față și s-a ridicat în picioare.

Toți cei din cameră s-au întors spre ea. Doamna Dalziel se încrunta, întinzând din nou mâna după ochelari. S-a oprit pe la mijlocul covorului.

– Pot să cânt la pian? a întrebat ea.

Doamna Dalziel și-a lăsat capul într-o parte și și-a lipit două degete de gură. S-a uitat din nou la fiul ei.

– Categoric, a spus ea, înclinându-și capul.

Jamie a sărit în picioare.

– Îți arăt unde e, i-a spus el și a scos-o pe Esme pe coridor. Te place, i-a șoptit el închizând ușa în urma sa.

– Ba nu. Crede că sunt diavolul în persoană.

– Nu fi ridicolă. E mama mea și îmi dau seama. Te place, a mai spus el și a cuprins-o de mijloc. Pe aici, i-a arătat conducând-o spre o cameră din spatele casei, cu ramuri înfrunzite lipite aproape de geamuri, ceea ce le dădea pereților o strălucire verzuie.

Esme s-a așezat pe scăunel și și-a trecut degetele peste capacul din lemn negru, pe care era scris cu litere de aur „Steinway".

– Oricum, nu cred că are importanță, a spus ea ridicând capacul.

– Nu are, i-a răspuns și s-a sprijinit de pian. Ai dreptate. Pot avea pe cine îmi place.

L-a privit. Se uita la ea, cu buzele desfăcute într-un zâmbet, cu părul căzut în ochi și atunci s-a întrebat, preț de o clipă, cum ar fi dacă s-ar mărita cu el.

A încercat să se imagineze în casa aceasta mare, cu pereții întunecați, cu ferestrele strivite de plante, cu scara în spirală și cu o cameră la etaj care va fi a ei și una, alăturată, care va fi a lui. Și-a dat seama surprinsă că ar putea avea aceste lucruri. Ar putea fi ale ei. Ar putea fi Esme Dalziel.

Și-a întins degetele.

– Nu are importanță, i-a răspuns fără să-l privească, pentru că nu mă mărit. Cu nimeni.

– Nu? a râs el, apoi a venit și s-a așezat lângă ea, pe scăunel. Să-ți spun ceva, i-a murmurat la ureche, și Esme și-a fixat ochii pe nitul suportului de note, pe ondulația lui *y* din „Steinway", pe dunga pantalonilor lui.

Niciodată nu mai fusese atât de aproape de un bărbat. Mirosea a ceva pătrunzător, a colonie și a piele proaspătă. Nu i-a displăcut.

– Dintre toate fetele pe care le cunosc, tu pari cea mai potrivită pentru căsătorie.

Esme a fost luată prin surprindere. Nu era deloc ceea ce se așteptase să audă de la el. L-a privit.

– Da?

Însă fața îi era aproape de a ei, prea aproape pentru a o vedea clar, și i-a trecut prin gând c-ar putea s-o sărute, așa că și-a întors capul.

– Da, i-a șoptit în ureche, ești făcută pentru asta. Poți fi egala bărbatului, poți ține pasul cu el. Nu te-ai lăsa dominată.

– În căsătorie?

– Cele mai multe femei sunt. Vezi asta tot timpul. Fete drăguțe care devin matroane plicticoase în clipa în care au verigheta pe deget. Tu n-o să fii așa. Tu nu te-ai schimba deloc. Nu-mi imaginez că te-ar putea schimba ceva. Iar eu asta vreau. De asta te doresc.

Mâna de pe talie și-a accentuat strânsoarea, și Esme a fost trasă spre el, simțindu-i în același timp buzele lipite de pielea ei, acolo unde se termină bluza și începe gâtul. Șocul a fost aproape electric. Era cel mai intim lucru pe care i l-a făcut vreodată cineva. S-a întors uluită să-l privească, dar el îi râdea, cu pieptul lipit de umărul ei, iar ea a vrut să întrebe: asta e, așa e, așa ar fi, ca asta? A auzit însă deschizându-se ușa salonașului și vocea mamei lui Jamie.

– De ce nu te duci și tu la ei, Kitty dragă?

Și-a întors privirea de la Jamie exact la timp pentru a-și vedea sora intrând în cameră. Kitty a intrat și și-a înălțat capul. Esme a văzut-o clipind, foarte încet, apoi uitându-se în altă parte. Esme s-a sprijinit cu mâinile pe scăunelul de la pian și s-a ridicat în picioare. S-a îndreptat apoi spre sora sa și și-a trecut brațul pe sub al ei, însă Kitty a rămas cu fața întoarsă, iar brațul îi atârna greu, fără viață.

Esme, revenită în prezent, este în mașină și se întoarce de la mare spre Edinburgh. Se hotărăște să se prefacă adormită. Nu pentru că ar fi obosită, ci pentru că trebuie să se gândească. Își lasă capul pe spate și închide ochii. După câteva clipe, fata, Iris,

se apleacă și închide radioul. Muzica orchestrală, care, de fapt, lui Esme îi plăcea, încetează.

E cel mai frumos gest pe care Esme l-a văzut de mult timp. Aproape c-o face să plângă, ceea ce nu i se mai întâmplă niciodată. E copleșită de impulsul de a deschide ochii și de a lua mâna fetei. N-o face însă. Fata e nesigură în ceea ce-o privește, regretă că-i acolo... Esme știe acest lucru. Dar uite, i-a fost teamă că muzica de la radio îi deranjează somnul. Ca să vezi.

Ca să nu plângă, se gândește. Se concentrează.

În ajunul Anului Nou, după-amiaza, mama și Kitty se duc la croitoreasă, o femeie scundă, cu coc, ca să-și ia rochiile. După ce au plecat, Esme intră în camera mamei. Se uită în cutia de bijuterii, deschide borcănelele de pe masa ei de toaletă, încearcă o pălărie din fetru. Are șaisprezece ani.

Se uită în stradă. E pustie. Înclină capul și ascultă zgomotele casei. E pustie. Își răsucește părul ca pe o funie și îl prinde în ace sus, în creștetul capului. Deschide dulapul mamei. Tweed, blană, stofă, stofă ecosez, cașmir. Știe ce caută. Știe de când a intrat aici, de când a auzit închizându-se ușa de la intrare. L-a zărit de câteva ori doar, noaptea, când mama trecea repede pe coridor, între camera ei și cea a tatei. Un neglijeu din mătase acvamarin. Vrea să știe dacă i se înfășoară în jurul gleznelor. Mai vrea să știe dacă baretele subțiri i se așază la fel pe umeri. Vrea să vadă cum arată ea sub acea dantelă în culoarea mării. Are șaisprezece ani.

Îl simte înainte de a-l vedea – mângâierea rece a mătăsii. E chiar în spate, după unul dintre cele mai bune costume ale mamei. Esme îl ia de pe umeraș și parcă vrea să-i scape, alunecându-i printre degete pe podea. Îl prinde însă în dreptul taliei și-l aruncă pe pat. Își scoate puloverul, neluându-și ochii de la mătasea ca o apă. Se pregătește să se scufunde în ea. Îndrăznește oare?

Întoarce însă capul spre fereastra mașinii, deschide ochii. Nu vrea să se gândească la asta. Nu vrea. De ce-ar face-o? Când soarele strălucește? Când e cu fata pe care-o interesează dacă doarme sau nu? Când merge în mașină pe un drum pe care nu-l recunoaște? Orașul îl știe, clădirile, linia acoperișurilor, dar altceva nu. Nici drumul, nici șiragurile de lumini portocalii, nici vitrinele magazinelor. De ce să se gândească la asta?

...era o mare rușine, te asigur. Nu s-a mai întâmplat în familia noastră, niciodată. Și să se întâmple tocmai fiului meu. Vremurile s-au schimbat, așa mi-a spus, iar eu i-am răspuns, o căsătorie se construiește, numai Dumnezeu știe, noi, tatăl tău și cu mine așa am făcut, și m-am gândit, dacă ar știi el. Dar... E absolut necesar să divorțezi, nu-i așa... și el m-a întrerupt. Nu suntem căsătoriți, mi-a spus, așa că practic nu există divorț. Bun. Bineînțeles că n-am spus nimic în cercul meu. De dragul copilului. Nu mi-a plăcut niciodată nevasta sau ce-o fi ea. Haine fără nicio formă, păr neîngrijit. El zice că e mai plăcut așa. Și trebuie să recunosc că

relația lui cu copilul e foarte bună. O păpușică, așa e, seamănă cu mama, însă la caracter îmi aduce mai mult aminte de...

...nu știu dacă-mi place iaurtul. Mă întreabă o femeie și nu știu ce să-i răspund. Ce să-i spun? Să-i spun că nu. O să-l ia de aici și nu mai trebuie să mă gândesc la asta. N-a așteptat însă răspunsul meu și mi l-a lăsat lângă farfurie. O să-l iau și o să iau și obiectul acela lung și lucitor pe care l-a lăsat, argintiu, cu un capăt rotunjit, care se numește...

...el le număra întotdeauna după ce aveam musafiri. Le înfășura în șervete ude, le lustruia capetele și le număra când le așeza în cutia de tacâmuri căptușită cu catifea. Pe mine mă înnebunea. Trebuia să ies din cameră. Nu suportam să-l aud murmurând în bărbie numerele, nici să-l văd dispunându-le în batalioane de câte zece pe masa goală. Există oare ceva care să te...

...pietricele. Am învățat-o să numere pietricelele pe care le adunam din grădina din India. Am găsit zece pietricele frumoase, netede și le-am aliniat pe alee, să le vadă. Uite, i-am spus, unu, doi, trei, vezi? Era desculță, iar părul îi era legat cu o panglică. Unudoitlei, a repetat după mine și a zâmbit. Nu, i-am spus, uite, unu, doi, trei. Le-a ridicat, pietricelele adică, patru într-o mână și șase în cealaltă. Și înainte de a apuca s-o opresc le-a zvârlit în aer. Când au căzut înapoi, eu mi-am aplecat capul. Ca prin minune, pe ea n-au lovit-o, dar dacă e să te gândești...

...mama aduce copila în vizită la mine. Nu prea aveam ce să ne spunem, dar mărturisesc că am fost surprinsă să descopăr că începe să-mi fie dragă fetița. Bunico, mi-a spus ea zilele trecute, și făcea niște cercuri în aer cu mânuța, și se uita cum le desenează, când fac ceva, și scheletul meu face acel lucru. Și i-am răspuns, ai perfectă dreptate, draga mea. Poate că fiul meu o să aibă și alți copii, cine știe, e încă tânăr. Dacă întâlnește pe altcineva, o fată drăguță, una mai potrivită. Mi-ar plăcea. Ar fi mai bine pentru Iris să nu fie copil singur la părinți și știu bine ce zic pentru că...

...și când i-am găsit, când am intrat peste ei și i-am văzut stând așa împreună, amândoi pe scăunelul de la pian, și el se holba la ea de parcă ar fi văzut ceva extraordinar, prețios și care-și dorește foarte mult, am vrut să dau cu piciorul de pământ și să urlu, tu știi cum i se spune, i se spune Ciudățenie, oamenii râd de ea pe la spate, știi asta? Știam că nu se poate, că nu trebuie să se întâmple așa ceva, că a trebuit să...

...nu-mi place iaurtul. E rece, prea dulce și are înăuntru bucăți ascunse de fructe apoase și alunecoase. Nu-mi place. Am lăsat lingura să cadă, și iaurtul desenează o formă ca de evantai pe covor și...

Se aude o trosnitură tare, bruscă, asemenea unui tunet și e aruncată în spate. Simte răceala oglinzii pe pielea rece a brațului. Fața îi răsună de căldură, de durere și Esme își dă seama că tatăl ei a pălmuit-o.

– Scoate-l! strigă el. Scoate-l în clipa asta.

Din cauza şocului, degetele lui Esme se mişcă încet. Caută nasturii de la decolteu, dar sunt mici, acoperiţi cu mătase, iar ei îi tremură mâinile. Tata o împinge şi încearcă să-i tragă neglijeul peste cap. Esme e împinsă într-un ocean de mătase, sufocată, se scufundă în el. Gura îi este plină de păr şi mătase, se îneacă, nu vede nimic, îşi pierde echilibrul şi se împiedică de colţul tare al unei mobile, şi în tot acest timp tatăl ei urlă nişte cuvinte pe care nu le-a mai auzit niciodată.

Deodată, în încăpere, se aude vocea mamei.

– Destul, spune ea.

Esme îi aude paşii pe podea. Laţul de mătase din jurul gâtului se slăbeşte, îl simte peste cap, smuls. Mama stă în faţa ei. Nu o priveşte. Descheie nasturii neglijeului şi i-l scoate dintr-o mişcare, iar Esme îşi aminteşte de un bărbat pe care l-a văzut odată jupuind un iepure. Clipeşte şi se uită în jur. Cu câteva secunde în urmă, era în faţa oglinzii, singură, ţinând cu o mână poala neglijeului şi întorcându-se să vadă cum arată din spate. Acum e în lenjeria de corp, cu părul căzut pe umeri, cu braţele strânse în jurul ei. Kitty e în pragul uşii, are încă paltonul pe ea, îşi răsuceşte mâinile înmănuşate. Tata e la fereastră, cu spatele la ele. Nimeni nu vorbeşte.

Mama scutură neglijeul şi îl împăturește încet, pe linia cusăturilor, netezindu-l. Apoi îl pune pe pat.

– Kitty, spune mama, fără să se uite la cineva anume, aduci tu, te rog, rochia surorii tale?

Ascultă cu toții pașii lui Kitty îndepărtându-se pe coridor.

– Ishbel, după așa ceva nu mai merge la petrecere, murmură tatăl ei. Eu chiar cred...

– Ba da, îl întrerupe mama. Categoric, da.

– Da' de ce naiba? întreabă tata scoțându-și o batistă din buzunar. Ce sens are să trimitem o fată ca ea la așa o reuniune?

– Are sens. Vocea mamei e joasă și hotărâtă; o apucă pe Esme de braț și o trage spre măsuța de toaletă. Așază-te, îi poruncește și o împinge pe Esme pe taburet. O s-o pregătim, spune ea luând o perie de păr. O s-o facem să arate drăguță, o s-o trimitem la bal și apoi, spune ea ridicând peria și trăgând-o cu răutate prin părul lui Esme, o s-o măritățm cu tânărul Dalziel.

– Mamă, începe Esme înfricoșată, nu vreau să...

Mama își apleacă fața spre ea.

– Ceea ce vrei tu, îi murmură ea, aproape iubitoare, la ureche, nu are nicio importanță. Băiatul te vrea. Numai Dumnezeu știe de ce, dar te vrea. Felul în care te comporți n-a fost niciodată tolerat în această casă și nici nu va fi. Așa că vom vedea dacă, după ce ești câteva luni soția lui James Dalziel, te mai îmblânzești. Acum, ridică-te și îmbracă-te. Uite, a venit sora ta cu rochia.

În viață pot apărea niște confluențe foarte ciudate. Esme nu vrea să le spună coincidențe; detestă acest cuvânt. Uneori, crede însă că acționează ceva, un impuls, o coliziune de forțe, niște noduri în cronologie.

Uite-o aici, acum, gândindu-se la aceste lucruri, iar fata trece cu mașina exact pe lângă acea casă. O întâmplare? Sau altceva?

Esme se răsucește în scaun ca să se uite la ea. Zidurile sunt murdare, cu pete întunecate, iar pe gardul grădinii e lipit un afiș rupt. Aleea e blocată de pubele mari din plastic maro. Vopseaua de pe ferestre e crăpată și se jupoaie.

Au intrat acolo, încălțate cu pantofii de bal. Kitty era atât de îndrăgostită de rochia pe care o purta încât n-a vrut să ducă ea coronița de ilice, așa că a luat-o Esme. Kitty îi ținea în schimb geanta, pe care i-o împodobise cu paiete. După ce au ajuns în hol și și-au scos paltoanele, Esme a întins mâna după geantă și Kitty i-a dat-o: și-a desfăcut degetele de pe baretă, dar nu s-a uitat la sora ei. Poate că Esme ar fi trebuit să știe atunci, ar fi trebuit să vadă țesătura invizibilă și ițele care se formau în jurul ei, ar fi trebuit să audă strângerea sforilor. Și dacă le-ar fi auzit, ce? se gândește mereu. Și-a petrecut toată viață sufocată de acești Dacă. Și dacă ar fi știut atunci, dacă s-ar fi petrecut un nod în cronologie și ea ar fi văzut ceea ce urma să se întâmple? Ce-ar fi făcut? S-ar fi întors și s-ar fi dus acasă?

N-a știut și n-a făcut-o. A dat paltonul, și-a luat de la Kitty geanta cu paiete și și-a așteptat sora care-și aranja părul în oglindă, care a salutat apoi o fată cunoscută. Pe urmă i s-a alăturat și au urcat împreună scara, spre lumină, spre muzică, spre zumzetul înăbușit al conversației.

Așadar, două fete la un bal. Una așezată, cealaltă în picioare. Era târziu, aproape de miezul nopții. Rochia fetei mai tinere era prea strânsă pe coaste. Cusăturile se întindeau, amenințând să se rupă dacă ar fi inspirat prea adânc. A încercat să-și încovoaie spatele, dar fără folos: rochia i se aduna în jurul gâtului ca o piele lăsată. Nu-i venea bine, parcă n-ar fi fost a ei, iar îmbrăcată cu ea se simțea ca și cum ar fi participat la o cursă cu picioarele legate, alături de o persoană detestabilă.

S-a ridicat să se uite la dans. Un fel de horă complicată ai cărei pași nu-i cunoștea, femeile treceau de la un bărbat la altul, apoi reveneau la partenerii inițiali.

– Cât mai e până la miezul nopții? a întrebat întorcându-se spre sora ei.

Kitty stătea lângă ea, pe un scaun, cu un carnețel de dans deschis în poală. Strângea cu degetele înmănușate creionul îndreptat spre pagină.

– Vreo oră, i-a răspuns Kitty, absorbită în citirea numelor. Nu sunt sigură. Du-te să te uiți la ceasul din hol.

Esme nu s-a dus însă, ci a rămas să se uite la hora care s-a mai rotit o dată și s-a oprit, muzica a încetat, iar formațiile simetrice de dansatori s-au spart într-o grămadă de oameni care s-au întors la scaunele lor. Când l-a văzut pe tânărul blond și chipeș, gazda, îndreptându-se spre ea, s-a întors repede cu spatele. Prea târziu însă.

– Îmi oferi acest dans? a întrebat-o, strângându-i degetele într-ale sale.

L-a împins.

– De ce n-o inviți pe sora mea? i-a șoptit ea.

El s-a încruntat și a spus tare, prea tare, astfel încât să audă și Kitty, iar Esme să vadă că aceasta a auzit:

– Pentru că nu vreau să dansez cu sora ta, vreau să dansez cu tine.

Și-a luat locul în fața lui James pentru Strip the Willow[1]. Erau primul cuplu, așa că, atunci când a început muzica, el a înaintat spre ea, i-a luat mâinile și a învârtit-o. A simțit cum i se umflă rochia, cum se rotește încăperea în jurul ei. Ritmul muzicii era susținut și rapid și James a luat-o de mână și a trecut-o pe lângă șirul de bărbați, iar când ea nu s-a mai rotit, el a așteptat-o, pregătit, cu brațele întinse s-o primească. Și în ultimul moment al rotirii lor, când trebuiau să-și dea mâinile și să danseze până la capătul șirului, în timp ce ceilalți băteau din palme, James a dansat atât de repede și s-a îndepărtat atât de mult încât au ieșit din cameră pe palier, iar acest lucru a făcut-o pe Esme să râdă; și el a învârtit-o până a ametit și a trebuit să se prindă de brațul lui ca să nu-și piardă echilibrul, și tot râdea, și el la fel. Apoi a adus-o lângă el și a învârtit-o mai încet, ca pentru vals, încă o piruetă și încă una sub candelabru, iar ea și-a dat capul pe spate să vadă punctele de lumină ca un caleidoscop deasupra ei.

Unde se termină palma și începe încheietura? Unde se termină umărul și începe gâtul? Se va gândi

[1] Dans popular scoțian (n. tr.).

adesea că acesta e momentul în care s-a înclinat balanța, că, dacă a existat un punct în care ar fi putut schimba lucrurile, acesta a fost, când se rotea sub candelabru, de revelion.

O făcea să se rotească, ținând-o strâns. Și-a simțit spatele frecându-se de un perete, apoi peretele parcă a dispărut și au fost copleșiți de întuneric, iar muzica s-a auzit îndepărtată. Esme a văzut siluetele vagi ale mobilelor, grămezi de paltoane, pălării. James o înconjura cu brațele și îi șoptea numele. Simțea că era gata s-o sărute, că îi atingea cu o mână părul și i-a trecut prin minte că e curioasă să știe cum e, că trebuie să vadă cum e sărutul unui bărbat, că nu-i poate face niciun rău, și când fața lui Jamie s-a aplecat peste a ei, a rămas liniștită, așteptând.

Era o senzație curioasă. O gură o atingea pe a ei, i-o apăsa, și el o strângea în brațe. Buzele lui erau alunecoase și aveau un gust vag de carne și atunci ea a fost izbită de ridicolul situației. Doi oameni într-un dulap, apăsându-și gura unul peste a celuilalt. Esme a chicotit și și-a întors capul. El însă îi murmura ceva în ureche. Scuză-mă, i-a spus ea. Apoi el a împins-o în spate, încet, tandru și a simțit cum cade, picioarele au pierdut contactul cu podeaua și au aterizat amândoi pe ceva moale și elastic, o grămadă de haine. El râdea încetișor, ea se ridica, iar el o împingea înapoi și o întreba mă iubești, nu-i așa, și crede că la asta au râs amândoi. Apoi însă a fost altceva și ea chiar a vrut să se ridice, chiar s-a gândit că ar trebui, dar el n-a lăsat-o.

Îl împingea și spunea, Jamie, te rog, hai să ne întoarcem la dans. Mâinile lui îi erau pe gât, apoi, răsucindu-i rochia, pe picioare.

L-a împins din nou, de această dată cu toată puterea. I-a spus, nu. A spus, oprește-te. Apoi, când el se lupta cu decolteul rochiei, frământându-i sânii, a fost cuprinsă de furie și de teamă. L-a pocnit cu piciorul, l-a lovit. El i-a apăsat gura cu o mână, i-a spus în ureche cățea mică, și apoi durerea, atât de surprinzătoare încât a crezut că o spintecă, o arde, o rupe în două. Ceea ce se întâmpla era de neimaginat. Nu știa că e posibil așa ceva. Mâna lui îi acoperea gura, își împingea capul în gâtul ei. Esme s-a gândit că poate își va tăia totuși părul, sunetul copacilor de cauciuc, cum trebuie să continue să respire, o cutie cu programele filmelor, pe care ea și Kitty o țineau sub pat, numărul diezilor în fa minor scăzut.

Și după o vreme care i s-a părut foarte lungă, erau din nou pe palier. Jamie o ținea de încheietură și o conducea din nou spre muzică. Și, incredibil, dansul de Strip the Willow, continua încă. Se gândea el să se alăture din nou dansului? Esme l-a privit. A privit lumânările care se topeau în propria lor ceară, oamenii care dansau în cerc și țopăiau, fețele lor încordate de concentrare, de plăcere.

Și-a smucit mâna din strânsoarea lui. A durut-o, dar era liberă. Și-a întins degetele în aer. A făcu doi-trei pași spre ușă, dar a trebuit să se oprească. A simțit nevoia să-și sprijine fruntea de lemn. Limitele

câmpului ei vizual tremurau ca linia orizontului când e foarte cald. Spre ea se îndrepta o față care i-a spus ceva, dar muzica îi răsuna densă în urechi. Persoana aceea a apucat-o de braț, a scuturat-o, i-a îndreptat rochia. A văzut că e doamna Dalziel. Esme și-a deschis buzele să spună c-ar vrea s-o vadă pe sora ei, vă rog, dar n-a scos decât un zgomot ascuțit pe care nu și l-a putut stăpâni, asupra căruia nu a avut nicio putere.

Apoi Esme s-a trezit pe bancheta din spate a mașinii, conducea doamna Dalziel, și când au ajuns acasă, doamna Dalziel i-a spus mamei că Esme a băut puțin cam mult, s-a dat în spectacol, și că se va simți mai bine mâine-dimineață.

Și, totuși, dimineața, Esme nu s-a simțit deloc mai bine. Când mama a intrat pe ușă și a întrebat ce s-a întâmplat exact noaptea trecută, domnișoară, Esme s-a ridicat în capul oaselor în pat și zgomotul a revenit. A deschis gura și a țipat, a țipat, a țipat.

Iris o lasă pe Esme să urce înaintea ei pe scară și observă cât de încet merge, sprijinindu-se de balustradă la fiecare pas. Poate că această ieșire a fost un pic cam mult pentru ea.

Când dau ultimul colț, Iris se oprește. Vede o fâșie de lumină pe sub ușă; e cineva în apartamentul ei.

Trece pe lângă Esme și, după ce ezită o clipă, întoarce clanța.

– Bună! strigă ea din hol. E cineva aici?

Câinele se lipește de ea, iar Iris îl apucă de lesă. Îl simte încordându-se, după care își înalță capul și latră profund.

– Bună! strigă ea din nou și se întrerupe la mijlocul cuvântului. În ușa bucătăriei apare un bărbat.

– N-ai nimic de mâncare în casa asta? întreabă Alex.

Lasă lesa câinelui care se repede spre fratele ei, dar se oprește exact în fața lui.

– M-ai speriat, îi spune prinzându-l de braț.

– Îi pare rău, zâmbește el cu gura până la urechi. M-am gândit că trebuie să vin să te văd în calitate de...

Se oprește și se uită peste umărul ei. Iris se întoarce și se îndreaptă spre Esme.

– E fratele meu, îi spune.

– Ai un frate? se încruntă Esme.

– Frate vitreg, răspunde Alex, apropiindu-se. Întotdeauna uită să spună „vitreg". Euphemia, nu?

– Esme, spun Iris și Esme la unison.

...și pentru că tot nu înceta...

...era greu pentru că în toată familia sunt numai copii singuri la părinți. Nu aveam nicio verișoară, și bărbatul cu care m-am măritat a fost și el singur la părinți, așa că n-am avut nicio cumnată. Aveam nevoie de cineva să-mi țină florile, să mă ajute cu trena, chiar dacă avea o lungime modestă, să fie cu mine în momentele de dinaintea ceremoniei. Mama a spus, nu se poate să te măriți și să n-ai o domnișoară de onoare, trebuie să te gândești la cineva. Aveam câteva

prietene pe care le-aș fi putut ruga, dar mi se părea atât de ciudat după...

...și pentru că tot nu înceta cu țipetele, mama m-a scos din cameră și...

...la două săptămâni după aceea a venit în vizită Duncan Lockhart. N-a fost nimeni lângă noi. Niciun musafir de Anul Nou, niciun telefon. Nimic. Fără ea, casa era tăcută ca un mormânt. Treceau ore în șir fără să se audă un sunet măcar. Și era ciudat, pentru că nu mai păream o familie, ci un grup de oameni care stăteam în camere separate. Așa, de ochii lumii, Duncan a venit să-l vadă pe tata, dar eu îl cunoscusem la o petrecere: am dansat împreună. Îmi aduc aminte că avea mâinile foarte uscate. Și a spus că m-a văzut atunci în Parc. Bineînțeles că uitasem c-a fost și el acolo. A venit într-o zi, într-o după-amiază rece de ianuarie, când m-am trezit și am găsit gheață pe ferestre, în interior. Și am închis din nou ochii pentru că toată camera era încă plină de lucrurile ei, de cărțile ei. Mama nu reușise încă...

...îmi amintesc că pășeam pe podea, cu copilul în brațe, în mijlocul nopții. Nu știam nimic despre bebeluși, bineînțeles că la primul nici n-ai cum să știi, așa că te bazezi pe instincte. Mergi, nu te opri, mă îndemnau ale mele. Nu voia să mănânce, mititelul, lovea aerul cu pumnișorii lui roșii. A trebuit să-l hrănesc cu o bucățică de muselină înmuiată în lapte. În a patra zi a acceptat-o, a supt-o, nesigur la început, apoi lacom. Și aveam cratițe de apă pe sobă, ca să fierbem

biberoanele, cât era ziua de lungă, scutecele erau agățate lângă foc, aerul era opac din cauza aburilor...

...și pentru că ea nu se oprea din țipat, mama a chemat doctorul. Mie mi-a spus să ies din cameră, dar am ascultat la ușă, cu urechea lipită de alama rece a găurii cheii. Am auzit doar când doctorul a vorbit cu Esme – vorbea parcă mai tare când i s-a adresat, ca și cum ea n-ar fi auzit bine sau n-ar fi fost chiar întreagă. A discutat cu mama în șoaptă câteva minute, apoi el a ridicat glasul și i-a spus lui Esme, o să te ducem undeva ca să ai un pic de liniște, ce zici? Și ea, bineînțeles, a răspuns în felul ei că nu-i place deloc, iar glasul lui s-a asprit și a continuat, n-ai încotro, așa...

...până la urmă am rugat-o pe-o verișoară de-a doua a lui Duncan, o fată pe care am întâlnit-o doar de două ori. Era mai tânără decât mine și părea încântată. Cel puțin, a comentat neîndurătoare bunica, nu trebuie să ne facem griji că o va eclipsa pe mireasă. Am dus-o la doamna Mac, la probă. N-am stat acolo cât a durat proba, nu puteam...

...am spus despre blazer? Da. Cred că da. Numai pentru că m-au întrebat în mod direct, Și eu sunt întotdeauna cât se poate de onestă. Am povestit și despre Golful Canty? Dar, acum sincer, ce mai conta? Eu sunt întotdeauna cât se poate de onestă. Și atunci eram atât de geloasă. N-am vrut să plece definitiv, ci doar atât cât să pot și eu...

...așa că m-au scos din cameră și bineînțeles că am plecat, dar, de fapt, am rămas lângă ușă și am ascultat,

și mama vorbea în șoaptă cu doctorul. Eu nu am auzit aproape nimic și mi-era și teamă că urcă bunica și mă prinde. E foarte urât să tragi cu urechea, știam asta. După cum am spus, nu am auzit aproape nimic, dar mama spunea ceva cum că s-a săturat până peste cap de aceste crize de urlete și de răcnete. Iar doctorul turuia ceva despre isterie și despre tinere, ceea ce m-a deranjat puțin pentru că eu nu m-am comportat niciodată așa. A menționat cuvintele *tratament* și *loc* și *învață să se poarte cum se cuvine*. Și când am auzit asta, mi s-a părut o idee bună, un plan bun pentru ea, pentru că ea a fost întotdeauna atât de...

...m-a surprins mai mult decât orice altceva, cât de tare ajungi să-i iubești. Știi că așa o să fie, apoi sentimentul în sine, când în cele din urmă îl vezi, îi ții în brațe trupul mititel, e ca un balon care se umple cu aer. Mama lui Duncan a insistat să angajăm o bonă, o creatură îngrozitoare care-i dădea să mănânce la ore fixe și avea un șorț apretat. Am descoperit atunci că zilele mele sunt pustii. Mi-era dor de Robert. Mă duceam să-l văd în camera lui, dar până să ajung la pătuț, bona era deja acolo. Dormim, spunea ea, iar mie-mi venea să întreb, cine, noi toți? Bineînțeles că n-am făcut-o niciodată. Soacra mea a spus că bona își merită greutatea în aur și că trebuie să fim atenți să n-o pierdem. Nu prea îmi dădeam seama ce ar trebui eu să fac. Bucătăreasa și menajera făceau treaba în casă, Duncan era la birou cu tata, iar Robert era cu bona.

Uneori, în mijlocul zilei, rătăceam prin casă și mă gândeam că poate...

...*dementia praecox,* așa i-au pus diagnosticul. Așa mi-a spus tata odată, când l-am întrebat. L-am rugat să mi-l scrie. Ce cuvinte drăguțe, mult mai drăguțe decât ar trebui să fie. Bineînțeles că nu le mai folosește nimeni acum. Am citit asta undeva, într-un articol. „Termen depășit", așa scria. În articol scria că astăzi se spune „schizofrenie", un cuvânt urât, oribil, dar măreț în același timp, mai ales pentru ceva care e, în fond...

...rochia pe care a făcut-o pentru domnișoara de onoare a fost, de fapt, mai frumoasă decât orice altceva a făcut vreodată pentru mine. Bineînțeles că eu purtam rochia mamei, care a fost ajustată pe măsura mea. Multă lume a făcut comentarii asupra ei. Însă rochia domnișoarei de onoare era plină de paiete, cusute pe șifon...

...niciodată n-am vrut să plece definitiv, chiar deloc n-am vrut. Doar că...

...s-a zbătut și a dat din picioare; tata a trebuit să-l ajute pe doctor și au reușit amândoi, dar chiar la baza scării s-a prins cu mâinile de balustradă. Se ținea strâns și țipa întruna numele meu. Eu îmi pusesem mâinile peste urechi, iar bunica și le-a pus pe ale ei peste ale mele, dar tot o auzeam. KITTY! KITTY! KITTY! KITTY! Îmi dau seama c-o aud și acum. Mai târziu, am găsit un pantof de-al ei: probabil că îi ieșise în timpul luptei din hol, pentru că era înțepenit sub

cuier, iar eu l-am luat și m-am așezat pe jos și mi-am sprijinit capul de balustradă și...

...am văzut de după balustradă cum tata îi strângea mâna în hol. Tata l-a condus în birou și când s-a întors cu spatele, Duncan a făcut gestul pe care, urma să aflu mai târziu, îl făcea întotdeauna când era nervos. Și-a ridicat o mână peste cap și și-a netezit părul de pe partea opusă. Mi s-a părut așa de ciudat încât am zâmbit. Am văzut cum se uită la ușile închise din jur, la coridorul care ducea în spatele casei și m-am gândit, se uită oare după mine? Dar niciodată n-aș fi...

În mașină, tatăl ei nu vorbește. Îl strigă, îi spune, tată, îi atinge umărul, apoi își șterge fața și încearcă să zică, te rog. El însă se uită drept înainte prin parbriz, doctorul e lângă el. Nu vorbește nici când iese, nici când, împreună cu doctorul, o strâng între ei și traversează porțiunea acoperită cu pietriș, apoi urcă treptele spre o clădire mare, sus pe un deal.

Înăuntru e o liniște grea. Pe jos sunt dale din marmură, negru alb negru alb negru alb. Tata și doctorul foiesc și fosnesc niște hârtii. Nu-și scot pălăriile. Și apoi vine o femeie pe care n-a văzut-o în viața ei, o femeie îmbrăcată în soră medicală, și o apucă de braț.

– Tată! strigă ea. Tată, te rog!

Își smulge mâna dintr-a sorei, care scoate un mic sunet, un fel de țțc, printre dinți. Esme își vede tatăl aplecându-se scurt peste țâșnitoarea cu apă de băut, ștergându-și gura cu batista, și îndreptându-se apoi

peste pătratele din marmură în formă de tablă de șah, spre ușă.

– Nu mă lăsa aici! strigă ea. Te rog! Te rog să nu mă lași! O să fiu cuminte, îți promit!

Înainte ca sora s-o apuce din nou de braț, înainte de a apărea altă soră care s-o apuce de celălalt, înainte de a o lua pe sus și de a o duce de acolo, Esme își vede tatăl prin geamul ușii. Coboară treptele, își încheie haina, își pune pălăria și se uită spre cer – de parcă ar vrea să vadă dacă nu plouă –, apoi dispare.

E târâtă cu spatele pe niște scări în jos, pe un coridor, încadrată de două surori care și-au strecurat brațele pe sub ale ei, călcâiele îi zgârie pardoseala. O țin atât de strâns că nici nu se poate mișca. Spitalul îi apare ca într-un film derulat înapoi. Trec de câteva uși și vede un tavan înalt, un șirag de lumini, șiruri de paturi, formele trupurilor ghemuite sub pături. Aude tusete, gemete, o persoană, pe undeva, murmură ceva către ele. Surorile o trântesc pe un pat și gâfâie din cauza efortului. Esme se întoarce să se uite pe fereastră și vede zăbrele, în sus și în jos.

Oh, Doamne, suspină ea în aerul fetid. Își duce o mână la cap. Oh, Doamne. Șocul o face să izbucnească din nou în lacrimi. Nu-i adevărat, nu-i adevărat. Întinde mâna și rupe draperia, dă cu piciorul în dulap, strigă, s-a făcut o greșeală, totul e o greșeală, vă rog să mă ascultați. Surorile vin în fugă cu curele late din piele și o leagă de pat, apoi se îndepărtează clătinând din capete, aranjându-și bonetele.

Rămâne legată în curelele din piele timp de două zile și o noapte. Vine cineva și-i ia hainele. În amurg, apare o femeie cu niște foarfece mari argintii și-i taie părul. Acest lucru o face pe Esme să izbucnească în hohote de plâns, iar lacrimile îi curg pe față în jos, pe pernă. Se uită la femeia care se îndepărtează ținându-i părul în mână ca pe un bici.

Persistă un miros de dezinfectant și de soluție de lustruit podelele, iar femeia din patul din colț bombăne cât e noaptea de lungă. Lumina din tavan pâlpâie și bâzâie. Esme țipă. Se luptă cu curelele legate strâns, încearcă să se răsucească și să scape, strigă, vă rog, vă rog să mă ajutați, până răguușește. O mușcă pe o soră care încearcă să-i dea apă.

Își dă seama că este obsedată de viața pe care a lăsat-o în urmă, din care a fost îndepărtată. Seara, când lumina din cameră slăbește, se gândește cum coboară bunica scara în bucătărie ca să vadă cum se desfășoară pregătirea cinei, cum ia mama ceaiul în salonul din față, numărând cubulețele de zahăr cu ghearele cleștișorului, cum fetele de la școală iau tramvaiele spre casă. Este de neconceput pentru ea să nu ia parte la aceste evenimente. Cum se pot desfășura fără ea?

În lumina albăstruie a celei de-a doua dimineți, la patul ei apare o siluetă. E neclară, încețoșată, îmbrăcată în alb. Esme o țintește cu privirea. De ore întregi are o șuviță de păr peste ochi și nu poate să și-o dea la o parte.

– Nu te mai zbate și nu te mai lupta, fetițo, murmură silueta. Esme nu-i vede fața din cauza umbrelor, a părului din ochi. Doar nu vrei să ajungi în Salonul Patru.

– Dar e o greșeală, îngaimă Esme. N-ar trebui să fiu aici, eu nu...

– Trebuie să fii atentă, spune femeia. Pe șarpe nu trebuie să calci. După cum te porți...

Se aude sunet de pași pe pardoseală și apare sora care i-a tăiat părul.

– Tu! țipă ea. Întoarce-te în patul tău în clipa asta!

Silueta se îndepărtează, dispare.

Iris sparge un ou de marginea unui castron și se uită cum cade gălbenușul. Alex se sprijină de frigider și-și îndeasă în gură boabe de strugure.

– Deci, începe el, și Iris simte cum o cuprinde iritarea pentru că știe ce va urma. Ce se întâmplă acum? Te mai vezi cu tipul ăla?

– Ce tip? răspunde ea uitându-se spre tavan.

– Știi despre cine vorbesc, spune afabil Alex. Tipul ăla, avocatul.

Iris vâră cojile de ou una în alta. Îi este atât de recunoscătoare că nu a spus „tipul ăla însurat", încât are o izbucnire de sinceritate.

– Da, îi răspunde și își șterge mâinile pe un șervet de bucătărie.

– Proasto! murmură el.

– Și tu cum ești? îl întreabă întorcându-se spre el.

– Cum sunt?

– Nu ești și tu încă însurat cu o femeie cu care ai hotărât să nu te căsătorești niciodată?

– Ba da, răspunde el dând din umeri.

– Și tu ești prost.

Urmează o scurtă tăcere. Iris ia o furculiță și bate ouăle în castronul înclinat până când încep să se amestece și să facă spumă. Alex își trage un scaun și se așază la masă.

– Hai să nu ne certăm, spune el. Tu ai viața ta, eu pe a mea.

– Bine, răspunde Iris măcinând niște piper peste ouă.

– Deci, ce e între tine și Domnul Avocat?

– Nu știu, răspunde ea clătinând din cap.

– Nu știi?

– Ba da, știu. Dar nu vreau să vorbesc despre asta. Își ridică părul din ochi și-și privește fratele așezat la masa din bucătărie. Se uită și el la ea câteva momente, apoi își zâmbesc.

– Tot nu știu ce faci aici, îi spune Iris. Apropo, vrei să mănânci sau pleci?

– Nu știi ce fac aici? repetă el. Ești aiurită? Sau amnezică? Ieri mi-ai dat un telefon și mi-ai spus că te-ai pricopsit c-o nebună așa că eu ce să fac? Să-mi pierd vremea pe acasă sau să vin aici să te salvez de dementă? Nu mi-am dat seama că o să plecați haihui la mare.

Iris lasă furculița jos.

– Vorbești serios? întreabă ea încet. Ai venit pentru mine?

Alex își pune un picior peste celălalt, apoi invers.

– Bineînțeles că am venit pentru tine, îi răspunde el încurcat. Ce altceva să fac aici?

Iris se duce la el, îngenunchează și îl înconjoară cu brațele. Îi simte trupul firav, moliciunea tricoului. După o clipă, el își pune brațul în jurul umerilor ei, o leagănă înainte și înapoi, și Iris știe că se gândesc amândoi la o vreme în care nu mai vrea niciunul să se întoarcă. Îl strânge ușurel la piept și îi zâmbește.

– Te-ai tuns, îi spune el trăgând-o de păr.

– Mda, îți place?

– Nu.

Râd amândoi. Iris se retrage, și Alex arată cu capul spre camera de musafiri.

– Nu pare prea nebună, spune el.

– Știi, îi răspunde Iris punându-și mâinile în șold, nu sunt prea sigură că e.

Alex se alertează imediat.

– Dar a fost la balamuc... Câți ani?

– Asta nu înseamnă neapărat că e și nebună.

– Ba probabil că înseamnă.

– De ce?

– Stai așa, stai așa. Alex își ridică mâinile de parcă ar vrea să liniștească un animal. Despre ce vorbim?

– Vorbim despre, și se înflăcărează dintr-odată, despre o fată de șaisprezece ani închisă pentru că n-a făcut altceva decât să încerce niște haine, despre o femeie ținută prizonieră întreaga viață, iar acum i s-a suspendat pedeapsa și... depinde de mine să încerc să... nu știu.

Preț de o clipă, Alex se uită fix la ea, cu brațele încrucișate.

– Oh, Doamne! spune el.

– Ce? Ce vrei să zici cu „Oh, Doamne"?

– Acționezi ca de obicei, nu-i așa?

– Cum ca de obicei?

– Adică tu știi cel mai bine.

– Nu înțeleg ce vrei să spui, țipă Iris. Cred că nu e normal să...

– Femeia asta nu e un obiect rar de colecție, știi doar, spune el și face cu degetele în aer semnele citării.

O clipă, Iris rămâne mută, apoi ia castronul cu ouă.

– Nu înțeleg ce vrei să spui, îl repede ea, dar poți să te duci naibii.

– Uite, continuă Alex blând, spune-mi doar... Se întrerupe cu un suspin. Spune-mi doar că n-o să faci vreo prostie.

– Cum ar fi?

– Cum... Adică o s-o trimiți undeva, nu? O să găsești ceva pentru ea. Nu-i așa?

Iris trântește o tigaie pe plită și toarnă ulei în ea.

– Iris? spune Alex în spatele ei. Spune-mi c-o să-i găsești un loc unde s-o trimiți.

Se întoarce cu tigaia în mână.

– Știi, dacă e să te gândești un pic, apartamentul acesta e de fapt al ei.

– Oh, Doamne! exclamă el și își cuprinde capul în mâini.

Esme le aude vocile prin perete. Sau aude mai degrabă zumzetul, ca niște albine într-un borcan cu gem. Vocea fetei se unduiește, crește treptat, apoi scade din nou, a băiatului e aproape monotonă. Poate că se ceartă. Fata, Iris, dă impresia că se ceartă, dar dacă e așa o face cam singură.

Fratele ei, așa a spus. Când Esme l-a văzut prima dată aici, în pragul ușii, s-a întrebat o clipă dacă nu e iubitul. Apoi s-a uitat la Iris și a văzut că nu e. Nu e totuși un frate în adevăratul sens al cuvântului. E mai degrabă unul pe jumătate.

Esme își îndoaie picioarele, și genunchii sparg suprafața apei ca niște insule într-o lagună. A lăsat apa așa de fierbinte încât pielea i-a devenit roz, lividă. Stai cât îți place, i-a spus Iris, și chiar asta face. Aburul s-a cățărat pe pereți, pe oglindă, pe fereastră, pe sticluțele de pe raft. Esme nu-și amintește această încăpere. Oare ce era pe vremea ei? Celelalte camere le poate transpune, să tragă peste ele o placă fotografică, să le vadă așa cum erau: în camera ei era camera servitoarei, salonul era locul de sub streașină unde stăteau depozitate hainele de vară, în cufere din lemn de cedru.

Pe un perete din dormitorul lui Iris era un raft plin cu borcane de dulcețuri. Însă de această cameră nu-și aduce aminte. Își amintește de întregul spațiu ca fiind foarte întunecat și cu tavanul jos, când, de fapt, camerele sunt destul de înalte și aerisite. Ceea ce-ți arată cât e de imperfectă memoria.

Ia săpunul din savonieră și îl freacă între mâini, ca Aladin lampa sa. Degajă un parfum delicios de dulce, îl ridică spre față și inspiră. Se întreabă ce ar spune cuplul de dincolo de ușă dacă le-ar mărturisi că e prima ei baie nesupravegheată după șaizeci de ani. Vede aparatul de ras de pe marginea băii și zâmbește. Fata l-a lăsat pur și simplu acolo. Esme a și uitat cum e să te afli printre oameni nesuspicioși. Îl ia și atinge cu degetul tăișul rece și atunci își amintește ce era în această cameră.

Lucruri de bebeluș. Un pătuț din lemn, cu gratii ca un schelet de animal. Un scaun înalt cu un șirag de mărgele colorate legate de tavă. Și cutii pline de cămăși de noapte mititele, bonete, botoșei, mirosul înțepător al bilelor de naftalină.

Cine din această casă a avut ultimul copil? Pentru cine erau acele jachetele împletite, cămășuțele brodate? Cine a legat mărgelele de scaunul cel înalt? Bănuiește că bunica pentru tatăl ei, dar nu-și poate totuși imagina. La acest gând îi vine să chicotească. Inspiră apoi, își ține respirația, se scufundă sub apă și lasă părul să-i plutească deasupra ca niște buruieni.

Stătea întinsă, legată și se uita cum se târăște încet o muscă pe tavanul verde-bolnăvicios. Număra zgomotele pe care le auzea: o mașină afară, pălăvrăgeala graurilor, vântul smucind fereastra glisantă, bolboroseala unei femei din colț, scrâșnetul roților de pe coridor, fâșâitul cearșafurilor, suspinele și mormăielile celorlalte femei. A acceptat de la o soră câteva

linguri cu porridge cleios și călduț, l-a înghițit, deși stomacul i s-a revoltat și părea să se închidă la fiecare îmbucătură.

Înainte de prânz, două femei s-au certat.

– E al meu!

– Nu-i niciodată al tău!

– El al meu. Dă-mi-l!

– Pleacă de aici, e al meu!

Esme a ridicat capul și le-a văzut trăgând și smucind de ceva. Apoi cea mai înaltă, cu părul cărunt, strâns la spate într-un coc ciufulit, a întins mâna și a pălmuit-o pe cealaltă pe obraz. Aceasta a început imediat să urle, a dat drumul obiectului pentru care se certau, apoi s-a ridicat ca un animal pe picioarele dinapoi și s-a aruncat asupra celeilalte. S-au rostogolit amândouă pe podea – o creatură ciudată cu opt membre, bătându-se și țipând –, au răsturnat o masă, un coș de rufe. Surorile au apărut ca din senin, țipând și ele, strigând una la cealaltă, fluierând.

– Încetați! a strigat sora-șefă. Încetați imediat!

Le-au despărțit. Femeia cu părul cărunt șchiopăta și s-a așezat supusă pe pat. Cealaltă se zbătea încă, strigând, țipând, repezindu-și unghiile spre fața sorei-șefă. I s-a ridicat halatul, și Esme i-a văzut fesele, palide și rotunde ca niște ciuperci, pliurile burții. Sora-șefă a apucat-o de încheietură și i-a răsucit-o, până când femeia a urlat de durere.

– Te pun în cămașă de forță! a amenințat-o sora. Te pun. Știi bine c-o să te pun.

Esme a văzut-o gândindu-se și, o clipă, părea că se va potoli. Apoi însă s-a repezit cu capul înainte ca un cal, a dat din picior și a prins-o pe sora-șefă de genunchi, dând drumul la o serie de obscenități. Sora a pufnit o dată și atunci, ca la un semn, surorile au luat-o repede și au scos-o din salon. Esme a ascultat zgomotul care devenea din ce în ce mai slab.

– Salonul Patru, a auzit ea pe cineva șoptind. O duc la Salonul Patru.

Esme a întors capul să vadă cine vorbește, însă toate femeile stăteau pe paturile lor, drepte, dar cu capetele plecate.

Când i-au desfăcut curelele, Esme a rămas foarte liniștită. S-a așezat pe pat, cu mâinile sub ea. Se gândea la animalele care stau nemișcate ore în șir, ghemuite, în așteptare. Se gândea la un joc de-a vânătoarea în care trebuie să te prefaci că ești un leu mort. A venit o infirmieră și a lăsat pe fiecare pat cârpe și câte un vas galben cu soluție de lustruit, mirosind amărui. Esme le-a dat puțin deoparte și s-a ridicat, nesigură, în timp ce femeile celelalte s-au lăsat în genunchi, ca și cum ar fi vrut să se roage, și au început să frece podeaua, înaintând cu spatele spre ușă. Din cauza curelelor, își simțea picioarele țepene, imposibil de urnit. Tocmai întindea mâna după cârpa și soluția de lustruit de pe patul ei, când a văzut-o pe una dintre surori arătând cu degetul spre ea.

– Ia uită-te la madam, a chicotit ea.

– Euphemia! i-a strigat sora Stewart. În genunchi!

Esme a tresărit când a auzit strigătul. Preț de o clipă, s-a întrebat de ce se uită toată lumea la ea. Apoi și-a dat seama că ei i se adresa sora.

– De fapt, a început ea. Mie mi se spune...

– În genunchi, și apucă-te de treabă! a urlat sora Stewart. Să știi că nu ești mai brează decât celelalte.

Mai târziu, celelalte femei au venit să-i vorbească. Era Maudie, care s-a căsătorit cu Donald și apoi cu Archibald cât era încă măritată cu Hector, deși ea îl iubea de fapt pe Frankie, care a fost omorât de Flandra. În momentele bune, încânta pe toată lumea cu poveștile nunților ei; în cele rele, Maudie țopăia prin salon, cu un jupon legat sub bărbie, până când sora Stewart i-l smulgea și îi spunea să stea jos și să fie fată cuminte, că de nu vede ea. În paturile vecine erau Elizabeth, care-și văzuse copilul strivit de o căruță, și Dorothy, care se dezbrăca uneori în pielea goală. În capătul celălalt, era o femeie bătrână căreia surorile îi spuneau Agnes, dar care le corecta mereu și spunea, „Doamna Dalgleish, vă rog". Maudie i-a spus lui Esme că doamna aceea nu putea să aibă copii, și uneori ea se certa cu Elizabeth.

După masa de prânz, când a mâncat o supă cenușie nedefinită, a apărut un oarecare doctor Naysmith. Trecea printre paturi, urmat la doi pași de sora Stewart, și dădea din cap către fiecare, întrebând din când în când: „Cum te simți astăzi?" Femeile, mai ales Elizabeth, au devenit foarte agitate și se lansau

în monologuri încurcate sau izbucneau în lacrimi. Două dintre ei au fost duse să li se facă băi reci.

S-a oprit la patul lui Esme și s-a uitat la tăbliță cu numele, agățată pe perete. Esme s-a ridicat și și-a umezit buzele cu limba. Voia să-i spună... voia să-i spună că e o greșeală, că ea n-ar trebui să fie aici. Dar sora Stewart s-a ridicat pe vârfuri și i-a șoptit ceva la ureche.

– Foarte bine, a spus el și a trecut mai departe.

...și când m-a întrebat, și uite că zic că m-a întrebat, dar de fapt el a spus, consider că cea mai bună idee este să ne căsătorim. Mi-a spus asta când eram pe Lothian Road, pe trotuar. Fusesem la film, și eu așteptasem ca el să mă ia de mână. O lăsasem să atârne peste brațul scaunului, îmi scosesem mănușile, dar nu părea să fi observat. Cred c-ar fi trebuit să iau acest lucru drept...

...o clepsidră cu nisip roșu care stătea pe...

...și uneori o iau pe fetiță la film. E foarte serioasă. Stă cu mâinile înlănțuite în poală, ușor încruntată, atentă la piticii care coboară în mină, unul câte unul, cu bastonașele pe umeri. Ultima dată mi-a spus că filmul a fost făcut din desene puse unul lângă altul și mișcate foarte repede și i-am răspuns că da, și ea m-a întrebat cine, eu i-am spus că un om foarte inteligent, scumpa mea, și atunci ea m-a întrebat de unde știi că era bărbat, și nu femeie. Am râs, bineînțeles, nu am știut, dar cumva...

...se uita la nisipul roşu ce cădea fir cu fir şi m-a întrebat asta înseamnă că gaura are exact lăţimea unui fir de nisip? Şi habar nu aveam. Nu m-am gândit niciodată la asta. Mama a spus...

...băiatul care era cu ele, n-o să ştiu niciodată. Copil schimbat de spiriduşi, aşa îi spun, dar numai în gând sau de faţă cu servitoarea. Femeia mi-a spus, ar fi minunat dacă ai putea fi şi bunica lui. Bun. Mi-e imposibil să-l consider în vreun fel ruda mea. Un copil ursuz, îmbufnat, cu ochi bănuitori. Nu are acelaşi sânge cu mine. Fetiţei îi place însă foarte mult şi el a avut o viaţă grea, asta în orice caz. O mamă care a plecat pur şi simplu şi chiar nu înţeleg cum poate face o mamă aşa ceva. E împotriva firii. Fata îl ţine de mână, deşi e cu un an, poate chiar doi mai mare decât ea, iar el îi stă tot timpul alături. Întotdeauna îmi vine s-o trag de lângă el, din mâinile lui umede de băiat, dar bineînţeles că trebuie să te comporţi ca un adult în aceste...

...e un lucru îngrozitor să vrei să...

...pe Lothian Road mi-am închis geanta cu zgomot. Am vrut o clipă să închid ochii. Luminile trăsurilor şi ale tramvaielor erau foarte obositoare, mai ales după filmul pe care tocmai îl văzusem. Aştepta şi m-am uitat la el şi am văzut că avea gulerul prea strâns, că eşarfa pe care o purta avea un fir scăpat şi m-am întrebat cine i-a tricotat-o, cine îl iubea atât de mult. Mi-am zis că mama lui, dar aş fi vrut să-l întreb. Voiam să ştiu cine îl iubeşte. Am spus da, bineînţeles.

Am spus asta dintr-o suflare, așa cum se face, și am zâmbit timid în timp ce rosteam aceste vorbe, ca și cum totul ar fi fost perfect, ca și cum el ar fi îngenuncheat și ar fi avut trandafiri într-o mână și un inel cu diamant în cealaltă. N-aș mai fi suportat alte nopți în acea cameră fără...

...toată lumea spunea că a plecat. O fată mi-a spus că la Paris. Alta, că în Africa de Sud. S-a zvonit că doamna Dalziel l-a trimis la unchiul său, în Anglia. Și, deși l-am văzut foarte rar, gândul că s-ar putea să nu-l mai întâlnesc, că nu mai umblă pe străzile din Edinburgh era suficient pentru a...

...și am găsit un teanc de scrisori, în fundul unei cutii de pălării. Cred că asta s-a întâmplat după câteva luni.

Eram deja măritată și căutam o pălărie pe care s-o port la un botez. Într-o seară, chiar înainte de nunta mea, mama și tata au spus că numele ei nu va mai fi pomenit niciodată și că-mi vor fi recunoscători dacă acționez în consecință. Și așa am făcut, adică am acționat în consecință, deși m-am gândit la ea mult mai mult decât credeau ei. Așa că am scos scrisorile...

...nu trebuia să fie pentru totdeauna. Aș vrea ca acest lucru să fie cât se poate de clar. Mă gândeam la o perioadă doar. Am venit în salonaș când m-a chemat mama, și doctorul era acolo. Ea era sus, tot țipa și nu înceta deloc. Vorbeau în șoaptă și am prins cuvântul „departe". Kitty știe ce are de făcut, a spus mama, iar doctorul de la spital s-a uitat la mine și a

întrebat dacă s-a întâmplat ceva cu sora ta care să te privească și pe tine? Dacă ți-a încredințat vreun secret pe care crezi c-ar trebui să ni-l spui? Și m-am tot gândit, apoi mi-am ridicat fruntea și mi-am luat o figură puțin tristă, puțin nesigură, și am zis, păi, mi-a zis odată că i s-a părut că se vede pe plajă, deși era în mare. Și mi-am dat seama, după privirea doctorului, că am făcut bine, că am...

...felul în care mi-am închis geanta. Mi-a plăcut asta. Întotdeauna mi-o duceam pe braț, mai sus de încheietură, niciodată prea...

Iris aduce salata la masă și o așază la jumătatea distanței dintre Esme și Alex. Iar furculițele de servit le îndreaptă spre Esme. Își permite un mic zâmbet, numai pentru sine, la ideea că ar fi aproape imposibil să găsească doi comeseni mai diferiți decât aceștia.

– Unde locuiești? întreabă Esme.

– În Stockbridge, răspunde Alex. Înainte de asta am stat la New York.

– În Statele Unite ale Americii? întreabă Esme aplecându-se peste farfurie.

– Exact, zâmbește Alex.

– Și cum ai ajuns acolo?

– Cu avionul.

– Cu avionul, repetă ea și pare să cugete asupra acestui cuvânt. Am văzut avioane.

Alex se apleacă și ciocnește paharul cu al ei.

– Nu semeni deloc cu sora ta.

Esme, care cercetează salata, întorcând castronul pe o parte și pe cealaltă, se oprește.

– O cunoști pe sora mea?

– N-aș merge atât de departe încât să spun că o cunosc, răspunde Alex, legănându-și mâna în aer. Am întâlnit-o de mai multe ori. Nu m-a plăcut.

– Nu-i adevărat, protestează Iris. Niciodată n-a...

El însă se apleacă spre Esme, conspirativ.

– Nu m-a plăcut. Când tata și Sadie, mama lui Iris, erau împreună, Sadie s-a gândit c-ar fi bine să vin și eu cu Iris când merge în vizită la bunica. Numai Dumnezeu știe de ce. Și bunica ei se întreba, în mod cât se poate de evident, ce caut eu acolo. Credea că sunt ca puiul de cuc în alt cuib. Nu-i plăcea să am de-a face cu scumpa ei nepoată. Și să știi că nici între ea și Sadie n-a fost dragoste prea mare, dacă e să spun adevărul.

Esme îl privește lung.

– Eu te plac, spune ea în cele din urmă. Te găsesc chiar amuzant.

– Când ai văzut-o ultima oară?

– Pe cine?

– Pe sora ta. Alex e preocupat să-și șteargă farfuria cu o bucată de pâine, așa că doar Iris observă privirea de pe fața lui Esme.

– Acum șaizeci și unu de ani, cinci luni și șase zile.

Mâna lui Alex se oprește la jumătatea drumului spre gură.

– Adică...

– N-a venit niciodată în vizită la tine? întreabă Iris.

Esme clatină din cap și apoi își pironește privirea în farfurie.

– Eu am văzut-o o dată, la o vreme după ce am fost internată, dar...

– Dar ce? o îndeamnă Alex și Iris vrea să-l facă să tacă, dar vrea și să audă răspunsul.

– N-am vorbit..., răspunde Esme cu voce monotonă, ca o actriță care-și revede replicile... atunci. Eram în altă cameră, în spatele ușii. N-a intrat.

Alex se uită la Iris, și Iris îl privește fără să spună un cuvânt. El întinde mâna după paharul cu vin, dar pare să se răzgândească. Își pune mâna pe masă, apoi se scarpină în cap.

– Vezi? întreabă el. Ți-am spus mereu că e o scorpie.

– Alex, te rog! spune Iris și se ridică să strângă farfuriile de pe masă.

Esme stă la o masă din camera de zi, cu picioarele răsucite în jurul picioarelor scaunului. Nu trebuie să plângă, nu trebuie să plângă. Aici nu se plânge în public. Te amenință cu tratamentul sau îți fac injecții care te adorm și te trezești năucă, pierdută.

Își încleștează mâinile ca să-și oprească lacrimile și se uită în jos, la bucata de hârtie din fața ei. *Dragă Kitty,* a scris. În spatele ei, Agnes și Elizabeth se înțeapă una pe cealaltă.

– Cel puțin eu am avut un copil. Alte femei nu...

– Cel puțin eu nu mi-am omorât copilul din cauza neglijenței. Auzi, să-ți lași carne din carnea ta și sânge din sângele tău să umble pe sub căruță.

Ca să nu le mai audă, Esme își ia creionul. *Te rog să vii,* scrie ea. *Miercurea e zi de vizită. Te rog,* scrie ea din nou, *te rog, te rog*. Își sprijină fruntea de mână. De ce nu vine niciodată? Esme crede că surorile nu-i trimit scrisorile. Altfel, de ce n-ar veni? Ce altă explicație ar putea fi? Nu te simți bine, îi spun surorile. Nu te simți bine, spune doctorul. Și lui Esme i se pare că începe să creadă și ea acest lucru. Deodată o apucă un tremurat. Nu poate să plângă pentru nimic, nici când Maudie o ciupește de mână, nici când Dorothy îi fură biscuitul de după-amiază. Sunt momente când se uită pe fereastră la ploaia care cade pe pământ și se gândește la alinarea toamnei, la răcoarea aerului. Și o doare corpul, își simte capul slăbit, amețit. Mirosul i-a devenit extrem de sensibil. Miasma de cerneală a unei reviste pe care o citește cineva în capătul celălalt al camerei o obsedează. Știe ce le așteaptă în farfurii la masa de prânz doar amușinând aerul. E în stare să se ducă în mijlocul salonului și să spună cine a făcut baie în această săptămână și cine nu.

Se ridică în picioare, încearcă să-și limpezească mintea, încearcă să se îndepărteze puțin de celelalte și se duce la fereastră. Afară, e o zi liniștită. Ciudat de liniștită. Nu tremură nicio frunză din copaci, iar în straturi, florile stau drepte, nemișcate. Îi vede pe pajiște pe cei de la Salonul Patru care au fost scoși la

aer. Își lasă fruntea pe geam și îi privește. Sunt în cămăși lungi, în culori pale, și se mișcă de colo-colo, precum norii. E greu de spus dacă sunt bărbați sau femei, pentru că au cămășile largi și au fost tunși scurt. Unii stau nemișcați și privesc înainte. Unul suspină în mâinile făcute căuș. Un altul scoate un țipăt ascuțit, hârâit care trece încet într-un mormăit. Cel puțin ele, aici, poartă propriile haine, se piaptănă în fiecare dimineață. Nu e bolnavă. Știe că nu e bolnavă. Vrea să fugă, să țâșnească pe ușă, să iasă pe coridor, să alerge și să nu se întoarcă niciodată. Vrea să țipe, lăsați-mă să ies, cum îndrăzniți să mă țineți aici. Vrea să spargă ceva, fereastra, tabloul acela înrămat cu o cireadă în zăpadă, orice. Și, deși vrea să facă toate aceste lucruri, și altele, își impune să se așeze din nou la masă. Își impune să traverseze camera, să-și îndoaie picioarele și să se așeze pe scaun. Ca un om normal. Efortul de a face acest lucru îi produce un tremur în membre. Inspiră adânc și își apasă mâinile pe masă, în cazul în care s-ar uita cineva. Trebuie să iasă de aici, trebuie să-i facă s-o lase să plece. Se preface că citește ceea ce-a scris.

Iar mai târziu, la mult-așteptata întrevedere cu medicul, îi spune că se simte mai bine. A hotărât să folosească aceste cuvinte. Trebuie să-l convingă că și ea a crezut c-a fost bolnavă; trebuie să admită faptul că, în fond, ei au avut dreptate. N-a fost bine, dar acum s-a însănătoșit. Își spune asta tot timpul, pentru a începe și ea să creadă, să încerce să înăbușe acele strigăte care spun, n-am nimic, n-am avut niciodată nimic.

– Cum adică mai bine? o întreabă doctorul Naysmith, clătinând tocul strălucitor în lumina soarelui care cade pe birou.

Esme n-ar vrea decât să ajungă la acea căldură, să-și lase capul pe hârtii, să simtă cum îi arde fața.

– Pur și simplu mai bine, răspunde ea căutând înnebunită. Nu... nu am plâns deloc în ultimele zile. Dorm bine, îmi fac planuri. Ce să mai spun, ce să mai spun? Am poftă de mâncare. Abia... abia aștept să mă întorc la școală.

Îl vede pe doctorul Naysmith încruntându-se.

– Sau... sau... vrea să-i facă pe plac... sau poate că.... să o ajut o vreme pe mama. Prin casă.

– Te gândești vreodată la bărbați?

– Nu, răspunde ea și înghite.

– Și mai ai momente derutante, de isterie?

– Cum adică?

Doctorul Naysmith se uită la notițe.

– Ai insistat că lucruri care erau ale tale nu-ți aparțineau, e vorba despre un blazer de școală, citește el, cu voce monotonă. Ai susținut că te vezi stând lângă ai tăi, pe o pătură, când erai, de fapt, la oarecare distanță de ei.

Esme se uită la buzele doctorului. Se opresc și i se închid peste dinți. Se uită și ea la dosarul din fața lui. Parcă e prea puțin aer în cameră; trebuie să inspire până în fundul plămânilor și tot nu e destul. Își simte oasele capului strâmte, comprimate, și tremurul i-a cuprins din nou membrele. Parcă doctorul i-ar jupui

pielea şi s-ar uita înlăuntrul ei. Cum e posibil să ştie aşa ceva când singura persoană căreia i-a spus a fost...

– De unde ştiţi asta? Îşi aude vocea şovăind, ridicându-se la sfârşitul întrebării şi îşi spune, fii atentă, atentă, fii foarte atentă. De unde aţi auzit aceste lucruri?

– Nu asta e problema. Problema, nu-i aşa, este dacă mai ai aceste halucinaţii?

Îşi înfige unghiile în coapse, clipeşte să-şi limpezească mintea.

– Nu, domnule doctor.

Doctorul Naysmith notează mânios ceva, legat probabil de ceea ce spune ea, pentru că la sfârşitul întrevederii se lasă pe spate în scaun şi îşi împreunează vârfurile degetelor ca într-o cuşcă.

– Foarte bine, domnişoară. Ţi-ar plăcea să pleci în curând acasă?

Esme trebuie să-şi reţină un suspin.

– Foarte mult.

Reuşeşte să rostească aceste cuvinte cu o voce gânditoare, să nu pară prea nerăbdătoare, prea isterică.

– Mi-ar plăcea foarte mult.

Aleargă pe coridor spre fereastra prin care pătrunde lumina blândă de primăvară. Înainte de a ajunge la uşa salonului îşi domoleşte ritmul şi merge normal. Normal, normal, acesta e cuvântul pe care şi-l repetă ca pe o incantaţie când intră în salon, când se îndreaptă spre pat şi se aşază pe el, ca o fată cuminte.

...un lucru îngrozitor să vrei...

...eu i-am cusut paietele pe geanta de seară. Ea nu a fost în stare. De fapt, nici nu s-a străduit. După ce a cusut două, s-a înțepat la deget, i s-a încurcat firul și a scăpat cutia cu paiete. A aruncat totul furioasă și a întrebat, cum poate să suporte cineva un lucru atât de monoton? Le-am cusut eu pentru că trebuiau cusute și m-am așezat lângă foc în timp ce ea se plimba de la fereastră la pian și din nou la fereastră, vorbind cu aroganță despre monotonie și plictiseală și cum poate ea să suporte așa ceva. I-am spus, uite că-ți curge sânge pe covor și atunci ea și-a băgat degetul în gură și a început să-l sugă. Mi-a luat toată seara să cos paietele și i-am zis că-i poate spune mamei că le-a cusut ea, dar mama n-a aruncat decât o privire și...

...am scăpat florile pe drum, pe intervalul dintre strane. Nu știu de ce. Nu eram agitată. Aveam capul cât se poate de limpede și îmi era frig în rochia subțire, rochia mamei. Însă când s-a întâmplat asta toată lumea a rămas încremenită, și domnișoara de onoare s-a repezit și le-a ridicat și am auzit pe cineva murmurând că asta înseamnă ghinion și am vrut să răspund, nu cred în așa ceva, nu sunt superstițioasă, mă mărit, mă mărit și...

...un lucru îngrozitor să vrei...

...îmi amintesc foarte exact când am văzut-o prima dată. *Ayah,* am uitat cum o chema, a intrat și mi-a pus mâna pe gât și mi-a spus, ai o surioară. M-a luat de mână și am pornit amândouă prin curte, am intrat în

dormitor, iar mama stătea întinsă pe o parte și tata a zis, șșt, doarme, și m-a ridicat să mă uit în leagăn. Bebelușul era treaz și se lupta cu plăpumioara și avea pielea palidă, parcă ar fi fost înecată, ca și cum ar fi aparținut unui alt element. Avea ochii negri ca boabele de cafea și se uita la ceva pe deasupra capetelor noastre. Ce părere ai, m-a întrebat tata, și i-am spus că e cel mai frumos lucru pe care l-am văzut vreodată, și era, era...

...o cămașă de noapte din mătase roz și mi l-am imaginat pe el spunându-mi tu ești cel mai frumos lucru pe care l-am văzut vreodată. Și când a ieșit din baie și eu m-am întins pe pat, pregătită în cămașa mea roz ca petalele de trandafir, nu eram emoționată. Nu voiam decât să se termine odată, ca să începem, ca să înceapă noua mea viață și să las totul în urmă. În tren făcusem exerciții de scriere a noului meu nume, Dna Duncan Lockhart, Dna K.E. Lockhart, Dna D.A. Lockhart. I le-am arătat, așa ca să ne amuzăm puțin. Mi-a spus că nu-i place neapărat numele meu. Kitty, zicea el, e nume de animal de companie, poate că de pisică, și că dacă nu cred că e mai bine Kathleen, acum că sunt...

...un lucru îngrozitor, îngrozitor...

...stăteam întinsă acolo de cumplit de mult timp, așa mi se părea... Nu auzeam nimic, nici apă curgând, nicio mișcare. Nimic. Abia mă abțineam să nu merg la ușa băii și să-mi lipesc urechea de ea, pentru a fi sigură că e încă acolo și atunci mi-a trecut prin minte un gând îngrozitor: dacă a ieșit pe fereastră și a fugit

în noapte? Dar s-a deschis ușa și lumina galbenă s-a răspândit în dormitor, înainte ca el s-o stingă, și i-am văzut silueta în pijama mișcându-se prin cameră, am simțit cum s-a lăsat patul când s-a așezat. Și-a dres glasul. Probabil că ești foarte obosită, mi-a spus. Era cu spatele la mine. I-am răspuns, nu, nu prea. Am încercat să adaug și, iubitule, dar nu am reușit. Și atunci s-a întâmplat ceva absolut îngrozitor. Mi-am dat seama că mă gândesc la Jamie, la zâmbetul lui care îi inundă fața, la moțul de pe frunte și mi-am întors capul pentru că eu cred că a văzut, pentru că de-acum era și el întins. M-am uitat din nou la el și am vrut să spun, nu din cauza ta m-am întors, dar nu am putut pentru că s-a aplecat și m-a sărutat pe obraz. Își ținea o mână peste brațul meu și m-a sărutat pe obraz și a rămas așa o clipă, iar eu mi-am zis, acum, acum se întâmplă, și mi-am ținut respirația, dar apoi el a zis, noapte bună. Și nu am înțeles ce...

...și stăteam acolo, în camera mamei, cu scrisorile în mână și mi-am văzut numele pe plic, am văzut scrisul și că nu au fost deschise, așa că am desfăcut plicul cu degetul, cleiul a cedat imediat, am desfăcut foaia și nu am văzut decât, te rog, te rog, vino repede, și când am văzut acest lucru, am...

...îmi dau seama că vorbesc cu voce tare. Un lucru îngrozitor, spun, să vrei un copil și să nu poți avea. Lângă masă stă o soră, se uită cu atenție la ceva pe perete și-mi aruncă o privire ciudată. E tânără. Ce știe? Ce știți, o întreb, și...

Iris stă pe pragul uşii din camera de zi. Alex e tolănit într-un colţ al canapelei, cu un braţ întins spre telecomandă. Televizorul prinde viaţă şi din studio se încruntă la ei un bărbat, arătând spre cercurile concentrice ale unei furtuni ce se apropie de o altă zonă a ţării.

Vine şi se aşază lângă el, adunându-şi picioarele sub ea, sprijinindu-şi capul de umărul lui şi se uită împreună la harta meteo.

Alex îşi scarpină braţul, se aşază mai bine pe locul lui.

– I-am spus lui Fran că probabil o să rămân.

– Să rămâi?

– Peste noapte.

– Oh! Iris e surprinsă, dar încearcă să pară că n-ar fi. Bine, dacă vrei.

– Nu, clatină el din cap, dacă vrei tu.

– Ce?

– Rămân peste noapte dacă vrei tu.

Ea se îndreaptă.

– Alex, ce-i cu tine? Doar ştii că eşti bine-venit, dar...

O întrerupe cu vocea lui calmă, raţională care o enervează întotdeauna.

– Tu nu-ţi dai seama când cineva încearcă să-ţi facă o favoare? Mă gândeam să rămân peste noapte pentru că ai putea fi îngrijorată. Ştii tu... Că eşti singură cu Esme.

– Nu fi ridicol, râde ea batjocoritor. E cât se poate...

Alex îi cuprinde faţa în ambele mâini şi o trage spre el. Pe moment, e atât de surprinsă încât nici nu

se poate mișca. Apoi începe să se răsucească supărată. El însă nu-i dă drumul.

– Iris, ascultă-mă, spune el ținând-o foarte aproape, mă ofer să rămân ca să te ajut. Nu știu dacă știi acest lucru, dar în asemenea situații ar trebui să spui, „da" și „mulțumesc". Vrei să rămân peste noapte? Îi forțează capul într-o mișcare de acceptare. Bun. Așa rămâne. Spune, te rog, „Mulțumesc, Alex".

– Te rog, mulțumesc, Alex.

– Cu multă plăcere, răspunde el ținându-i încă fața între mâini. Se uită o clipă unul la celălalt. Adică, pe canapea, spune el repede, dregându-și vocea.

– Ce?

– Dorm pe canapea.

Iris se retrage și își netezește părul.

– Bineînțeles.

Se uită din nou la televizor, la niște imagini cu o clădire pe jumătate dărâmată, cu un râu care a ieșit din matcă, o mașină turtită, copaci contorsionați.

– Îți amintești, întreabă brusc Alex, când am dormit ultima dată sub același acoperiș?

Ea clatină din cap, uitându-se în continuare la imaginile cu furtuna.

– Acum unsprezece ani, în noaptea de dinaintea nunții mele.

Iris nu se mișcă. Se uită la marginea scămoșată a mânecii lui, la pata ce pare de cerneală, la țesătura care începe să se destrame.

– Doar că în noaptea aia tu erai pe canapea, nu eu.

Iris își aduce aminte bâzâitul slab al unui bec defect din coridorul micului lui apartament din zona estică a Manhattanului, de orele lungi de trezie din cauza fusului orar, de țeava de metal din canapea, exact sub tapiserie. Își aduce aminte de bubuitul și jelitul orașului care se ridica până la fereastra deschisă. Și își aduce aminte de Alex care a apărut lângă ea în mijlocul nopții. Nu, i-a spus, nu. Categoric nu. S-a luptat să-l alunge. De ce, a întrebat-o, ce s-a întâmplat? Nu-l văzuse de aproape nouă luni, cel mai lung timp cât au stat departe unul de celălalt. Iris fusese la Moscova, pentru specializare, chinuindu-se să-i învețe pe morocănoșii tinerii ruși subtilitățile perfectului trecut din limba engleză.

Te însori mâine, Alex, îi strigase ea. Îți aduci aminte? Iar el i-a spus, nu-mi pasă, nu vreau să mă însor cu ea. Atunci nu te însura, i-a răspuns Iris. Trebuie, a replicat el, e totul aranjat. Se poate dezaranja, dacă vrei. Atunci el a strigat: de ce te-ai dus în Rusia, de ce te-ai dus, cum ai putut să pleci așa? A trebuit, i-a răspuns ea, tot strigând, a trebuit să plec, tu nu trebuia să vii la New York, nu trebuie să stai aici, nu trebuie să te căsătorești cu Fran. Ba da, a spus el, ba da.

Iris își scoate picioarele de sub ea, le întinde, le pune pe podea. Nu spune nimic.

– Și ce ai de gând în privința lui Lucas? întreabă Alex jucându-se cu telecomanda.

– Luke, răspunde Iris după o ușoară pauză.

– Luke, Lucas, spune el și dă din mână, ce importanță are. Ce ai de gând?

– Cu ce?

– Încearcă să înțelegi. Măcar o dată. Să vezi cum e.

– Nimic, răspunde ea uitându-se fix la televizor.

Nu vrea să vorbească despre asta, așa cum nu vrea să vorbească nici despre noaptea de dinaintea nunții lui Alex, dar se bucură că cel puțin par să fi revenit în prezent.

– Nu știu ce vrei să spui. Nu am de gând să fac nimic.

– Ce? Vrei să fii în continuare amanta acestui tip? Doamne Sfinte, Iris, spune Alex aruncând telecomanda pe brațul canapelei, nu crezi că te vinzi cam ieftin?

– Nu mă vând deloc, îi răspunde supărată, rănită. Și nu sunt amanta lui. Ce cuvânt oribil. Dacă tu crezi...

– Iris, nu sunt împotriva ta. Mă întreb doar... începe el, dar nu mai continuă.

– Ce? Ce te întrebi?

– Nu știu, ridică el din umeri. Adică, e... Nu știu. Se joacă leneș cu un fir desprins dintr-o pernă. Adică, asta vrei tu?

Iris suspină. Se lasă repede în spate, până la perne. Închide ochii, apăsându-i cu degetele, apoi îi deschide, și camera tâșnește parcă plină de o culoare violentă.

– Zice că vrea s-o părăsească, i se adresează ea abajurului de deasupra.

– Chiar? Se uită la ea, își dă seama, dar nu-i întâlnește privirea. Hm, murmură el și ia din nou

telecomanda. Pun pariu că n-o părăsește. Și dacă da, ce-o să faci?

Din poziția ei, lăsată mult pe spate, Iris o vede pe Esme care intră în cameră și se îndreaptă în direcția lor. Are capacitatea de a se face aproape invizibilă. Iris nu știe cum reușește. O privește și vede că Esme nu se uită spre ei, nu dă semne că le-ar remarca prezența în cameră, ca și cum ar fi invizibili.

– Poftim? întreabă Iris, uitându-se după Esme. Oh, nu vreau deloc. Aș fi îngrozită. Știi doar.

Esme e deranjată din invizibilitatea ei de ceva. Se oprește, apoi se apropie de un birou pe care Iris îl ține împins la perete. Oare o interesează biroul? Nu, ci panoul de deasupra pe care Iris a lipit niște vederi și fotografii. O vede pe Esme aplecându-se să se uite la ele. Apoi se uită din nou la televizor, la știrile despre vânturi puternice și ploaie.

Se întoarce însă. Esme spune ceva, cu altfel de voce, pe un ton înalt.

– Ce-i aia? întreabă ea.

Esme gesticulează spre panou.

– Aia sunt eu, spune ea.

– Tu?

– Îhî, răspunde ea arătând într-acolo. E o fotografie cu mine.

Iris se ridică grăbită de pe canapea. E mai mult decât nerăbdătoare să plece și să renunțe la discuția cu Alex. Traversează încăperea și se duce lângă Esme.

– Ești sigură? întreabă ea. E sceptică. E imposibil să aibă pe perete, de atâția ani, o fotografie cu Esme și să nu-și dea seama.

Esme îi arată o fotografie în sepia, cu marginile ușor răsucite, pe care Iris a găsit-o printre hârtiile bunicii. I-a plăcut și a păstrat-o, punând-o lângă celelalte poze. Două fete și o femeie stau lângă o mașină mare, albă. Femeia e îmbrăcată într-o rochie albă și are o pălărie trasă pe ochi. Pe umeri are o blană de vulpe, care-și ține coada în gură. Capul fetiței mai mari se sprijină de brațul femeii. Are o panglică în păr, șosete, picioarele cu vârfurile în afară, și o ține de mână pe cealaltă fetiță, care se uită undeva, dincolo de aparatul fotografic. Silueta ei e ușor neclară – probabil că s-a mișcat. Lui Iris i se pare o apariție fantomatică, de parcă nici n-ar fi fost acolo. Rochia ei e la fel ca a celeilalte fetițe, dar panglica din păr i s-a desfăcut și unul dintre capete atârnă până la umăr. În mâna liberă ține un obiect mic, ascuțit, care poate fi o zornăitoare pentru bebeluși sau o praștie.

– E pe aleea din India, spune Esme. Am fost la un picnic, și Kitty a făcut insolație.

– Nu-mi vine să cred că ești tu, îi răspunde Iris uitându-se la imaginea pe care o știe pe dinafară, dar pe care, brusc, n-o mai recunoaște. Nu pot să cred că ești acolo. Chiar acolo. Ai stat atâția ani exact în fața ochilor mei și n-am aflat niciodată despre tine. Fotografia asta e deasupra biroului de atâta timp și nu m-am întrebat niciodată cine e fetița mai mică.

E stupid. Incredibil de stupid din partea mea. Adică, faptul că aveați rochii la fel, se încruntă ea. Ar fi trebuit să observ asta. Ar fi trebuit să mă întreb. E atât de evident să sunteți surori.

– Așa crezi? întreabă Esme întorcându-se spre ea.

– Sigur, nu semănați. Dar nu-mi vine să cred că n-am văzut niciodată. N-am întrebat niciodată cine ești. Am găsit-o abia după ce starea ei s-a înrăutățit atât de tare că a trebuit s-o mutăm de aici.

Esme o privește.

– Cum e?

Iris își mușcă un colț de unghie și se strâmbă.

– E greu de apreciat. Ni s-a spus că, fizic, e bine. Însă mental, e cam bizar. Își amintește unele lucruri foarte clar, pe altele deloc. În general s-a blocat acum treizeci de ani. Nu mă recunoaște, habar nu are cine sunt. În mintea ei, nepoata, Iris, e o fetiță îmbrăcată într-o rochiță drăguță.

– Dar de lucruri dinainte își amintește? Ceea ce s-a întâmplat mai demult de treizeci de ani?

– Da și nu. Are zile mai bune și zile mai proaste. Depinde cum o prinzi și ce îi spui. Iris se întreabă dacă să vorbească sau nu despre asta, dar înainte de a-și da seama se trezește zicând: Să știi că am întrebat-o despre tine. M-am dus special la ea. La început nu a spus nimic, apoi a spus... a spus un lucru foarte ciudat.

Esme o privește atât de mult, încât Iris se întreabă dacă a auzit ce-a spus.

– Kitty, o lămurește Iris. M-am dus s-o văd pe Kitty și s-o întreb despre tine.

– Da, își apleacă Esme capul. Înțeleg.

– Ai vrea să știi ce a spus? Sau nu? Nu trebuie să-ți spun, adică, depinde de...

– Aș vrea să știu.

– A spus: Esme n-a vrut să dea drumul copilului.

Esme se întoarce instantaneu, ca și cum ar fi pe un pivot. Își trece mâna pe deasupra biroului lui Iris, peste hârtii, plicuri, pixuri, scrisori la care nu s-a răspuns și se oprește lângă fotografii.

– Asta-i mama ta? o întreabă Esme, arătând spre un instantaneu cu Iris, câinele și mama ei pe o plajă.

Durează o clipă până când Iris îi răspunde. Se gândește încă la copil, la al cui copil o fi fost, caută cu febrilitate o pistă și durează câteva secunde până să se oprească.

– Da, răspunde ea, încercând să se concentreze asupra fotografiei. Așadar, te joci de-a eschivarea, ar vrea ea să spună. Atinge următoarea fotografie și furișează o privire spre Esme. Asta e verișoara mea, copilul verișoarei mele. Din nou Alex și mama, pe Empire State Building. Aici sunt cu niște prieteni în vacanță, în Thailanda. Asta-i fina mea, îmbrăcată în înger pentru o piesă de Crăciun. Aici sunt eu cu Alex, când eram mici – a fost făcută în grădina de aici. Asta e de la nunta unei prietene, de acum câteva luni.

Esme se uită la toate pe rând, cu grijă, atentă, de parcă ar fi fost întrebată mai târziu despre ele.

– Ce mulți oameni sunt în viața ta, murmură ea. Și tatăl tău? o întreabă, îndreptându-se, fixând-o pe Iris cu privirea ei sfredelitoare.

– Tata?

– Ai vreo fotografie cu el?

– Da, îi arată Iris. Aici e el.

Esme se apleacă să se uite, scoate fotografia și și-o apropie de față.

– A fost făcută chiar înainte de a muri, îi spune Iris.

...și m-am ascuns de mama și de Duncan și am luat un taxi. Le-am spus că mă duc în oraș, dar de fapt mergeam în direcția opusă. Și în mașină mă tot gândeam cum va fi și îmi imaginam o cameră drăguță și pe ea în cămașă de noapte, șezând pe un scaun cu un pled pe genunchi, privind spre o grădină, poate. Și mi-am imaginat fața ei luminându-se când mă vede și cum o s-o ajut puțin, lucruri mărunte, să-i îndrept pledul, poate să-i citesc un rând-două dintr-o carte, dacă vrea. Mi-o imaginam luându-mi mâna și strângând-o cu recunoștință. Am fost uimită când șoferul mi-a spus c-am ajuns. Era așa de aproape! La mai puțin de zece minute de casa noastră. Și eu care mi-o imaginasem undeva departe, în afara orașului. Un kilometru și jumătate, cel mult doi. Mergând pe alee, m-am uitat să văd și alți pacienți, dar nu era niciunul. La ușă m-a întâmpinat o soră, care m-a condus înăuntru, nu acolo unde era ea, ci într-un birou unde era un doctor care își făcea de lucru cu un toc și care mi-a spus, mă bucur

să vă cunosc, domnișoară..., iar eu i-am spus, doamnă, doamna Lockhart. El și-a cerut scuze și a dat din cap și a vrut să știe. A vrut să știe. A spus, am încercat să vă contactez prin părinți. A spus...

...și în a șasea noapte a căsătoriei mele, când s-a suit în pat, am întins mâna spre el, pe întuneric. I-am luat mâna într-a mea și i-am ținut-o strâns. Duncan, i-am spus, și am fost și eu surprinsă de cât de autoritară păream, care e problema? Repetasem în timpul zilei, de fapt mai multe zile, și mă hotărâsem ce trebuie să spun. E vorba despre mine? l-am întrebat. E vorba despre ceva ce fac sau nu fac eu? Spune-mi ce să fac. Trebuie să-mi spui. Și-a scos degetele dintr-ale mele și m-a bătut ușor pe mână. Draga mea, mi-a răspuns, probabil că ești obosită. În cea de-a nouăsprezecea noapte, s-a rostogolit dintr-odată deasupra mea, pe întuneric. Adormisem aproape. Am fost șocată, nu puteam respira, dar am stat liniștită și am simțit cum mă prinde c-o mână de umăr, așa cum cineva încearcă o minge de tenis, i-am simțit picioarele lovindu-se de ale mele și cealaltă mână trăgându-mi în sus poalele cămășii de noapte, făcându-și de lucru undeva mai jos și apoi și-a mutat mâna de pe umăr pe sân, iar eu n-am putut decât să spun în gând, oh, Doamne, că s-a și oprit. S-a oprit de tot. S-a dat jos de pe mine și s-a dus în partea lui de pat. Oh, a exclamat el, și glasul îi era plin de silă, oh, mi-am zis și eu... și l-am întrebat, ce, ce ai crezut? Dar niciodată...

...doctorul mi-a spus doamnă Lockhart și m-a întrebat ce pregătiri a făcut familia dumneavoastră pentru când vine acasă? Pentru ea și pentru copil?

Sora Stewart apare într-o dimineață devreme lângă patul lui Esme.

– Ridică-te și strânge-ți lucrurile.

Esme își dă cearșaful la o parte.

– Mă duc acasă, spune ea. Mă duc acasă, nu?

Sora Stewart își apropie fața de a ei.

– Nu spun nici da, nici nu. Hai, repede!

Esme își trage rochia peste cap și își îngrămădește lucrurile prin buzunare.

– Mă duc acasă, strigă ea spre Maudie și o ia în urma sorei Stewart.

– Bravo ție, fato! îi răspunde Maudie. Să vii să ne vezi.

Sora Stewart coboară două etaje, o ia pe un coridor lung, trece pe lângă niște ferestre și Esme apucă să vadă petice de cer, copaci, oameni mergând pe stradă. Pleacă; o așteaptă lumea. Abia reușește să n-o depășească pe sora Stewart și să n-o ia la fugă. Se întreabă cine vine s-o ia? Kitty? Sau părinții? Precis c-a venit și Kitty după atâta timp. O așteaptă în holul cu dale negre și albe. Poate că stă pe un scaun, cu geanta în poală, ca de obicei, cu mâinile înmănușate, iar când Esme o să coboare scara, ea va întoarce capul, va întoarce capul și va zâmbi.

Esme e gata să coboare ultimul rând de trepte care duc spre parter și spre Kitty, când își dă seama că sora Stewart îi deschide o ușă să intre. Esme pășește înăuntru. Apoi sora Stewart vorbește cu o altă soră, căreia îi spune, uite a sosit Euphemia, iar sora spune, hai vino aici, acesta e patul tău.

Esme se uită încremenită la pat. E din metal, cu o cuvertură aspră din bumbac, iar la capăt e un pled împăturit. Camera e goală, are o fereastră, dar e atât de sus încât nu poate vedea prin ea decât norii cenușii. Se întoarce.

– Dar mă duc acasă, spune ea.

– Nu, nu te duci, îi răspunde sora și întinde mâna să-i ia bocceaua cu haine.

Esme o trage spre ea; simte că e gata-gata să plângă. E gata-gata să plângă și crede că de această dată nu se mai poate opri. Bate din picior.

– Ba da! Doctorul Naysmith a spus...

– Trebuie să stai până când se naște copilul.

Esme o vede pe sora Stewart sprijinindu-se de perete, urmărind-o cu privirea, cu un zâmbet ciudat pe față.

– Ce copil? întreabă Esme.

Fața îi e atât de aproape de capătul patului încât vede urmele de pe metal. Zgârieturi sau bucățele lipsă de vopsea. E răsucită, contorsionată, cu capul împins în saltea, cu spatele arcuit, își îndoaie mâinile peste urmele de pe metal și vede cum i se albesc degetele.

Durerea vine din străfundul ei și pare s-o înghită, năpustindu-i-se peste cap. O durere de neimaginat, care nu se oprește. O prinde într-o încleștare constantă, care nu cedează deloc, și crede că nu va mai trăi. I-a sunat ceasul. În curând. E imposibil să ai asemenea dureri și să nu mori.

Își încleștează mai tare degetele de pat și aude pe cineva țipând și țipând și abia atunci își dă seama că urmele acelea sunt lăsate de dinți. Cineva din acest salon, chiar din acest pat, a fost silit să roadă stâlpul patului. Se aude strigând, dinți, dinți.

– Ce zice? întreabă una dintre surori, dar nu mai aude răspunsul.

Sunt două asistente cu ea, una mai bătrână și una mai tânără. Cea tânără e mai drăguță. O ține să nu se ridice din pat, la fel și cealaltă, dar nu atât de tare, iar la început, când cea mai în vârstă nu se uită, îi tamponează fața cu o cârpă.

O apasă pe umeri, pe fluierele picioarelor, îi spun, acum stai liniștită. Nu poate însă. Durerea o contorsionează, o ridică de pe pat, o încovoaie. Surorile o trântesc înapoi pe saltea, de nenumărate ori. Împinge, strigă ele, împinge! Nu împinge! Acum împinge! Nu mai împinge! Hai, copilă!

Esme nu-și mai simte picioarele și mâinile. Aude un țipăt ascuțit și un gâfâit, ca al unui animal bolnav, iar o soră spune, asta e, asta e, ține-o așa, și crede c-a mai auzit aceste sunete și înainte, undeva, cumva, cu mult timp în urmă și e posibil să le fi auzit când mama

ei a fost în travaliu, cu Hugo, cu unul dintre ceilalți copii? I se pare să se vede apropiindu-se în vârful picioarelor de o ușă, de ușa părinților din casa lor din India și auzind același puf-puf-puf și țipetele înalte de încurajare. Și mirosul. Mirosul acesta fierbinte și sărat l-a mai întâlnit și înainte. Se vede pe ea însăși la ușă, deschizând-o și uitându-se, prin crăpătură, la ceea ce i se pare, o clipă, un tablou. Camera întunecată și albul cearșafului, roșul surprinzător și capul femeii negru de transpirație, aplecat în implorare, servitoarele adunate de jur împrejur, aburul dintr-un lighean. E posibil să fi văzut așa ceva? Își pleacă și ea capul, gâfâie scurt de trei ori și până și această apariție a unei ființe mici, alunecoase, ca o focă, are irealitatea a ceva care s-a întâmplat deja.

Esme se întoarce pe o parte și își trage genunchii la piept. E aruncată pe țărm, naufragiată. Se trezește cercetându-și mâinile pe care și le ține în fața ochilor. Arată la fel. Și asta i se pare foarte curios, faptul că sunt atât de neschimbate, că arată ca întotdeauna. Sora taie ceva răsucit, ca o sfoară, și Esme se uită cum trupul mititel și albăstrui se colorează în roșu, iar sora îl plesnește peste fundulet și-l întoarce.

Esme se ridică într-un cot, cu un efort imens. Copilul are ochii închiși strâns, pumnii ridicați la obrăjori și o expresie nesigură, neliniștită. Uite, spune sora, e băiat, un băiat sănătos. Esme dă din cap. Apoi îl înfașă într-o pătură verde.

– Pot să-l țin? întreabă Esme.

Sora cea tânără se uită spre ușă, apoi din nou la Esme.

– Bine, spune ea, cu copilul în brațe. Dar repede.

Se apropie și i-l pune în brațe, și greutatea, echilibrul lui îi sunt ciudat de cunoscute. I se deschid ochii și se uită la ea, iar privirea lui e gravă, calmă, ca și cum ar fi așteptat-o. Îi atinge obrăjorul, fruntea, mânuța, pe care el o deschide și o închide din nou în jurul degetului ei.

Sora mai în vârstă se întoarce în salon și spune ceva despre acte, dar Esme n-o ascultă. Sora se apleacă asupra copilului, vrea să-l ia în brațe.

– Hai s-o lăsăm doar cinci minute? Vocea femeii tinere este blândă, rugătoare.

– Nu, nu putem, i-o retează cealaltă și ia copilul din brațele lui Esme.

Esme își dă seama ce se întâmplă și îi smulge sorei copilul. Nu, spune ea, nu. Coboară din pat cu el, dar n-o ține genunchii, se târăște pe podea, cu copilul strâns la piept. Hai, Euphemia, o aude pe soră în spatele ei, nu fi rea, dă-mi copilul. Esme îi spune că nu vrea, nu vrea, pleacă de lângă mine. Sora o apucă de braț. Fii atentă aici, începe ea, dar Esme se întoarce și îi trânțește un pumn drept în ochi. Scorpie mică, bombăne ea dându-se înapoi, iar Esme își recapătă puterile și se ridică în picioare. Se dezechilibrează o clipă, atât de ciudat de ușoară se simte după atâtea luni. O ia însă la fugă, trece de pat, de sora cea tânără care, vede acum, că o urmărește și ea, se îndreaptă spre ușă.

E acolo, e acolo, e afară, a trecut, e în coridor și aleargă spre scară. Simte bebelușul cald și umed lângă umăr, se gândește că acum ar putea fi liberă, că va lua copilul și se va duce acasă, că n-o vor refuza, că va putea să alerge așa mereu, dar aude pași în urma ei și cineva o prinde de talie.

Euphemia, îi spun, oprește-te, oprește-te de îndată. Sora e din nou acolo, bestia bătrână, și e roșie de furie. Se repede spre copil, însă Esme se ferește. În jurul lor sună o alarmă. Sora mai tânără și-a pus mâinile pe copil, pe copilul lui Esme, trage de el, iar bebelușul începe să plângă. E un sunet mic, un fel de eh-heh, eh-heh, eh-heh, lângă urechea lui Esme. E copilașul ei, îl ține în brațe, n-o să i-l ia, însă cealaltă soră a prins-o acum pe ea, i-a apucat brațul și i-l răsucește la spate, iar simte durere, dar crede c-o s-o suporte și că nu-i vor lua copilul. Sora și-a pus acum brațul pe după gâtul ei și o apasă, îi e greu să respire, se luptă și simte, simte, simte că cedează și că nu mai poate să strângă copilul. Nu, încearcă ea să spună, nu, nu, vă rog. Sora i-l ia, i-l ia, a plecat. Copilul a plecat.

Esme îi vede vârtejul de păr de pe creștetul capului în timp ce sora se îndepărtează grăbită, o mânuță strânsă, ca o stea de mare, și aude același sunet eh-heh, eh-heh. Oameni, bărbați, bărbați masivi aleargă spre ea cu curele, ace și cămăși. O trântesc la pământ, cu fața în jos, o marionetă fără sfori și vede că nu i-a mai rămas de la el decât pătura, o pătură verde care s-a desfăcut în mâini, goală, și se zbate, țipă,

înalță capul și vede picioarele sorei care-i ține copilul, vede pantofii și picioarele femeii care se îndepărtează, dar pe el nu-l poate vedea. Încearcă să-și ridice capul mai sus pentru că vrea să-l vadă pentru ultima oară, dar cineva îi împinge fața în dale, așa că trebuie să asculte, dincolo de țipete și de țiuitul alarmei, pașii care se retrag pe coridor și care, în cele din urmă, dispar.

...bineînțeles că n-a știut. Nu cred c-a știut cineva. Cred că ne-am așteptat cu toții ca el să ia lucrurile ca atare. Bineînțeles că n-am întrebat-o niciodată pe mama și nici ea nu mi-a spus nimic. Îmi aduc aminte că îmi făceam griji înainte, apoi însă m-au preocupat alte lucruri. Nu mi-a trecut niciodată prin cap că el n-ar ști că...

...și erau momente în care mă uitam la ea și mă întrebam ce-i cu ea. Avea părul creț, avea pistrui pentru că nu purta niciodată pălărie de soare, mâinile îi erau neîngrijite, hainele boțite, puse neglijent. Și atunci mă simțeam bineînțeles vinovată pentru că, uite, aceasta e sora mea și cum pot avea astfel de gânduri nemiloase? Și, totuși, mă întrebam. De ce ea? De ce ea și nu eu? Eu eram mai drăguță, era un comentariu care se făcea adesea, eram mai mare, mai apropiată de vârsta lui, de fapt. Mă pricepeam să fac lucruri pe care ea nu le-ar fi putut face niciodată. Mă gândesc și acum, din când în când, că, dacă el n-ar fi plecat, poate c-ar fi fost posibil ca eu să...

...am auzit. Am auzit tot. Așteptam într-o cameră care dădea în coridor. A intrat o soră, apoi alta, și au închis ușa în urma lor, bang. Păreau agitate și gâfâiau amândouă. Mititica aia, a spus una dintre ele, dar văzându-mă s-au oprit. Și am ascultat toate țipetele. În partea de sus a ușii era o gaură, așa că zgomotul se auzea foarte clar. Și eu am spus...

...și specialistul mi-a spus să-mi scot hainele din partea de jos a corpului, ceea ce mi-a făcut aproape greață, dar l-am ascultat. A trebuit să mă uit la tavan cât el a tot întins și a tras și mai-mai să țip, dar s-a ridicat. Era stânjenit. Draga mea, mi-a spus, ești, hm, ești intactă. Înțelegi? Am spus da, dar adevărul era că nu înțelegeam. N-ai avut încă, a început el, făcându-și de lucru, spălându-se pe mâini, cu spatele la mine, relații cu soțul dumitale? Am spus da. Am spus că am avut. Am spus că eu cred c-am avut. Nu-i așa? Doctorul s-a uitat peste însemnările lui și a spus, draga mea, nu. Și în seara aceea am stat pe marginea patului și am încercat să nu plâng, am încercat din răsputeri, și i-am repetat lui Duncan expresiile pe care le-a folosit doctorul, am...

...timpul pentru un biscuit, crede femeia. Aș vrea să plece. Aș vrea să plece toate. Cum poate fi cineva singur deși e înconjurat constant de oameni e ceva care mă depășește. Cum să exist dacă...

...am încercat să găsesc indicii, fetele făceau așa ceva pe atunci, dar totul era atât de confuz. Știai că se întâmplă în pat, noaptea, și că era de așteptat să doară,

dar, dincolo de asta, era foarte neclar. M-am gândit s-o întreb pe bunica, dar...

...nu, nu vreau biscuit cu cremă. Ăsta e lucrul pe care-l vreau cel mai puțin. Oamenii ăștia niciodată...

...și țipătul s-a oprit așa de brusc. Și după aia a fost atâta liniște. Am întrebat, ce s-a întâmplat? Și sora care era cel mai aproape de mine a spus, nimic. Au sedat-o. Nu-ți face griji, a spus ea, o să doarmă bine și când se trezește a uitat tot. Și atunci am văzut copilul. Nu-l observasem până atunci. Sora m-a văzut privind și l-a adus și mi l-a pus în brațe. M-am uitat la el și m-a cucerit. Aproape că mă răzgândisem, eram gata să spun, nu, nu-l mai vreau. Mirosea a ea.

Mirosea a ea.

Nu am trecut niciodată peste asta.

Dar apoi...

...m-am gândit că el ar putea înțelege acele cuvinte. I-am spus: penetrare și o scurgere de lichid. Le-am învățat așa cum învățasem verbele franțuzești, cu mult timp în urmă. M-am gândit că ar ajuta. M-am gândit că s-ar putea rezolva problema. Îmi pusesem cămașa de noapte roz. Dar el s-a aplecat și și-a luat perna, apoi s-a îndepărtat de pat. Până când a ajuns la ușă nu am crezut că va pleca. M-am gândit, poate că face doar câțiva pași, poate că se duce să aducă ceva. Dar nu. A ajuns la ușă, a deschis-o, a ieșit, a închis-o în urma lui. Și s-a închis ceva și în mine. Iar a doua zi, m-am ascuns de el și de părinții lui și m-am dus la spital unde am fost interceptată de doctor care a spus...

...mirosul biscuitului e greţos. O să-l iau şi o să-l vâr sub pernă şi aşa n-o să mai miros...

...aşa că m-am uitat la copil pentru că am crezut că n-o s-o pot face, am crezut c-o să fiu nevoită să-l dau înapoi, şi atunci am văzut cu cine seamănă. Am văzut. Nu cred că până în acea clipă mi-am dat cu adevărat seama ce s-a întâmplat. A făcut-o cu el. Şi am fost cuprinsă de furie. Ea cum a ştiut şi eu nu? Era mai mică decât mine, nu era atât de drăguţă, categoric nu era aşa de talentată ca mine, nici nu era măritată măcar şi totuşi a reuşit să...

...m-am dus acolo pentru că, de fapt, nici nu ştiam unde să mă duc. Mama nu m-ar fi ajutat şi nici nu i-aş fi putut spune, noi n-am avut niciodată discuţii de acest fel, vizita la medicul specialist nu m-a ajutat, ba chiar a înrăutăţit lucrurile. Şi voiam cu atâta disperare un copil. Era ca o durere de cap, ca o piatră în pantof. E îngrozitor să vrei ceva ce nu poţi avea. Te copleşeşte. Nici nu mai judecam bine din cauza asta. Mi-am dat seama că nu am cui altcuiva să-i spun. Şi îmi era dor de ea. Trecuseră câteva luni de când plecase, aşa că am luat un taxi. Tot drumul am fost emoţionată, foarte emoţionată. Nu-mi dădeam seama de ce nu făcusem asta mai înainte. Mă tot gândeam la expresia ei când voi intra. Dar înainte de a intra la ea m-a interceptat doctorul şi când a spus ce-a spus, despre ea, despre copil, am...

...nu s-a mai întors niciodată în camera noastră. A dormit în altă cameră, mai departe, şi când a murit

mama, iar eu am moștenit casa, ne-am mutat acolo și el a ocupat fosta cameră a bunicii, iar eu pe cea pe care o avusesem împreună cu...

Și ia fotografia. O ia în mâini. O privește și știe. Se gândește din nou la numerele acelea, la doiuri și la opturi, care fac împreună optzeci și doi, dar și douăzeci și opt. Și se gândește la ce i s-a întâmplat odată, în a douăzeci și opta zi a unei luni de la sfârșitul verii. De fapt nu se gândește la asta. Nici nu e nevoie. Gândul îi e prezent mereu și permanent în minte. E acolo tot timpul, îl aude. Ea e el.

Știe cine e acest bărbat. Știe cine a fost. Acum vede totul. Se uită prin camera în care, pe timp de iarnă, erau depozitate hainele lor de vară, în cufere mari din lemn de cedru – rochii ușor împăturite din bumbac și muselină pe care nu le mai purtau aproape deloc în clima din Edinburgh. În zilele strălucitoare de august, le scoteau și le scuturau, le aeriseau, le încheiau la loc. Nu-și aduce aminte de câte ori s-a întâmplat asta. În locul scrinului cu multe sertare mici pe care mama îl considera atât de util pentru bluzele lor imprimate și eșarfele subțiri e un televizor care aruncă un văl albăstrui, lichefiat asupra camerei.

Se uită din nou la fotografia bărbatului. Ține pe umeri o fetiță și sunt undeva afară. De deasupra atârnă ramuri de copaci. Are fața pe jumătate întoarsă și îi spune ceva copilei care are degetele înfipte în părul lui. O ține strâns de glezne de parcă s-ar

teme că, dacă îi dă drumul, ea ar putea pluti în sus, spre nori.

Esme cercetează fața bărbatului și vede, în planurile și unghiurile ei, conformația capului, tot ceea ce a vrut dintotdeauna să știe. Vede și înțelege: a fost al meu. Pare să-și întindă brațele spre această cunoaștere și să și-o aproprie, s-o îmbrace ca pe o haină veche. A fost al meu.

Se întoarce spre fata de lângă ea, și această fată seamănă atât de tare cu mama lui Esme, atât de tare, încât ar putea fi chiar ea; dar în hainele ei ciudate și cu părul scurt, tuns asimetric, e atât de diferită, cum mama ei n-ar fi fost niciodată, mai-mai că-i și vine să râdă. Și vede că și fata e a ei. Ce gând. Ce chestie. Vrea să ia mâna fetei, să atingă carnea care e din carnea ei. Vrea s-o țină strâns ca să nu plutească spre nori, ca un zmeu sau ca un balon. N-o face însă. Se îndreaptă doi pași spre un scaun și se așază, cu fotografia pe genunchi.

Există un moment, când ești sedat, înainte de a-ți pierde cunoștința, când lucrurile reale care te înconjoară îți lasă impresia că plutesc, un delir imagistic care pune stăpânire pe tine. Și pentru scurt timp, te afli în două lumi, plutești între ele. Esme se întreabă, preț de o clipă, dacă doctorii știu acest lucru.

Așadar, au cărat-o la alt nivel, dar era inertă, ca o păpușă de cârpă. Mii de furnici clocoteau deja pe tavan deasupra ei și vedea cu coada ochiului un câine cenușiu alergând pe lângă peretele coridorului, amușinând pe jos.

O duceau doi bărbați, de asta era destul de sigură. Fiecare o ținea de câte o mână și un picior, capul îi atârna în spate și își simțea sângele năvălindu-i rece, iar ceea ce-i mai rămăsese din păr atingea aproape pământul. Știa unde o duc. Era de destul timp la Cauldstone. Câinele cenușiu părea s-o urmărească, o însoțea, însă în secunda următoare a traversat pe furiș coridorul și a sărit pe o fereastră. Era posibil ca acea fereastră să fi fost deschisă? Probabil că nu. Însă i s-a părut că simte o adiere pe piele, o adiere caldă, care venea de undeva, și a văzut pe cineva ieșind pe o ușă. Acest lucru nu putea fi însă adevărat, pentru că acea persoană era sora ei, care i-a apărut cu capul în jos, mergând pe tavan. Și purta jacheta lui Esme. Sau o jachetă care fusese a lui Esme, din stofă fină, roșie, pe care sora ei a admirat-o întotdeauna. Era cu spatele la Esme și se îndepărta. Esme a privit-o plină de dor. Sora ei. Ia te uită. Aici. S-a gândit să încerce să vorbească, să încerce s-o strige, însă buzele n-au ascultat-o, limba nu i s-a mișcat și, oricum, nu putea fi adevărat. Ea n-a venit niciodată. Într-o clipă va zbura pe fereastră, la fel ca și câinele cenușiu, la fel ca și furnicile cărora le creșteau aripi și i se adunau pe față cu piciorușele lor mici și încârligate.

...părea să se potrivească. Asta-i tot. Parcă era prea frumos ca să fie și adevărat. Voiam așa de mult un copil, așa de mult. Era ca și cum ar fi coborât un înger din ceruri și mi-ar fi spus, poate fi al tău. Așa că m-am

dus la tata, pentru că fără el nu se putea face nimic, bineînțeles. L-am rugat să mergem să discutăm la el în birou, și el stătea la birou și se uita fix la tamponul de sugativă. Am terminat de vorbit și nu mi-a răspuns. Am așteptat, stăteam în picioare, îmbrăcată în hainele mele cele mai bune, pentru că m-am gândit că trebuie să mă îmbrac cum se cuvine ca să-i fac această rugăminte, ca și cum asta m-ar fi ajutat în situația mea. Nu vedeam nicio altă cale, nicio altă rezolvare a chinului meu. Cred că i-am spus acest lucru și vocea mi-a tremurat. Și m-a privit pătrunzător pentru că nu detesta nimic mai mult decât femeile plângând. A spus de multe ori acest lucru. Și a oftat. Cum crezi tu, draga mea, a spus el, și mi-a făcut semn cu mâna să ies din încăpere. Acel moment, în care am ieșit în hol și am văzut că s-ar putea rezolva, că ar putea fi așa, a fost uluitor pentru mine. Însă trebuie să spun cât se poate de limpede că niciodată n-am vrut să...

...atât de remarcabil de ușor. Le-am spus tuturor că plec câteva luni, în Sud. Da, plec să schimb aerul. Doctorii spun că în situația mea e de preferat căldura. Da, un copil. Da, e minunat. Nu, Duncan nu vine cu mine. Știți, biroul. Totul a fost atât de remarcabil de ușor. Singura problemă cu mințitul este că trebuie să-ți aduci aminte ce și cui ai spus. Dar asta a fost ușor pentru că eu le-am spus același lucru tuturor. A fost perfect. Glorios, de-a dreptul perfect. Nimeni nu putea fi mai deștept. I-am spus lui Duncan: o să am un copil, plec. Nici nu m-am uitat măcar la el să-i văd reacția.

Uneori cred că mama a aranjat totul. Nu sunt însă sigură. Poate că i-a spus tata ceva, deşi el a susţinut că e mai bine ca ea să nu ştie. Dacă şi-ar da seama nu ar fi niciodată...

...Jamie mai venea din când în când la Edinburgh cu soţia lui franţuzoaică, apoi cu o englezoaică micuţă, apoi, dar acest lucru s-a întâmplat mult mai târziu, cu o fată prostuţă care avea pe jumătate vârsta lui. O dată a ţinut copilul în braţe. A venit pe neaşteptate, iar eu eram în salonaş cu Robert, stăteam pe un covor, pe jos. Şi a intrat, singur pentru o dată, Duncan era plecat, iar copilaşul era pe covor, între noi, şi el a spus, aha, fiul şi moştenitorul, dar eu nu am putut vorbi. S-a aplecat şi a luat copilul şi l-a ridicat în braţe sus, deasupra capului, eu nu am putut vorbi şi el a spus, un flăcău frumos, foarte frumos, şi copilul s-a uitat la el. S-a uitat la el foarte intens, aşa cum fac copiii mici, apoi a pus buziţa în jos, s-a întins şi a deschis gura, începând să urle. Şi a urlat şi a tot urlat. Se răsucea şi se zbătea şi a trebuit să-l iau eu. L-am dus sus şi am fost bucuroasă. L-am ţinut lipit de mine cât am urcat scara şi i-am şoptit la ureche: i-am spus adevărul. A fost prima dată când i-am spus. Singura dată. Am spus...

...perioade când n-a fost aşa de uşor. Cine a fost cel care nu a putut să păstreze un secret şi a trebuit să-l şoptească râului. Nu-mi amintesc. Erau zile în care era foarte greu. Dacă ar fi existat măcar o persoană cu care să pot vorbi despre asta, să pot să-mi dau frâu liber, ar

fi fost mai bine. M-am întors o dată, așa mi s-a părut corect. Și m-au dus în locul ăla cumplit, ca o carceră și mi-au spus să mă uit printr-o gaură mică în ușa ferecată cu încuietori din metal. Și în această *camera obscură* am văzut o creatură. O ființă. Înfășurată toată ca o mumie, dar fața îi era goală și sângera. Se târa, se târa, cu umărul împins în peretele moale, bombănind. Și am spus, nu, nu e ea, dar ei au spus, ba da, ea e. M-am uitat din nou și am văzut că poate e ea și am...

...așa că i-am spus doctorului, da, adopție, e perfect. O să-l iau chiar eu. Ah, a spus el, admirabil, doamnă Lockhart. Și a spus, o ținem pe Euphemia la noi puțin după aia, să vedem cum se simte și după asta poate... Și am spus da. Pur și simplu. Dar n-am intenționat niciodată ca ea să...

Iris se deșteaptă și rămâne o clipă buimacă și cu ochii în tavan. A trezit-o ceva. Un zgomot, o mișcare neobișnuită în casă? E încă devreme, înainte de ivirea zorilor, lumina din spatele storurilor e cenușie și apoasă, cea mai mare parte a încăperii e în semiîntuneric.

Se întoarce pe o parte, încercând să găsească o bucățică mai confortabilă, umflată a pernei, își trage pilota până la gât. Se gândește la Esme, în camera de alături, în pat, și la Alex pe canapea. Se gândește că apartamentul ei se umple, când își dă seama brusc ce a trezit-o.

Nu a fost neapărat un vis, ci mai degrabă o retrăire. Iris străbătea etajele de jos, casa așa cum era ea pe

vremea bunicii. A ieşit pe uşa grea din stejar de la salon, a trecut prin hol, pe lângă uşa de la intrare, cu un model din sticlă colorată, prin care lumina era trasă şi întinsă în triunghiuri roşii şi pătrate albastre, pe scară în sus, cu poalele rochiei foşnind în jurul picioarelor goale, până la palier. Trecea tocmai pe lângă nişa unde...

Se întoarce supărată pe cealaltă parte, frământând şi lovind perna cu pumnii. Ar trebui să citească o carte. Care să o ajute să adoarmă din nou. Ar trebui să se ducă la toaletă. Sau în bucătărie să bea ceva. Nu vrea însă să se ducă acolo. Nu vrea să umble aiurea în mijlocul nopţii, în caz că...

Brusc îşi aminteşte altceva care o face să se ridice în capul oaselor. În vis, purta aceeaşi rochie, o rochie subţire, elegantă, pe care a purtat-o când... Se lasă pe spate, se scarpină nebuneşte în cap, dă cu piciorul în pilotă, îi e cald, îi e foarte cald, de ce îi este atât de cald, de ce naiba e patul ăsta atât de incomod? Închide ochii strâns şi îşi dă seama cu surprindere că e gata să plângă. Nu, categoric nu, nu vrea să se gândească la asta.

Aceeaşi rochie ca atunci când i-a prins bunica. Iris îşi acoperă faţa cu mâinile. A îngropat acest lucru atât de bine şi de atât de mult timp că e ca şi cum nu s-ar fi întâmplat. Aproape c-a reuşit să-şi rescrie propria istorie. Ca atunci când i-a prins Kitty.

Iris se uită repede la peretele care separă dormitorul ei de camera de zi. Vrea să scuipe pe el, să arunce cu ceva în el, să ţipe, cum îndrăzneşti? Era absolut

convinsă că faptul că el e aici are o influență malignă asupra gândurilor ei din somn.

Când i-a prins Kitty. Iris a fost plecată; era sfârșitul primului ei an la universitate. Sadie și Alex au luat-o de la gară, și Sadie i-a spus că se opresc acasă la bunica să ia ceaiul. Iris și Alex nu se văzuseră de o eternitate, așa li se părea. Și în camera întunecată, plină de brocarturi pe care bunica o numea salon, au trebuit să stea unul lângă celălalt în fața unei tăvi cu sandvișuri mititele, fursecuri și unt, ceai în cești din porțelan. Bunica vorbea despre vecinii ei, schimbările străzilor cu sens unic din Edinburgh, s-a interesat despre cursul lui Iris și a remarcat că arată destul de neîngrijit.

Iris se străduia să asculte. A încercat să mănânce mai mult de un fursec, dar se simțea încordată ca un arc. Alex, care stătea lângă ea pe canapea, asculta, aparent, cu atenție tot ce spunea Kitty, însă tot timpul mâna i se atingea de coapsa ei, degetele de țesătura subțire a rochiei, mâneca i se lovea de brațul ei gol, piciorul i se ciocnea de al ei. Iris a trebuit să iasă din cameră. A trebuit să urce pe scară să se calmeze, să inspire adânc în singurătatea băii. Când a ieșit însă și a stins lumina în urma ei, a traversat palierul și, exact când a ajuns în capul scării, cineva a întins mâna spre ea, i-a prins rochia și a tras-o în nișa cu pendula cea înaltă. Ea și Alex s-au încleștat, dur, rapid, brațele le alunecau și se înfășurau unul în jurul celuilalt, încercând să găsească o poziție satisfăcătoare, să se simtă suficient de aproape. Îi auzea respirația puternică în

ureche și a mușcat mușchiul moale al umărului său, iar unul dintre ei a spus, nu putem, trebuie să ne întoarcem. Iris crede că ea. Alex a scos un geamăt scurt, disperat și a împins-o în perete, mâinile lui îi smulgeau rochia și, odată cu sunetul de sfâșiere a cusăturilor, Iris a mai auzit ceva. Picioare urcând scara, apropiindu-se tot mai mult. L-a împins pe Alex exact când bunica ei pășea pe palier. I-a văzut, s-a uitat la amândoi, și-a dus o mână la gură, apoi a închis ochii. Preț de o clipă, nu s-a mișcat niciunul. Apoi Kitty a deschis ochii și a început să-și frământe mâinile. Alex și-a dres glasul, ca și cum ar fi vrut să vorbească, dar n-a spus nimic. Iar Kitty se uita la Iris. S-a uitat la ea aspru și mult timp. Era o privire atât de tulburătoare, atât de pătrunzătoare, încât Iris a trebuit să-și muște buza ca să nu țipe, să nu zică, te rog, bunico, te rog să nu ne spui.

Kitty s-a întors. S-a întors pe scări, acordând o atenție specială fiecărui pas. Iris și Alex i-au auzit tocurile tap-tap în hol, apoi au auzit ușa salonului deschizându-se și închizându-se, și au rămas în semiîntunericul palierului, așteptând următorul sunet care avea să vină, respirația întretăiată, țipătul, pe Sadie urcând grăbită scara. Au așteptat mult timp, departe unul de celălalt, neprivindu-se. Nu s-a întâmplat însă nimic. În zilele lungi care au urmat, au așteptat un telefon, o vizită, au așteptat ca Sadie să le spună, trebuie să vorbesc cu amândoi. Nimic. Fără a spune nimănui, Iris și-a schimbat specializarea și a inclus rusa, decizie care însemna o plecare iminentă la Moscova timp de un

an. Când ea era acolo, a aflat că Alex plecase la New York și se logodise cu o fată pe care o chema Fran. Și, într-un fel sau altul, Iris nu s-a mai atins niciodată de Alex.

Se uită fix în sus, la crăpăturile aiuristice din tavan, cu dinții încleștați. Trage de pilotă, o ridică, o aruncă iar de pe ea. Privește peretele despărțitor. Rahatule, vrea ea să strige, ieși din casa mea. Acum n-o să mai doarmă.

Probabil c-a adormit totuși. Pentru că, deși i se pare că au trecut doar câteva secunde, ceva care trebuie să fi fost un alt vis – o secvență de panică, de mișcare ca de desene animate, ceva cu pierderea câinelui într-o gară aglomerată – se dizolvă brusc în jurul ei. Se rostogolește de pe pernă, gemând, încercând să se ridice din nou. Vede apoi, pe după pilotă, poala unei jachete, trei nasturi.

Esme stă lângă pat, cu brațele încrucișate la piept și o privește. Camera e plină de o lumină strălucitoare, galbenă.

Înalță capul și își dă la o parte părul din ochi. O clipă, nici nu poate să vorbească. Se uită peste măsuța de toaletă și se simte ușurată când vede că e goală. A mutat cuțitele seara trecută.

– Esme, mormăie ea, ești...

– Putem să mergem azi în vizită la Kitty? o întrerupe Esme.

– Îhî, răspunde ea, chinuindu-se să se ridice în capul oaselor. Cât e ceasul? Oare are ceva pe ea? se întreabă și se uită în jos. Cel puțin în jumătatea de sus

e îmbrăcată... în ceva verde. Exact în clipa asta, Iris nu știe exact cu ce. Sigur, spune ea, bâjbâind pe sub pernă după ceas. Dacă... dacă asta vrei.

Esme dă din cap, se întoarce și iese din cameră. Iris cade înapoi pe pernă și își trage pilota până la gât. Închide ochii, și lumina vie a soarelui de dimineață strălucește roșie prin pleoape. E mult prea devreme, pentru duminică dimineața, să se trezească.

Când se trezește, îi găsește pe Alex și pe Esme în bucătărie. Sunt amândoi aplecați peste o hartă a Statelor Unite, și Alex vorbește despre o excursie cu mașina pe care a făcut-o cu Iris acum cincisprezece ani.

– Te simți bine? o întreabă el, fără a ridica privirea, în timp ce Iris se îndreaptă spre chiuvetă.

Scoate un mic sunet afirmativ și aprinde ochiul de sub ceainic. Se apleacă peste polița de deasupra aragazului. Alex arată unde se află un parc național celebru pentru cactușii săi.

– V-ați trezit devreme, remarcă ea.

– N-am putut dormi. Canapeaua ta e îngrozitor de incomodă, știi nu? îi răspunde Alex.

Se întinde, iar tricoul i se ridică pe corp, lăsând să se vadă buricul și linia de păr care se pierde în betelia blugilor cu talie joasă. Iris privește în altă parte, se uită la Esme, întrebându-se dacă nu e totuși cam mult pentru ea. Esme este însă aplecată peste hartă.

– Mă simt ciudat, parcă aș fi obosit din cauza diferenței de fus orar, continuă Alex. Evident, nu e cazul.

Nu știu ce e. E un fel de oboseală. Poate că oboseală de viață. Sau oboseală de canapea.

Iris se încruntă. Este mult prea devreme pentru asemenea discuții.

Mai e vreun ceas de pierdut până când începe programul de vizite la căminul unde se află Kitty, așa că Iris îi duce pe Alex și pe Esme pe Blackford Hill. În timp ce urcă, întoarce capul și vede în depărtare cenușiul sticlos al mării, orașul întins între deal și coastă, tufișurile răzlețe de drobiță, pe Esme care are degetele de la mâini răsfirate, iar rochia îi flutură în vânt ca o draperie de la fereastră. Alex, la o oarecare distanță, îi aruncă bețe câinelui, un zmeu roșu tresare în briză, parcarea, câteva mașini, o femeie care împinge un cărucior, un bărbat care iese din mașină, și Iris își zice că e un bărbat bine, apoi i se pare ceva cunoscut la el, părul, felul în care se scarpină la ceafă, felul în care își ia soția de mână.

Se oprește, apoi se întoarce. Ar putea să fugă. Nu o s-o vadă, nu or s-o vadă, s-ar putea furișa până la mașină și nu e nevoie să se întâlnească. El se întoarce însă să-și cuprindă soția cu brațul și atunci privirea îi trece peste Iris. Iris așteaptă, nemișcată, transformată într-un stâlp de sare. În clipa în care o vede, își ridică brațul de pe umerii soției. Apoi ezită, întrebându-se ce să facă, dacă să nu se urce pur și simplu în mașină, împreună cu soția, să închidă ușa și să plece.

A văzut-o însă și soția. E prea târziu. Iris vede cum îi spune ceva, o întrebare. Pleacă de lângă mașină,

lasă uşile deschise, pregătite şi vin spre ea. El n-are încotro, îşi dă seama de asta, şi pune stăpânire pe ea impulsul de a o lua la fugă, de a scăpa. Dacă fuge acum, acest lucru nu se va mai întâmpla. Esme este însă lângă ea, Alex e mai încolo. Cum să-i lase?

– Iris, spune Luke.

Iris imită destul de prost pe cineva care recunoaşte pe altcineva.

– A, bună.

Luke şi soţia se opresc în faţa lor. Şi-a ridicat braţul de pe umărul ei, dar soţia îl ţine de mână. Deşteaptă femeie, îşi zice Iris. Pauză. Ea se uită la Luke pentru a se lămuri. Oare cum va acţiona? De partea cui va fi? El însă îşi concentrează privirea în altă parte şi atunci îşi dă seama că Alex se află lângă cotul ei, cu băţul pentru câine în mână.

– Bună Luke, spune el, aruncând băţul sus în aer, făcându-l pe câine să alerge. Nu te-am mai văzut în ultima vreme. Ce mai faci?

Lui Iris i se pare că Luke tresare.

– Alexander, spune el, tuşind.

– Alex, îl corectează Alex.

Luke reuşeşte să dea din cap.

– Îmi pare bine că te văd.

Alex face o mişcare ciudată cu capul într-o parte, reuşind să transmită mesajul, îmi aduc aminte de tine şi nici eu nu te plac.

– Şi mie, spune el.

Luke se înalță pe vârful degetelor, apoi începe să dea din cap. Iris își dă seama că și ea dă din cap. Preț de o clipă dau din cap unul la celălalt. El n-o poate privi în ochi și are fața încinsă, Iris nu l-a mai văzut roșind până acum. Își dă seama că nici ea n-o poate privi în ochi pe soția lui. Încearcă, încearcă să-și îndrepte privirea în acea direcție, însă de fiecare dată când se apropie se întâmplă ceva bizar și ochii i se uită în altă parte, de parcă soția ar degaja un soi de câmp de forță negativă, prea puternic pentru ea. Tăcerea sporește, înnorează aerul dintre ei, și Iris se întreabă ce să spună, să se scuze, să găsească niște motive pentru care ei trebuie să plece când, spre groaza ei, își dă seama că Alex vorbește.

– Așa, zice el, pe un periculos ton de conversație, aceasta e probabil soția ta, Luke. Nu ne prezinți?

Luke se întoarce spre soția lui ca și cum ar fi uitat cu totul de ea.

– Gina, se adresează el solului dintre ei, ea e... Iris. Ea... Noi, ah, noi... apoi șovăie.

Urmează o pauză și Iris e curioasă ce va spune el mai departe. Ce-ar putea urma? Ne regulăm de câte ori avem ocazia? Ne-am întâlnit la o nuntă când tu avea gripă și stăteai în pat? N-a vrut să-mi dea numărul, așa că am descoperit unde lucrează și m-am dus acolo în fiecare zi până când a acceptat să iasă cu mine? Ea e cea pentru care vreau să te părăsesc?

– Are... are un magazin, încheie el.

Iris îl aude pe Alex scoțând un sunet înăbușit, sugrumat și știe că încearcă să nu râdă; se gândește c-o să-l facă să regrete mai târziu, c-o să-i pară cât se poate de rău.

Însă Gina zâmbește și întinde mâna, iar pe fața ei nu se citește nici urmă de viclenie, nici urmă de gelozie. În timp ce dă mâna, Iris se gândește: ți-aș putea distruge viața.

– Îmi pare bine de cunoștință, murmură ea și nu se poate uita la ea, nu o poate măsura cu privirea pe femeia pe care o trădează, pe femeia care împarte cu el căminul, patul, viața, Ar vrea, dar nu poate.

Se uită însă, se obligă să se uite, și vede că Gina e o femeie scundă, cu părul spălăcit, ținut de o bandă, că are în mână un binoclu și când își ațintește privirea asupra binoclului vede și altceva. Gina e însărcinată. E categoric însărcinată, burta i se ițește de sub un pulover negru din lână.

Iris se uită îndelung ca să înțeleagă mai bine. Vede împletitura firelor din pulover, vede închizătoarea de argint a cutiei binoclului și vede că soția lui Luke și-a făcut recent manichiura, că unghiile ei sunt vopsite în stilul franțuzesc.

Iris are senzația de scufundare, pulsul îi lovește tâmplele, chiar ar vrea să plece, ar vrea să fie oriunde altundeva, dar nu aici, iar Gina îi spune ceva lui Luke, urmează un mic schimb de cuvinte între ei despre cât e de frig, și atunci Esme se întoarce să se uite la Iris. Se încruntă, apoi o apucă pe Iris de încheietură.

– Trebuie să plecăm, îi anunță ea. La revedere! O trage pe Iris și coboară panta, aruncându-i o privire lui Luke, în timp ce se îndepărtează.

Când ajunge cu mașina în fața căminului, Iris bagă de seamă că mâinile nu i s-au oprit din tremurat, că bătăile inimii îi sunt tot neregulate, rapide. Deschide și închide torpedoul în timp ce Alex iese și o ajută pe Esme. Coboară oglinda și se privește iute, decide că arată dezordonată, își dă la o parte părul de pe față, apoi deschide ușa și coboară.

Tot timpul cât traversează parcarea și înăuntru, după ușile din sticlă, evită privirea lui Alex, care merge pe lângă ele, cu mâinile în buzunare. Iris o ia pe Esme de braț și se duce cu ea la recepție, unde își trece numele.

– Vrei să vii și tu sau aștepți aici? se adresează ea umărului lui Alex. Nu mă deranjează, cum...

– Vin, spune el.

– Am ajuns, spune Iris la ușa camerei lui Kitty.

Esme se oprește și se uită în sus, spre stânga, în punctul în care pereții coridorului întâlnesc tavanul. E mișcarea cuiva care tocmai a văzut o pasăre trecând pe deasupra sau care a simțit o adiere de vânt. Privește din nou în jos. Își pune mâinile una peste alta, apoi le lasă să-i cadă în lateral.

– Aici? întreabă ea.

Camera este luminoasă, soarele strălucește prin ferestrele duble. Kitty stă pe un scaun, cu spatele la

privelişte. E îmbrăcată într-un set – pulover şi jachetă – cenuşiu, cu o fustă din tweed, o pereche de pantofi din piele netăbăcită, lustruiţi, părând gata-gata să se ridice în picioare şi să pornească într-o plimbare bună la ţară. Iris îşi dă seama că a fost de curând şi coafeza, părul cu bucle argintii-albăstrui îi e pieptănat spre spate.

– Bunico, spune Iris înaintând în cameră, sunt eu, Iris.

Kitty întoarce capul s-o privească.

– Numai seara, răspunde ea, foarte rar în timpul zilei.

Iris se blochează pe moment, apoi îşi revine.

– Sunt nepoata ta, Iris, şi...

– Da, da, i-o retează Kitty, şi ce vrei?

Se aşază pe un taburet, chiar lângă ea. Se simte deodată agitată.

– Ţi-am adus musafiri. De fapt, o persoană. Cealaltă, bărbatul de acolo, e Alex. Nu ştiu dacă-l mai ţii minte... Apoi respiră adânc. Aceasta e Esme.

Iris se întoarce şi se uită la Esme. Stă în picioare lângă uşă, foarte liniştită, cu capul aplecat într-o parte.

– Ce ţi-ai făcut la păr? ţipă Kitty făcând-o pe Iris să tresară. Se întoarce şi vede că Kitty vorbeşte cu ea.

– Nimic, spune ea prinsă pe picior greşit. L-am tuns... Bunico, aceasta e Esme. Sora ta, Esme. Îţi aduci aminte de sora ta? A venit să te vadă.

Kitty nu ridică privirea. Se uită hotărâtă la brăţara de la ceas, o roteşte între degete şi lui Iris îi trece

prin minte gândul că uneori înțelege mai mult decât lasă să se vadă. Ceva în cameră se contractă și se pune în mișcare, iar Kitty rotește între degete brățara de la ceas, un lanț din zale de aur. Undeva, cineva cântă la pian și o voce subțire plutește pe acordurile instrumentului.

– Bună ziua, Kit, spune Esme.

Capul lui Kitty tresare și se întoarce, și cuvintele încep să-i iasă din gură, fără pauză sau reflecție, ca și cum le-ar fi avut pregătite.

– ...să stai cu picioarele așa, peste brațul fotoliului? Indiferent ce-ai fi citit. Și eu ce-ar fi trebuit să fac? Toate șansele mele distruse. Arăți exact la fel, exact la fel. Să știi că nu eu. N-am fost eu. Nu ți l-am luat eu. De ce să-l fi vrut? Simpla idee. Și oricum, e mai bine așa. Trebuie să recunoști asta. Și tata s-a gândit la fel, și doctorul. Nu știu de ce ai venit, nu știu de ce ești aici și te uiți așa la mine. A fost tot timpul al meu, a fost numai al meu. Întreabă pe cine vrei, mai spune ea și dă drumul brățării. Nu l-am luat eu, rostește foarte clar. Nu eu.

– Ce să iei? o întreabă Iris îngrijorată, aplecându-se mai în față.

În cealaltă parte a camerei, Esme își desface mâinile.

– Dar eu știu că tu mi l-ai luat, spune ea.

Kitty privește în jos și tot ciupește stofa fustei, ca și cum ar fi ceva lipit de ea. Iris se uită de la una la alta, apoi la Alex, care stă lângă Esme. El dă din umeri și se strâmbă.

Esme înaintează. Atinge patul, cuvertura, se uită pe fereastră, la întinderea grădinii, peste acoperișurile orașului. Apoi se apropie de scaunul surorii ei. O privește o clipă pe Kitty, întinde mâna și-i atinge părul, de parcă ar vrea să i-l netezească. Pune mâna pe buclele argintii-albăstrui de la tâmpla lui Kitty și rămâne așa. E un gest straniu și durează doar o secundă. Apoi își retrage mâna și vorbește, adresându-se aerului din jurul ei.

– Aș vrea să rămân singură cu sora mea, vă rog.

Iris și Alex merg pe coridor. Merg repede. La un moment dat, unul întinde mâna spre mâna celuilalt, Iris nu poate spune cu precizie care dintre ei a fost. Se țin de mână, cu degetele împletite, cotesc de mai multe ori și ies la soare. Se duc până la mașină și acolo se opresc.

– Doamne Sfinte! exclamă Alex și expiră ca și cum și-ar fi ținut respirația. Ce-a fost asta? Tu știi?

Iris își lasă capul într-o parte și se uită la el. Așa, cu soarele în spate, e doar o siluetă neagră, cu contururi neclare și murdară așezată contra luminii. Își scoate mâna dintr-a lui și se reazemă de mașină, apăsându-și palmele pe metalul încins.

– Nu știu, spune ea, dar cred...

– Ce crezi? întreabă Alex și vine să se sprijine, lângă ea.

Se desprinde de mașină. O dor brațele, de parcă nu le-ar fi mișcat multă vreme. Încearcă să-și facă ordine în gânduri. Kitty și Esme. Esme și Kitty. Toate

șansele distruse. Nu a vrut să dea drumul copilului. A fost tot timpul al meu, dar eu știu că tu mi l-ai luat.

– Nu cred că știu.

– Ei?

Nu răspunde. Descuie mașina și urcă, iar după o clipă i se alătură și Alex. Stau împreună în mașină și se uită afară la un bărbat cu o mașină de tuns iarba, care cosește pajiștea în fâșii egale, la un rezident în vârstă de la cămin, care înaintează pe o alee. Iris se gândește la Esme și la Kitty, dar e, în același timp, conștientă de ceva care o apasă și despre care trebuie să-i spună lui Alex.

– N-am știut, spune ea cu mintea în altă parte. N-am știut despre soția lui. Că e însărcinată. N-aș fi...

Alex o privește dintr-o parte, cu capul dat pe spate. Se uită la ea destul de mult.

– Ah, iubito! spune el. Știu.

Stau împreună în mașină. Alex întinde mâna spre ea, spre mâna ei stângă, și Iris îl lasă să i-o ia. Rămâne acolo, în poala ei, peste blugi. Alex îi îndreaptă pe rând fiecare deget, apoi le lasă să se adune din nou.

– Te întrebi vreodată, spune el cu voce joasă, ce facem noi?

Îl privește. În capul ei se învârt la nesfârșit aceleași cuvinte. Nu l-am luat. Dar eu știu că tu mi l-ai luat.

– Poftim? întreabă ea.

– Am spus, reia el pe un ton foarte scăzut, iar Iris trebuie să se aplece mai în față ca să-l audă, te întrebi vreodată ce facem noi? Tu și cu mine?

Iris înțepenește. Se așază mai bine, pune mâna pe volan. Rezidentul în vârstă a ajuns sub umbra unui copac și se uită în sus, la ceva printre ramuri. O pasăre, poate? Iris își trage puțin mâna, dar Alex i-o ține strâns.

– Nu ai fost decât tu, întotdeauna, spune el. Știi asta.

Iris își smulge mâna și deschide ușa mașinii cu atâta forță încât aceasta se balansează înapoi, cu un scrâșnet. Apoi sare din mașină și rămâne întoarsă cu spatele, cu mâinile peste urechi.

Aude deschizându-se și cealaltă ușă a mașinii și picioarele lui pe pietriș. Se întoarce brusc. Alex se sprijină de capota mașinii și își scoate o țigară din pachet.

– De ce ți-e teamă, Iris? o întreabă el zâmbind în timp ce aprinde bricheta.

Esme ține perna cu amândouă mâinile. Sub țesătură – damasc grena-închis – se simte umplutura densă de burete. Pe margini are șnururi aurii. O întoarce, apoi o întoarce la loc. Înaintează doi pași prin camera surorii ei și o pune la loc pe canapea. Face acest lucru cu grijă, o sprijină de cealaltă, identică, atentă să arate exact la fel ca atunci când a luat-o.

Două femei într-o cameră. Una așezată, cealaltă în picioare.

Esme așteaptă o clipă, se uită pe fereastră. Copacii își scutură capetele spre ea. Soarele apare de după un nor și de peste tot ies umbre: de sub copaci, de sub ceasul solar, de sub pietrele din jurul fântânii,

din Iris care stă lângă mașină cu băiatul. Iar se ceartă, și fata e supărată, gesticulează și se învârte când într-o parte, când în cealaltă. Iar umbra ei se rotește odată cu ea.

Esme se retrage de la fereastră, fără a pierde fata și băiatul din priviri. Nu se uită la cealaltă. Dacă e foarte atentă, nu trebuie să se gândească la asta chiar acum. Dacă își ține capul așa, își poate imagina că e singură în cameră, că nu s-a întâmplat nimic. E o ușurare că a încetat orice zgomot, că totul e liniștit. Își simte mâinile goale, acum că a pus perna la loc, așa că și le apasă una de cealaltă. Se așază. Își apasă tot mai tare mâinile una de cealaltă, cât de tare poate. Se uită la ele. Încheieturile degetelor se albesc, unghiile devin roz, tendoanele i se văd pe sub piele. Își ține fața întoarsă.

În spatele ei, lângă pat, atârnă din tavan un cordon roșu. L-a văzut când a intrat în cameră. Știe ce e. Știe că, dacă îl trage, undeva sună un clopoțel. Într-o clipă se va ridica în picioare. Va trece peste covor, ținându-și fața întoarsă ca să nu fie nevoită să vadă nimic, pentru că nu vrea s-o vadă din nou, nu vrea să i se imprime în minte mai mult decât e, și va trage de cordonul roșu. Va trage tare. Însă deocamdată stă aici. Mai durează doar câteva minute. Vrea să se uite până când soarele apune din nou, până când ceasul solar își pierde reperul, până când grădina se cufundă în blândețe, în umbră.

– Nu mi-e frică de nimic! țipă Iris. Și în niciun caz nu mi-e frică de tine, dacă asta vrei să insinuezi.

El trage adânc din țigară și pare să se gândească la vorbele ei.

– Nici n-am insinuat că ți-ar fi, îi răspunde, dând din umeri. Consider însă că e treaba mea să mă amestec în viața ta. Mai ales când viața ta are legătură și cu a mea.

Iris se uită înnebunită. Se gândește să fugă, se gândește să sară în mașină și să plece, contemplă pietrele de la picioarele ei și se gândește să zvârle cu câteva în Alex.

– Oprește-te, bolborosește ea, oprește-te pur și simplu. S-a întâmplat... s-a întâmplat de atâta timp și eram doar copii și...

– Nu, nu eram copii.

– Ba eram.

– Nu eram. N-am însă de gând să mă cert cu tine pe tema asta. Acum nu mai suntem copii, nu-i așa? îi zâmbește el dând drumul unui nor de fum. Ideea e că știi că-i adevărat. Nu ai fost decât tu și știi că nu am fost decât eu.

Iris îl privește fix. Nu știe cum să răspundă. Își simte capul gol, moale, n-are nicio opțiune. Deodată, undeva în spatele ei se aude o precipitare de picioare pe pietriș, și Iris se întoarce tresărind. Două îngrijitoare în uniforme albe se îndreaptă grăbite spre cămin. Una are în mână un pager. Iris privește fațada clădirii în care se află Kitty. În spatele uneia dintre

ferestre se vede o mișcare rapidă, care dispare când se uită ea într-acolo.

– Problema e, Iris, spune Alex din spatele ei, eu cred că...

– Șșt, îi face e a semn, cu privirea la clădire. Esme...

– Ce?

– Esme, repetă ea arătând spre cămin.

– Ce-i cu Esme?

– Trebuie să...

– Ce trebuie?

– Trebuie să, începe ea din nou și deodată ceva care a fost ținut undeva la periferia minții ei pare să alunece în față ca o barcă desprinzându-se încet din dana de acostare și plutește liberă. A fost tot timpul al meu. Nu a vrut să-i dea drumul. Ai o fotografie cu tatăl tău. Iris își duce mâna la gură.

– Oh, exclamă ea, oh, Doamne!

Se îndreaptă, la început încet, apoi mult mai repede spre clădire. Alex e imediat în spatele ei, o strigă. Nu se oprește. Când ajunge la ușă, o deschide cu forță și o ia la fugă pe coridor, cotind atât de repede încât atinge peretele cu umărul. Trebuie să fie acolo prima, trebuie să ajungă la Esme înainte de oricine altcineva, trebuie să-i spună, trebuie să-i spună, te rog. Te rog spune-mi că n-ai făcut-o.

Când ajunge însă în camera lui Kitty, coridorul e plin de lume, rezidenți în papuci și oameni în uniforme ies pe ușă, și toate fețele se întorc s-o privească, palide ca niște amprente.

– Lăsați-mă să trec, spune Iris și împinge fețele, oamenii, vă rog!

În cameră sunt și mai mulți oameni, mai multe membre și trupuri, și voci. Atâtea glasuri care vociferează și strigă. Cineva le spune să plece, îi roagă să se întoarcă imediat în camerele lor. Altcineva țipă la un telefon, dar Iris nu distinge niciun cuvânt. Doi bărbați se agită frenetic, se apleacă peste cineva sau ceva de pe un scaun. Vede o pereche de pantofi, picioarele. Pantofi din piele netăbăcită de bună calitate și dres gros din lână. Întoarce capul, închizând ochii, și când îi deschide din nou o vede pe Esme. Stă la fereastră, cu mâinile împreunate pe genunchi. Se uită țintă la Iris.

Iris se așază lângă ea și o ia de o mână. Trebuie s-o desprindă din încleștarea celeilalte și e rece. Nu știe ce să spună. Alex e acum cu ea acolo, îi simte apăsarea rapidă a mâinii pe umăr și îi aude vocea spunându-i cuiva că, nu, nu are ce să declare și că îi roagă să se dea la o parte. Iris simte nevoia să întindă mâna și să-l atingă, o clipă doar. Să-l simtă, să se asigure că e cu adevărat el, că e într-adevăr acolo. Nu o poate însă lăsa pe Esme.

– Soarele nu apunea, spune Esme.

– Poftim? Iris trebuie să se aplece s-o audă.

– Soarele. N-a mai apus. Așa că l-am tras.

– Corect. Iris îi strânge mâna cu amândouă mâinile ei. Esme, șoptește ea, ascultă...

Oamenii în uniformă sunt însă deasupra lor, murmurând, exclamând, învăluindu-le într-un nor mare și alb. Iris nu poate să vadă nimic în afară de bumbac alb apretat. Îi apasă umerii, părul, îi acoperă gura. O iau pe Esme, o trag de pe canapea, încearcă să-i desprindă mâinile dintr-ale lui Iris. Iris însă nu-i dă drumul. Îi strânge și mai tare mâna. O să meargă și ea, o să-i urmeze, o să treacă prin alb, prin mulțime, o să iasă din cameră pe coridor și mai departe.

MULȚUMIRI

Le mulțumesc lui:

Willliam Sutcliffe, Victoria Hobbs, Mary-Anne Harrington, Ruth Metzstein, Caroline Goldblatt, Catherine Towle, Alma Neradin, Daisy Donovan, Susan O'Farrell, Catherine O'Farrell, Bridget O'Farrell, Fen Bommer și Margaret Bolton Ridyard.

Mai multe cărți mi-au fost de mare ajutor în scrierea acestui roman, mai ales *The Female Malady: Women, Madness and English Culture, 1830–1980* de Elaine Showalter (Virago, Londra, 1985) și *Sanity, Madness and the Family* de R.D. Laing (Penguin, Londra, 1964).

Povestea uluitoare a unei vieți furate și recâștigate, operă sclipitoare a uneia dintre cele mai bune romancière scoțiene.

După mulți ani, în același oraș, tânăra Iris Lockhart primește o scrisoare din care află că sora bunicii ei urmează să fie externată dintr-un spital de psihiatrie. Iris n-a auzit niciodată de Esme Lennox, iar bunica ei, Kitty, singura care știe adevărul, e prea adâncită în lumea amintirilor pentru a răspunde întrebărilor. Ce-a făcut Esme pentru a merita să-și petreacă întreaga viață într-un spital de psihiatrie? Și cum e posibil ca o persoană să fie complet ștearsă din istoria familiei?

„Arta narativă a lui O'Farrell este desăvârșită și stratificată, [...] stilul e limpede și elegant, personajele sunt extraordinar de bine realizate. Iar povestea, pur și simplu minunată!"

CRESSIDA CONNOLLY, *Daily Telegraph*

NEMIRA
plăcerea lecturii
www.nemira.ro

ISBN 978-606-8134-21-5

fm Europa
Un radio de milioane de români

www.nemira.ro

Ilustrația copertei © HIP/Northfoto